

KOMMISJONSFORORDNING (EU) nr. 651/2014**2019/EØS/28/75****av 17. juni 2014****om erklæring av visse støttekategoriers forenlighet med det indre marked i henhold til
traktatens artikkel 107 og 108^(*)**

EUROPAKOMMISJONEN HAR —

under henvisning til traktaten om Den europeiske unions virkemåte, særlig artikkel 108 nr. 4,

under henvisning til rådsforordning (EF) nr. 994/98 av 7. mai 1998 om anvendelse av artikkel 92 og 93 i traktaten om opprettelse av Det europeiske fellesskap på visse kategorier horisontal statsstøtte⁽¹⁾, særlig artikkel 1 nr. 1 bokstav a) og b),

etter samråd med Den rådgivende komité for statsstøtte og

ut fra følgende betraktninger:

- 1) Statlig finansiering som oppfyller kriteriene i traktatens artikkel 107 nr. 1, utgjør statsstøtte og skal meldes til Kommisjonen i henhold til traktatens artikkel 108 nr. 3. I samsvar med traktatens artikkel 109 kan imidlertid Rådet bestemme at visse kategorier av støtte skal være unntatt fra dette meldingskravet. I samsvar med traktatens artikkel 108 nr. 4 kan Kommisjonen vedta forordninger som gjelder disse kategoriene av statsstøtte. Forordning (EF) nr. 994/98 gir Kommisjonen myndighet til å erklære, i samsvar med traktatens artikkel 109, at følgende kategorier under visse omstendigheter kan unntas fra meldingskravet: støtte til små og mellomstore bedrifter (SMB-er), støtte til forskning og utvikling, støtte til miljøvern, støtte til sysselsetting og opplæring samt støtte som er i samsvar med kartet godkjent av Kommisjonen for hver medlemsstat for tildeling av regionalstøtte. På dette grunnlaget vedtok Kommisjonen kommisjonsforordning (EF) nr. 800/2008⁽²⁾. Forordning (EF) nr. 800/2008 gjaldt opprinnelig til 31. desember 2013, men gyldigheten ble forlenget ved kommisjonsforordning (EU) nr. 1224/2013 av 29. november 2013 om endring av forordning (EF) nr. 800/2008 med hensyn til forordningens anvendelsesperiode⁽³⁾, og den utløper nå 30. juni 2014. Den 22. juli 2013 ble forordning (EF) nr. 994/98 endret ved rådsforordning (EU) nr. 733/2013 av 22. juli 2013 om endring av forordning (EF) nr. 994/98 om anvendelse av artikkel 92 og 93 i traktaten om opprettelse av Det europeiske fellesskap på visse kategorier horisontal statsstøtte⁽⁴⁾ for å gi Kommisjonen mulighet til å utvide gruppeunntaket til nye kategorier av støtte som det kan fastsettes klare forenlighetsvilkår for. Slike nye støttekategorier som gis gruppeunntak, omfatter: støtte for å kompensere for skader som skyldes visse naturkatastrofer, sosialstøtte til transport for personer bosatt i fjerntliggende regioner, støtte til bredbåndsinfrastrukturer, støtte til innovasjon, støtte til kultur og bevaring av kulturarv samt støtte til idretts- og flerbruksinfrastrukturer til fritidsbruk. Forutsatt at det innhentes tilstrekkelig ytterligere erfaring som gjør det mulig å utforme anvendelige unntakskriterier som på forhånd sikrer andre støttekategoriers forenlighet, har

(*) Denne unionsrettsakten, kunngjort i EUT L 187 av 26.6.2014, s. 1, er omhandlet i EØS-komiteens beslutning nr. 152/2014 av 27. juni 2014 om endring av EØS-avtalens vedlegg XV (Statsstøtte), se EØS-tillegget til *Den europeiske unions tidende* nr. 71 av 27.11.2014, s. 61.

⁽¹⁾ EFT L 142 av 14.5.1998, s. 1.

⁽²⁾ EUT L 241 av 9.8.2008, s. 3.

⁽³⁾ EUT L 320 av 30.11.2013, s. 22.

⁽⁴⁾ EUT L 204 av 31.7.2013, s. 11.

Kommisjonen til hensikt å foreta en ny gjennomgåelse av denne forordnings virkeområde med sikte på å innlemme visse former for støtte på disse områdene. Kommisjonen har særlig til hensikt å fastsette kriterier for havneinfrastruktur og lufthavninfrastruktur innen desember 2015.

- 2) Ved kommisjonsmeldingen om modernisering av EUs statsstøtteregelvek (SAM)⁽¹⁾ ble det iverksatt en omfattende gjennomgåelse av statsstøttereglene. Hovedformålene med denne moderniseringen er: i) å fremme bærekraftig, smart og inkluderende vekst på et konkurransedyktig indre marked og samtidig bidra til å øke medlemsstatenes innsats for å oppnå en mer effektiv utnytting av offentlige midler, ii) å rette Kommisjonens forundersøkelse av støttetiltak mot de sakene som har størst virkning på det indre marked, og samtidig styrke samarbeidet mellom medlemsstatene i forbindelse med håndhevingen av statsstøttereglene, og iii) å gjøre reglene mer ensartede og fremme en raskere og mer robust beslutningstaking på et mer opplyst grunnlag, ut fra en klar økonomisk begrunnelse, en felles tilnærming og klare forpliktelser. Gjennomgåelsen av forordning (EF) nr. 800/2008 er en viktig del av SAM.
- 3) Denne forordning bør gjøre det enklere å prioritere innsatsen knyttet til håndheving av statsstøttereglene, den bør forenkle reglene og gi økt gjennomsiktighet, en mer effektiv evaluering og bedre kontroll med overholdelsen av statsstøttereglene på nasjonalt plan og på unionsplan, og den bør samtidig bevare Kommisjonens og medlemsstatenes institusjonelle kompetanse. I samsvar med forholdsmessighetsprinsippet går denne forordning ikke lenger enn det som er nødvendig for å nå disse målene.
- 4) Kommisjonens erfaring med anvendelsen av forordning (EF) nr. 800/2008 har bidratt til en bedre fastsettelse av vilkårene for at visse støttekategorier kan anses som forenlige med det indre marked, og har gjort det mulig å utvide gruppeunntakenes virkeområde. Den har også vist at det er nødvendig å øke gjennomsiktigheten, styrke kontrollen og sikre en tilstrekkelig evaluering av svært omfattende ordninger i lys av deres virkning på konkurransen på det indre marked.
- 5) De allmenne vilkårene for anvendelsen av denne forordning bør fastsettes på grunnlag av en rekke felles prinsipper som sikrer at støtten tjener et formål av felles interesse, har en tydelig insentiveffekt, er hensiktsmessig og avpasset, tildeles med full gjennomsiktighet og er gjenstand for kontroll og regelmessig evaluering, og at den ikke påvirker handelsvilkårene på en måte som strider mot den felles interesse.
- 6) Støtte som oppfyller alle allmenne og særlige vilkår i denne forordning for de relevante støttekategorier, bør unntas fra meldingsplikten fastsatt i traktatens artikkel 108 nr. 3.
- 7) Statsstøtte gitt i samsvar med traktatens artikkel 107 nr. 1 som ikke omfattes av denne forordning, er fortsatt omfattet av meldingskravet i traktatens artikkel 108 nr. 3. Denne forordning berører ikke medlemsstatenes mulighet til å melde støtte som har mål som tilsvarer målene omfattet av denne forordning.
- 8) På grunn av de store potensielle virkningene som omfattende ordninger kan ha på handel og konkurranse, bør støtteordninger med et gjennomsnittlig årlig statsstøttebudsjett som overstiger en terskel fastsatt på grunnlag av en absolutt verdi, i prinsippet være gjenstand for en statsstøtteevaluering. Evalueringen bør ha som formål å kontrollere om antakelsene og vilkårene som ligger til grunn for ordningens forenlighet, er oppfylt, og om støttetiltaket er effektivt i lys av de allmenne og særlige målene, og den bør angi hvilken virkning ordningen har på konkurranse og handel. For å sikre likebehandling bør statsstøtteevaluering foretas på grunnlag av en evalueringsplan som er godkjent av Kommisjonen. En slik plan skal vanligvis utarbeides samtidig med ordningen og godkjennes før ordningen kan tre i kraft, men dette er ikke alltid mulig. Denne forordning vil derfor, for ikke å forsinke ordningenes ikrafttredelse, få anvendelse for slike ordninger i en periode på høyst seks måneder. Kommisjonen kan, etter at evalueringsplanen er godkjent, beslutte at denne perioden skal forlenges. For dette formål bør evalueringsplanen meldes til Kommisjonen innen 20 virkedager etter at ordningen har trådt i kraft. Kommisjonen kan også unntaksvis beslutte at en evaluering ikke er nødvendig, på bakgrunn av sakens særtrekk. Kommisjonen bør motta fra medlemsstatene de opplysningene som er nødvendige for å foreta en bedømming av evalueringsplanen, og den bør anmode om tilleggsopplysninger uten unødig opphold, slik at medlemsstaten kan framlegge de manglende opplysningene som Kommisjonen trenger for å ta en beslutning. Ettersom denne prosessen er ny, vil Kommisjonen i et eget dokument gi en detaljert veiledning om framgangsmåten som skal anvendes i seks månedersperioden for godkjenning av evalueringsplanen, og om de relevante

⁽¹⁾ COM(2012) 209 av 8.5.2012.

malene som skal benyttes for evalueringsplanene som skal framlegges. Endringer av ordninger som skal evalueres, unntatt endringer som ikke kan påvirke støtteordningens forenlighet med denne forordning eller ikke kan ha betydelig innvirkning på innholdet i den godkjente evalueringsplanen, bør bedømmes idet det tas hensyn til resultatet av evalueringen, og bør utelukkes fra denne forordnings virkeområde. Endringer av rent formell art, administrative endringer eller endringer foretatt innenfor rammen av EUs samfinansierte tiltak bør i prinsippet ikke anses å ha betydelig innvirkning på innholdet i den godkjente evalueringsplanen.

- 9) Denne forordning bør ikke få anvendelse på støtte som forutsetter bruk av innenlandske framfor importerte produkter, eller på støtte til eksportrelatert virksomhet. Den bør særlig ikke få anvendelse på støtte til finansiering av opprettelse og drift av distribusjonsnett i andre stater. Støtte til dekning av kostnadene ved deltaking på messer eller til undersøkelser eller rådgivningstjenester som er nødvendige for lanseringen av et nytt eller eksisterende produkt på et nytt marked i en annen medlemsstat eller en tredjestat, utgjør normalt ikke støtte til eksportrelatert virksomhet.
- 10) Denne forordning bør i prinsippet få anvendelse på de fleste økonomiske sektorer. Innenfor noen sektorer, for eksempel fiskeri- og akvakultursektoren og primær landbruksproduksjon, er det imidlertid nødvendig å begrense virkeområdet i lys av de særlige reglene som får anvendelse der.
- 11) Denne forordning bør få anvendelse på bearbeiding og markedsføring av landbruksvarer, forutsatt at visse vilkår er oppfylt. Ved anvendelsen av denne forordning bør verken gårdsvirksomhet knyttet til tilberedning av et produkt for første salg eller en primærprodusents første salg til videreforhandler eller bearbeidingsforetak, eller virksomhet som bearbeider et produkt for første salg, anses som bearbeiding eller markedsføring.
- 12) Denne forordning bør ikke få anvendelse på støtte for å fremme nedlegging av kullgruver som ikke er konkurranse-dyktige, som omhandlet i rådsbeslutning av 10. desember 2010 om statsstøtte til fremming av nedlegging av kullgruver som ikke er konkurransedyktige⁽¹⁾. Denne forordning får anvendelse på andre typer støtte i kullsektoren, unntatt regionalstøtte.
- 13) Kommisjonen må sikre at godkjent støtte ikke påvirker handelsvilkårene på en måte som strider mot den felles interesse. Virkeområdet for denne forordning bør derfor ikke omfatte støtte til en mottaker som ikke har oppfylt et krav om tilbakebetaling etter en foregående kommisjonsbeslutning der støtten er erklært ulovlig og uforenlig med det indre marked, unntatt støtteordninger for å kompensere for skader som skyldes visse naturkatastrofer.
- 14) Støtte til foretak i vanskeligheter bør ikke være omfattet av denne forordning, ettersom slik støtte bør vurderes i henhold til Fellesskapets retningslinjer av 1. oktober 2004 for statsstøtte til redning og omstrukturering av kriserammede foretak⁽²⁾, som forlenget ved kommisjonsmeldingen om forlenget anvendelse av Fellesskapets retningslinjer av 1. oktober 2004 for statsstøtte til redning og omstrukturering av kriserammede foretak⁽³⁾ eller senere retningslinjer, for å unngå at de omgås, unntatt støtteordninger for å kompensere for skader som skyldes visse naturkatastrofer. Av hensyn til rettssikkerheten er det hensiktsmessig å fastsette klare kriterier som ikke forutsetter en vurdering av alle enkeltheter ved et foretaks situasjon for å avgjøre om det er et foretak i vanskeligheter i henhold til denne forordning.
- 15) Håndhevingen av statsstøttereglene er i høy grad avhengig av medlemsstatenes samarbeid. Medlemsstatene bør derfor treffe alle nødvendige tiltak for å sikre samsvar med denne forordning, herunder når det gjelder individuelle støttetiltak som omfattes av gruppeunntaksordninger.
- 16) På grunn av den store risikoen for at handelsvilkårene påvirkes negativt, bør store støttebeløp meldes og vurderes av Kommisjonen, uavhengig av om de tildeles individuelt eller kumulativt. Det bør derfor fastsettes terskler for hver støttekategori som omfattes av virkeområdet for denne forordning, på et nivå som tar hensyn til den berørte

⁽¹⁾ EUT L 336 av 21.12.2010, s. 24.

⁽²⁾ EUT C 244 av 1.10.2004, s. 2.

⁽³⁾ EUT C 296 av 2.10.2012, s. 3.

støttekategorien og den innvirkningen slik støtte kan antas å ha på handelsvilkårene. All støtte som overstiger disse tersklene, bør derfor fortsatt være omfattet av meldingskravet i traktatens artikkel 108 nr. 3. Tersklene som fastsettes i denne forordning, skal ikke omgås gjennom kunstig oppdeling av støtteordninger eller støtteprosjekter i flere støtteordninger eller støtteprosjekter med lignende særtrekk, formål eller støttemottakere.

- 17) Av hensyn til gjennomslutthet, likebehandling og effektiv overvåking bør denne forordning få anvendelse bare på støtte der det er mulig å beregne nøyaktig bruttotilskuddsekvivalent på forhånd, uten at det må foretas en risikovurdering («støtte med innsynsmulighet»). Denne forordning bør fastsette vilkårene for at visse støtteinstrumenter som lån, garantier, skattemessige tiltak, risikofinansieringstiltak og særlig tilbakebetalingspliktige forskudd kan anses å ha innsynsmulighet. Kapitaltilførsler bør ikke anses som støtte med innsynsmulighet, med mindre de oppfyller de særlige vilkårene for risikofinansieringsstøtte og etableringsstøtte. Støtte som inngår i garantier, bør anses å ha innsynsmulighet dersom bruttotilskuddsekvivalenten er beregnet på grunnlag av «trygg havn»-premier fastsatt for den respektive typen foretak. For små og mellomstore bedrifter (SMB-er) er det i kommisjonskunngjøringen om anvendelse av EF-traktatens artikkel 87 og 88 på statsstøtte i form av garantier⁽¹⁾ fastsatt hvor stor årlig premie som kreves for at garantien ikke skal anses som statsstøtte.
- 18) For å sikre at støtten er nødvendig og fungerer som et insentiv til å videreutvikle andre former for virksomhet eller prosjekter, bør støtte til virksomhet som støttemottakeren ville drive også uten støtte, ikke være omfattet av denne forordning. Støtten bør bare unntas fra meldingsplikten i henhold til denne forordning dersom arbeidet med prosjektet eller virksomheten som mottar støtte, igangsettes etter at støttemottakeren har oversendt en skriftlig søknad om støtten.
- 19) Når det gjelder all ad hoc-støtte som omfattes av denne forordning, til en mottaker som er et stort foretak, bør medlemsstaten sikre at støttemottakeren, i tillegg til å oppfylle vilkårene om insentiveffekt som gjelder for mottakere som er SMB-er, også har vurdert støtteprosjektets eller den støttede virksomhetens levedyktighet med og uten støtte i et internt dokument. Medlemsstaten bør kontrollere at dette interne dokumentet bekrefter at prosjektets eller virksomhetens omfang har økt betydelig, at det samlede beløpet som støttemottakeren har brukt på det subsidierte prosjektet eller virksomheten, har økt betydelig, eller at gjennomføringen av prosjektet eller virksomheten går betydelig raskere. Regionalstøtte bør anses å ha en insentiveffekt dersom investeringsprosjektet ikke ville blitt gjennomført uten støtte i det berørte støtteområdet.
- 20) Automatiske støtteordninger i form av skattefordeler bør fortsatt være underlagt et særlig vilkår med hensyn til insentiveffekten, ettersom denne typen støtte tildeles innenfor rammen av andre framgangsmåter enn de som anvendes for andre støttekategorier. Slike ordninger bør være vedtatt før arbeidet med støtteprosjektet eller den støttede virksomheten igangsettes. Dette vilkåret får imidlertid ikke anvendelse på etterfølgende skatteordninger, forutsatt at virksomheten allerede var omfattet av de tidligere ordningene med skattefordeler. Ved vurderingen av slike ordningers insentiveffekt er det avgjørende tidspunktet det tidspunkt da det skattemessige tiltaket første gang ble innlemmet i den opprinnelige ordningen, som senere er erstattet av oppfølgingsordningen.
- 21) Når det gjelder regional driftsstøtte, regional byutviklingsstøtte, støtte til SMB-ers tilgang til finansiering, støtte til rekruttering av vanskeligstilte arbeidstakere, støtte til sysselsetting av funksjonshemmede arbeidstakere og støtte beregnet på å kompensere for tilleggskostnadene for sysselsetting av funksjonshemmede arbeidstakere, støtte i form av nedsatte miljøavgifter, støtte for å kompensere for skader som skyldes visse naturkatastrofer, sosialstøtte til transport for personer bosatt i fjernliggende regioner og støtte til kultur og bevaring av kulturarv, vil kravet om insentiveffekt enten ikke få anvendelse eller bli ansett som oppfylt, dersom de særlige vilkårene som er fastsatt for disse støttekategoriene i denne forordning, er oppfylt.
- 22) For å sikre at støtten er forholdsmessig og ikke høyere enn nødvendig, bør høyeste støttebeløp, når det er mulig, defineres som en støtteintensitet i forhold til en rekke støtteberettigede kostnader. Når høyeste støtteintensitet ikke kan fastsettes, fordi de støtteberettigede kostnadene ikke kan fastslås eller fordi man ønsker å forenkle reglene i forbindelse med små beløp, bør høyeste støttebeløp være uttrykt nominelt for å sikre at støttetiltakene står i et rimelig forhold til målet. Støtteintensiteten og høyeste støttebeløp bør i lys av Kommisjonens erfaringer fastsettes på et nivå som gir minst mulig konkurransevridning i den sektoren støtten tildeles til, samtidig som problemet med markedssvikt eller med utjevningen i markedet håndteres på en hensiktsmessig måte. Når det gjelder regional investeringsstøtte, skal støtteintensiteten være i samsvar med de tillatte støtteintensitetene i henhold til regionalstøttekartene.

⁽¹⁾ EUT C 155 av 20.6.2008, s. 10.

- 23) Ved beregning av støtteintensiteten bør bare støtteberettigede kostnader inkluderes. Denne forordning skal ikke gi unntak for støtte som overstiger den relevante støtteintensiteten som følge av at ikke-støtteberettigede kostnader inkluderes. Identifiseringen av støtteberettigede kostnader bør understøttes av klar, spesifikk og ajourført dokumentasjon. Alle tall som benyttes, bør være beløp før fradrag av skatt eller andre avgifter. Støtte som utbetales i flere rater, bør diskonteres til verdien på tidspunktet da støtten ble gitt. De støtteberettigede kostnadene bør også diskonteres til verdien på tidspunktet da støtten ble gitt. Rentesatsen som benyttes ved diskontering og ved beregning av støttebeløp for støtte som ikke utbetales i form av tilskudd, bør være henholdsvis den diskonteringsrenten og den referanserenten som gjaldt på tidspunktet da støtten ble tildelt, som fastsatt i kommisjonsmeldingen om revisjon av metoden for fastsettelse av referanse- og diskonteringsrenten⁽¹⁾. Når støtten gis i form av skattefordeler, skal støttetransjer diskonteres på grunnlag av diskonteringsrentene som gjelder på de ulike tidspunktene da skattefordelene får virkning. Tildeling av støtte i form av tilbakebetalingspliktige forskudd bør fremmes, ettersom disse risikodelingsinstrumentene øker støttens insentiveffekt. Det er derfor hensiktsmessig å fastsette at når støtte tildeles i form av tilbakebetalingspliktige forskudd, kan de gjeldende støtteintensitetene som er fastsatt i denne forordning, økes, unntatt regionalstøtte, ettersom denne bare kan omfattes av unntak dersom den er i samsvar med de godkjente regionalstøttekartene.
- 24) Når det gjelder skattefordeler knyttet til framtidig skatt, er det noen ganger ikke kjent på forhånd hvilken diskonteringsrente som gjelder, eller hvor stort det nøyaktige beløpet for støttetransjene vil være. Når dette er tilfelle, bør medlemsstaten på forhånd fastsette en øvre grense for den diskonterte støtteverdien i samsvar med den gjeldende støtteintensiteten. Når beløpet for støttetransjen i et gitt år blir kjent, kan diskonteringen deretter gjøres på grunnlag av diskonteringsrenten som gjelder på det tidspunktet. Den diskonterte verdien for hver støttetransje bør trekkes fra det samlede øvre grensebeløpet («beløpstaket»).
- 25) Det bør tas hensyn til det samlede beløpet for statsstøttetiltak for den støttede virksomheten eller støtteprosjektet når det skal fastslås om meldingstersklene og de høyeste støtteintensitetene som er fastsatt i denne forordning, overholdes. Denne forordning bør videre angi under hvilke omstendigheter det skal være mulig å kumulere de ulike støttekategoriene. Støtte som er omfattet av unntak i henhold til denne forordning, og enhver annen forenlig støtte som er omfattet av unntak i henhold til denne forordning eller godkjent av Kommisjonen, kan kumuleres, forutsatt at tiltakene gjelder ulike identifiserbare støtteberettigede kostnader. Når ulike støttekilder er knyttet til de samme, helt eller delvis overlappende, identifiserbare støtteberettigede kostnadene, bør kumulering tillates opp til den høyeste støtteintensiteten eller det høyeste støttebeløpet som kan få anvendelse på denne støtten i henhold til denne forordning. Denne forordning bør også fastsette særlige regler for kumulering av støttetiltak med og uten identifiserbare støtteberettigede kostnader, for kumulering med bagatellmessig støtte og for kumulering med støtte for funksjonshemmede arbeidstakere. Bagatellmessig støtte blir ofte ikke tildelt for eller kan ofte ikke tilskrives særlige identifiserbare støtteberettigede kostnader. I slike tilfeller bør det være mulig fritt å kumulere bagatellmessig støtte med statsstøtte som er omfattet av unntak i henhold til denne forordning. Når bagatellmessig støtte likevel tildeles for de samme identifiserbare støtteberettigede kostnadene som statsstøtte som er omfattet av unntak i henhold til denne forordning, bør kumulering tillates bare opp til den høyeste støtteintensiteten som fastsatt i kapittel III i denne forordning.
- 26) Unionsfinansiering som forvaltes sentralt av institusjoner, byråer, fellesforetak eller andre unionsorganer som verken direkte eller indirekte kontrolleres av medlemsstatene, utgjør ikke statsstøtte. Når en slik unionsfinansiering kombineres med statsstøtte, bør bare statsstøtten tas hensyn til ved vurderingen av om meldingsterskler og høyeste støtteintensiteter er overholdt, forutsatt at den samlede offentlige finansieringen i forbindelse med de samme støtteberettigede kostnadene ikke overstiger den høyeste finansieringssatsen som er fastsatt i unionsrettens gjeldende regler.
- 27) Ettersom statsstøtte i henhold til traktatens artikkel 107 nr. 1 i prinsippet er forbudt, er det viktig at alle parter har mulighet til å kontrollere om støtten tildeles i samsvar med gjeldende regler. For at traktatens bestemmelser skal kunne anvendes på riktig måte, er det derfor avgjørende at statsstøtten gir innsynsmulighet, noe som fører til en bedre overholdelse og større ansvarlighet, gir mulighet for fagfellevurdering og bidrar til en mer effektiv anvendelse av offentlige midler. For å sikre innsyn bør det stilles krav til medlemsstatene om etablering av sentrale nettsteder for statsstøtte på regionalt eller nasjonalt plan, der det gis et sammendrag om hvert enkelt støttetiltak som omfattes av unntak i henhold til denne forordning. Denne forpliktelsen bør være et vilkår for at et individuelt støttetiltak skal anses som forenlig med det indre marked. Ifølge vanlig praksis for offentliggjøring av opplysninger i henhold til europaparlaments- og rådsdirektiv 2013/37/EF av 26. juni 2013 om endring av direktiv 2003/98/EF om viderebruk av informasjon fra offentlig sektor⁽²⁾ skal det anvendes et standardformat som gjør det mulig å søke etter opplysningene, laste dem ned og enkelt offentliggjøre dem på Internett. Lenker til alle medlemsstatenes nettsteder for statsstøtte bør

⁽¹⁾ EUT C 14 av 19.1.2008, s. 6.

⁽²⁾ EUT L 175 av 27.6.2013, s. 1.

offentliggjøres på Kommisjonens nettsted. I samsvar med artikkel 3 i forordning (EF) nr. 994/98, som endret ved forordning (EU) nr. 733/2013, bør et sammendrag om hvert støttetiltak som er omfattet av unntak i henhold til denne forordning, offentliggjøres på Kommisjonens nettsted.

- 28) For å sikre effektiv overvåking av støttetiltakene i samsvar med forordning (EF) nr. 994/98, som endret ved forordning (EU) nr. 733/2013, er det hensiktsmessig å fastsette krav knyttet til medlemsstatenes melding av støttetiltak som er omfattet av unntak i henhold til denne forordning, og anvendelsen av denne forordning. I lys av foreldelsesfristen som er fastsatt i artikkel 15 i forordning (EF) nr. 659/1999 av 22. mars 1999 om fastsettelse av nærmere regler for anvendelsen av EF-traktatens artikkel 93⁽¹⁾, er det dessuten hensiktsmessig å fastsette regler for de registrene som medlemsstatene bør føre over støtte som omfattes av unntak i henhold til denne forordning.
- 29) For å styrke virkningen av forenligheitsvilkårene som er fastsatt i denne forordning, bør Kommisjonen ved manglende oppfyllelse av disse kravene ha mulighet til å trekke tilbake fordelene gitt ved gruppeunntaket for framtidige støttetiltak. Kommisjonen bør kunne begrense en tilbaketrekking av fordelene gitt ved gruppeunntaket til visse typer av støtte, visse støttemottakere eller støttetiltak som vedtas av visse myndigheter, når manglende overholdelse av denne forordning bare berører en begrenset gruppe av tiltak eller visse myndigheter. En slik målrettet tilbaketrekking bør være en forholdsmessig reaksjon som er direkte knyttet til fastslått manglende overholdelse av denne forordning. Dersom forenligheitsvilkårene i kapittel I og III ikke overholdes, er den tildelte støtten ikke omfattet av denne forordning, og den utgjør derfor ulovlig støtte som Kommisjonen vil undersøke innenfor rammen av den relevante framgangsmåten fastsatt i forordning nr. (EF) 659/1999. Dersom kravene i kapittel II ikke er oppfylt, og fordelene gitt ved gruppeunntaket derfor trekkes tilbake med hensyn til framtidige støttetiltak, berører dette ikke den kjensgjerning at tidligere tiltak som er i samsvar med denne forordning, var omfattet av gruppeunntak.
- 30) For å fjerne ulikheter som kan føre til konkurransevridning, og for å lette samordningen mellom ulike initiativer i Unionen og på nasjonalt plan som gjelder SMB-er, samt av hensyn til klarhet i saksbehandlingen og til rettssikkerheten, bør definisjonen av SMB-er som anvendes i denne forordning, bygge på definisjonen i kommisjonsrekommendasjon 2003/361/EF av 6. mai 2003 om definisjonen av svært små, små og mellomstore bedrifter⁽²⁾.
- 31) Ved å kompensere for ulempene i vanskeligstilte regioner fremmer regionalstøtte den økonomiske, sosiale og geografiske utjevningen i medlemsstatene og i Unionen som helhet. Regionalstøtte har til formål å fremme utviklingen i de mest vanskeligstilte områdene ved å støtte investeringer og skaping av arbeidsplasser som ledd i en bærekraftig utvikling. I områder som oppfyller vilkårene i traktatens artikkel 107 nr. 3 bokstav a), kan regionalstøtte tildeles for opprettelse av en ny virksomhet, utvidelse av en eksisterende virksomhets kapasitet, utvidelse av en virksomhets produksjonsspekter eller en grunnleggende endring av hele produksjonsprosessen i en eksisterende virksomhet. Ettersom store foretak blir mindre påvirket av regionale ulemper enn SMB-er i forbindelse med investering i et område som oppfyller vilkårene i traktatens artikkel 107 nr. 3 bokstav c), bør regionalstøtte til store foretak bare unntas fra meldingskravet når det gjelder førsteinvesteringer i ny økonomisk virksomhet i disse områdene.
- 32) I tilfeller der en regionalstøtteordning er rettet mot et begrenset antall økonomiske sektorer, kan ordningens formål og sannsynlige virkning snarere være sektorbestemt enn horisontal. Sektorordninger kan derfor ikke unntas fra meldingskravet. Etter melding kan Kommisjonen imidlertid vurdere de mulige positive virkningene i henhold til gjeldende retningslinjer, rammebestemmelser eller beslutninger. Dette gjelder særlig for støtteordninger som omfatter økonomisk virksomhet i kull-, skipsbyggings- og transportsektoren. På grunn av stålsektorens og kunstfibersektorens særtrekk blir det dessuten antatt at regionalstøttens negative virkninger i disse sektorene ikke kan oppveies av de positive utjevningseffektene. Regionalstøtte kan derfor ikke gis til disse sektorene. Turistsektoren og bredbåndssektoren spiller en viktig rolle i de nasjonale økonomiene og har som regel en positiv virkning på regionutvikling. Regionalstøtteordninger for virksomhet innen turisme og bredbånd bør derfor unntas fra meldingskravet. Bearbeiding og markedsføring av landbruksvarer er også nært knyttet til lokale og regionale økonomier, og bør være omfattet av gruppeunntaket.

⁽¹⁾ EFT L 83 av 27.3.1999, s. 1.

⁽²⁾ EUT L 124 av 20.5.2003, s. 36.

- 33) Energiproduksjon, -distribusjon og -infrastruktur er underlagt sektorspesifikke regler for det indre marked, som gjenspeiles i kriteriene for å sikre at støtte på disse områdene er i samsvar med det indre marked og med Unionens miljø- og energipolitikk. Regionalstøtte som tildeles i henhold til avsnitt 1 i denne forordning, har som mål å fremme økonomisk utvikling og utjevning, og er derfor omfattet av svært ulike forenlighetsvilkår. Denne forordnings bestemmelser om regionalstøtte bør derfor ikke få anvendelse på tiltak som gjelder energiproduksjon, -distribusjon og -infrastruktur.
- 34) Investeringer som gjør det mulig for foretak å gå lenger enn EU-standardene eller å heve miljøvernivået i fravær av EU-standarder, investeringer med sikte på tidlig tilpasning til framtidige EU-standarder, investeringer i energieffektivitetstiltak, herunder energieffektivitetsprosjekter i bygninger, investeringer knyttet til sanering av forurensede områder og støtte til miljøundersøkelser har ikke direkte virkning på energimarkedenes virkemåte. Samtidig kan slike investeringer bidra til både regionale politiske mål og til Den europeiske unions energi- og miljømål. I slike tilfeller kan denne forordnings bestemmelser om både regionalstøtte og støtte til miljøvern få anvendelse, avhengig av det berørte tiltakets hovedformål.
- 35) For at kapitalinvestering ikke skal bli begunstiget i forhold til investering i arbeidskraftkostnader, bør det være mulig å måle regional investeringsstøtte på grunnlag av enten investeringskostnadene eller arbeidskraftkostnadene for arbeidsplasser skapt direkte gjennom et investeringsprosjekt.
- 36) Regional investeringsstøtte bør ikke unntas fra meldingsplikten når støtten tildeles en støttemottaker som i løpet av de seneste to årene før vedkommendes søknad om regional investeringsstøtte har lagt ned samme eller tilsvarende virksomhet i Det europeiske økonomiske samarbeidsområde, eller som på tidspunktet for søknaden har konkrete planer om å legge ned en slik virksomhet i løpet av to år etter at førsteinvesteringen som det søkes om støtte til, er avsluttet i det berørte området.
- 37) Kommisjonen har fått tilstrekkelig erfaring fra anvendelsen av traktatens artikkel 107 nr. 3 bokstav a) og c) når det gjelder regional driftsstøtte som skal kompensere for tilleggskostnader for transport av varer som produseres og bearbeides i de mest fjerntliggende regionene og i områder med lav befolkningstetthet, samt de tilleggskostnader for produksjon og drift (unntatt tilleggskostnader for transport) som påløper for støttemottakerne i de mest fjerntliggende regionene. Ettersom det er fare for overkompensasjon av transportkostnader som følge av tilleggsstøtte gjennom POSEI-programmene i landbrukssektoren, og ettersom det ikke kan utelukkes at noen av landbruksvarene er produsert et annet sted, bør landbrukssektoren i henhold til denne forordning utelukkes fra regional driftsstøtte som skal kompensere for tilleggskostnader for transport av varer som produseres i de mest fjerntliggende regionene eller i områder med lav befolkningstetthet. Regional driftsstøtte som skal kompensere for tilleggskostnader, med unntak for tilleggskostnader for transport, i de mest fjerntliggende regionene, bør bare anses å være forenlig med det indre marked og unntas fra meldingskravet i traktatens artikkel 108 nr. 3 når støtten er begrenset til enten 15 % av det årlige bruttoproduktet som støttemottakeren skaper i den berørte fjerntliggende regionen, 25 % av støttemottakerens årlige arbeidskraftkostnader i den berørte fjerntliggende regionen eller 10 % av støttemottakerens årlige omsetningen i den berørte fjerntliggende regionen. Når støtten ikke overstiger beløpet som følger av en av disse alternative metodene for fastsettelse av tilleggskostnader for drift (unntatt transportkostnader), kan den anses som berettiget når det gjelder å bidra til regional utvikling og å stå i forhold til de ulempene foretak har i de mest fjerntliggende regionene.
- 38) Byutviklingsstøtte bidrar til økonomisk, sosial og territorial utjevning i medlemsstatene og i Unionen som helhet ved at den er rettet mot den store konsentrasjonen av økonomiske, miljømessige og sosiale problemer i byområder som ligger i støtteområder som er oppført på et regionalstøttekart. Markedssvikten som byutviklingsstøtten skal rettes mot, omfatter finansieringsvilkårene for byutvikling, mangelen på en integrert tilnærming til byutvikling, finansieringsunderskudd som krever større bidrag fra begrensede offentlige midler, og behovet for en mer kommersiell tilnærming til byfornyelse. Byutviklingsstøtte for å fremme utviklingen av deltakerbaserte, integrerte og bærekraftige strategier med sikte på å håndtere de tilleggsproblemene som er identifisert i støtteområdene, bør derfor være omfattet av gruppeunntaket.
- 39) Investeringer i grønne teknologier og i omstilling til en lavutslippsøkonomi, i samsvar med prioriteringene i Europa 2020-strategien⁽¹⁾, i støtteområder som er oppført på det relevante regionalstøttekartet, bør være berettiget til høyere støttebeløp gjennom en regional bonus.

⁽¹⁾ EUCO 13/10 REV 1.

- 40) SMB-er spiller en avgjørende rolle med hensyn til å skape arbeidsplasser, og de bidrar generelt til sosial stabilitet og økonomisk utvikling. Deres utvikling kan imidlertid bli hemmet av markedssvikt, noe som fører til at disse SMB-ene opplever følgende ulemper. SMB-er har ofte vansker med å skaffe kapital eller lån, ettersom det er vanskelig å oppnå risikovillig kapital på visse finansmarkeder, og fordi de ofte bare kan stille begrenset sikkerhet. Begrensede ressurser kan også bidra til å innskrenke deres tilgang til opplysninger, særlig med hensyn til ny teknologi og potensielle markeder. For å lette utviklingen av SMB-ers økonomisk virksomhet bør denne forordning derfor unnta visse støttekategorier når støtten gis til SMB-er. Disse kategoriene bør særlig omfatte investeringsstøtte til SMB-er og SMB-ers deltaking på messer.
- 41) For SMB-er som deltar i prosjekter innenfor rammen av det europeiske territoriale samarbeidet (ETS) og er omfattet av europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 1299/2013 av 17. desember 2013 om særlige bestemmelser om støtte fra Det europeiske fond for regionutvikling til målet om europeisk territorielt samarbeid⁽¹⁾, er det ofte vanskelig å finansiere tilleggskostnader som følger av samarbeidet mellom parter i ulike regioner og i ulike medlemsstater eller tredjestater. I lys av den betydningen ETS har for utjevningspolitikken som danner en ramme for gjennomføringen av felles tiltak og utveksling av politiske løsninger mellom nasjonale, regionale og lokale aktører fra ulike medlemsstater eller tredjestater, bør denne forordning behandle visse vanskeligheter som ETS-prosjekter står overfor, for å gjøre det lettere for dem å overholde statsstøttereglene. ETS-spørsmålene som denne forordning bør behandle, er knyttet til de gjeldende regionalstøtteintensitetene for ETS-prosjekter, kostnader ved SMB-ers samarbeid om ETS-prosjekter og plikter som gjelder offentliggjøring og opplysning, rapportering og registrering for kontrollformål.
- 42) I lys av de særlige ulempene for og ulikhetene mellom SMB-er bør det kunne anvendes ulike grunnleggende støtteintensiteter og ulike bonuser.
- 43) Erfaringene fra anvendelsen av Fellesskapets retningslinjer for statsstøtte til fremming av risikokapitalinvesteringer i SMB-er⁽²⁾ viser at det finnes en rekke særlige typer av markedssvikt knyttet til risikokapital i Unionen i forbindelse med visse typer investeringer på ulike trinn i foretakenes utvikling. Slik markedssvikt er en følge av at tilbudet av risikokapital ikke motsvarer etterspørselen. Tilbudet av risikokapital i markedet kan derfor være for begrenset, slik at foretakene ikke får midler til tross for at de har en god forretningsmodell og et vekstpotensial. Hovedårsaken til markedssvikt med hensyn til risikokapitalmarkedene, som særlig påvirker kapitaltilgang for små og mellomstore bedrifter, og som kan berettiggjøre offentlig intervensjon, er knyttet til utilstrekkelige eller asymmetriske opplysninger. Dette påvirker ikke bare tilførselen av risikokapital, men begrenser også visse SMB-ers tilgang til lånefinansiering. Risikofinansieringstiltak som har til formål å tiltrekke privat kapital til unoterte SMB-er som berøres av manglende finansiering, og å sikre at finansieringsbeslutninger har overskudd som mål og at finansformidlere forvaltes på kommersielt grunnlag, bør derfor unntas fra meldingskravet på visse vilkår.
- 44) På visse vilkår bør også etableringsstøtte til små bedrifter, støtte til alternative handelsplasser som har SMB-er som spesialområde, samt støtte til kostnader for SMB-ers forundersøkelser unntas fra meldingskravet.
- 45) Støtte til forskning, utvikling og innovasjon kan bidra til bærekraftig økonomisk vekst, styrket konkurranseevne og økt sysselsetting. Erfaringene fra anvendelsen av forordning (EF) nr. 800/2008 og Fellesskapets ramme for statsstøtte til forskning, utvikling og innovasjon⁽³⁾ viser at markedssvikt kan hindre markedet i å oppnå et størst mulig utbytte og føre til ineffektivitet knyttet til eksterne virkninger, offentlige goder/kunnskapsoverføring, ufullstendige og asymmetriske opplysninger samt samordnings- og nettverksproblemer.
- 46) Det kan være vanskelig for SMB-er å få tilgang til ny teknologisk utvikling, kunnskapsoverføring eller høyt kvalifisert personale. Støtte til forsknings- og utviklingsprosjekter, støtte til forundersøkelser og innovasjonsstøtte til SMB-er, herunder støtte til dekning av SMB-ers kostnader knyttet til industrielle eiendomsrettigheter, kan kompensere for disse problemene og bør derfor unntas fra meldingskravet på visse vilkår.

(1) EUT L 347 av 20.12.2006, s. 259.

(2) EUT C 194 av 18.8.2006, s. 2.

(3) EUT C 323 av 30.12.2006, s. 1.

- 47) Med hensyn til prosjektstøtte til forskning og utvikling bør den delen av forskningsprosjektet som støttes, i sin helhet falle inn under kategoriene grunnforskning, industriell forskning eller eksperimentell utvikling. Når et prosjekt omfatter ulike deler, bør det for hver del fastsettes om den omfattes av en av ovennevnte kategorier, eller om den ikke omfattes av noen av kategoriene. Denne klassifiseringen behøver ikke nødvendigvis være kronologisk og gå fra grunnforskning til virksomhet som ligger nærmere markedet. En oppgave som gjennomføres i en sen prosjektfase, kan derfor bli ansett som industriell forskning. Tilsvarende kan en virksomhet som gjennomføres på et tidligere trinn, bli ansett som eksperimentell utvikling. Den delen av prosjektet som støttes, kan også omfatte forundersøkelser som forberedelse til forskningsvirksomhet.
- 48) Forskningsinfrastrukturer av høy kvalitet er stadig mer nødvendige for å kunne skape banebrytende forskning og innovasjon, fordi de tiltrekker seg talenter fra hele verden og er av avgjørende betydning for å støtte nye informasjons- og kommunikasjonsteknologier og viktige støtteteknologier. Offentlige forskningsinfrastrukturer bør fortsatt inngå partnerskap med industriell forskning. Tilgang til offentlig finansierte forskningsinfrastrukturer bør gis på et ikke-diskriminerende grunnlag med innsynsmulighet og på markedsvilkår. Dersom disse vilkårene ikke overholdes, bør støttetiltaket ikke unntas fra meldingskravet. Flere parter kan eie, drive og bruke en bestemt forskningsinfrastruktur, og offentlige organer og foretak kan bruke infrastrukturen i fellesskap.
- 49) Gjennom forskningsinfrastrukturer kan det utøves både økonomisk og ikke-økonomisk virksomhet. For å unngå at statsstøtte gis til økonomisk virksomhet gjennom offentlig finansiering av ikke-økonomisk virksomhet, skal kostnadene for og finansieringen av økonomisk og ikke-økonomisk virksomhet holdes tydelig atskilt. Når en infrastruktur brukes til både økonomisk og ikke-økonomisk virksomhet, utgjør finansieringen gjennom statsmidler av kostnader knyttet til infrastrukturens ikke-økonomiske virksomhet, ikke statsstøtte. Offentlig finansiering omfattes bare av statsstøttereglene i den utstrekning den dekker kostnader knyttet til den økonomiske virksomheten. Bare sistnevnte tas hensyn til med sikte på å sikre at meldingstersklene og de høyeste støtteintensitetene overholdes. Dersom infrastrukturen nesten utelukkende brukes til en ikke-økonomisk virksomhet, kan finansieringen av den som helhet falle utenfor statsstøttereglene, forutsatt at den økonomiske bruken er ren tilleggsvirksomhet, dvs. en virksomhet som er direkte knyttet til og nødvendig for infrastrukturens drift eller uløselig knyttet til dens i hovedsak ikke-økonomiske bruk, og som er av begrenset omfang. Dette bør anses å være tilfelle når den økonomiske virksomheten forbruker de samme innsatsfaktorene (for eksempel materialer, utstyr, arbeidskraft og fast kapital) som den ikke-økonomiske virksomheten, og den kapasiteten som årlig tildeles slik virksomhet, ikke overstiger 20 % av forskningsinfrastrukturens samlede årlige kapasitet.
- 50) Støtte til innovasjonsklynger er rettet mot markedssvikt knyttet til samordningsproblemer som hemmer utviklingen av klynger eller begrenser samspillet og kunnskapsstrømmen i klyngene. Statsstøtte kan enten støtte investeringer i åpne og felles infrastrukturer for innovasjonsklynger eller støtte driften av klyngene, slik at samarbeid, nettverksbygging og læring styrkes. Driftsstøtte til innovasjonsklynger bør imidlertid bare tillates midlertidig og for en begrenset periode på høyst ti år. Det samlede støttebeløpets andel av de samlede støtteberettigede kostnadene bør ikke overstige 50 % i løpet av den perioden støtten tildeles.
- 51) Prosess- og organisasjonsinnovasjon kan rammes av markedssvikt i form av mangel på opplysninger og på positive eksterne virkninger, som bør håndteres gjennom særlige tiltak. Støtte til denne typen innovasjon er særlig relevant for SMB-er, ettersom de står overfor begrensninger som kan hemme deres evne til å forbedre produksjons- eller leveringsmetoder eller til å oppnå vesentlig forbedring av forretningspraksisen, organiseringen av arbeidsplassen og de eksterne forbindelsene. For å stimulere store foretak til å samarbeide med SMB-er om virksomhet knyttet til prosess- og organisasjonsinnovasjon bør støttetiltak til dekning av store foretaks kostnader for slik virksomhet på visse vilkår også omfattes av gruppeunntaket.
- 52) Fremming av opplæring og rekruttering/sysselsetting av vanskeligstilte eller funksjonshemmede arbeidstakere er et vesentlig mål for Unionens og medlemsstatenes økonomiske og sosiale politikk.
- 53) Opplæringen gir vanligvis positive eksterne virkninger for samfunnet som helhet, ettersom den medfører et økt antall kvalifiserte arbeidstakere som rekrutteringsgrunnlag for foretak, forbedrer konkurranseevnen til Unionens industri og spiller en viktig rolle i Unionens sysselsettingsstrategi. Støtte for fremming av opplæring bør derfor på visse vilkår unntas fra meldingskravet. I lys av de særlige ulempene SMB-er står overfor og de høyere relative kostnadene de må bære når de investerer i opplæring, bør støtteintensitetene som unntas i henhold til denne forordning, økes for SMB-er. Støtteintensitetene som unntas i henhold til denne forordning, bør dessuten økes dersom opplæringen gis til vanskeligstilte eller funksjonshemmede arbeidstakere. I sjøtransportsektoren rettferdiggjør opplæringens særlige form en særskilt tilnærming.

- 54) Det er fortsatt vanskelig for noen kategorier av vanskeligstilte eller funksjonshemmede arbeidstakere å komme inn på og bli på værende på arbeidsmarkedet. Offentlige myndigheter kan derfor iverksette tiltak som stimulerer foretakene til å øke sysselsettingen av slike kategorier av arbeidstakere, og særlig av ungdom. Ettersom arbeidskraftkostnader utgjør en del av et foretaks normale driftskostnader, bør støtte til sysselsetting av vanskeligstilte eller funksjonshemmede arbeidstakere ha en positiv virkning på sysselsettingsnivået for disse arbeidstakerkategoriene, og ikke bare gi foretakene mulighet til å redusere kostnader de ellers selv ville ha dekket. Slik støtte bør derfor unntas fra meldingskravet dersom det er sannsynlig at den vil være til hjelp for arbeidstakere i disse kategoriene med hensyn til å komme tilbake til og bli værende på arbeidsmarkedet. Som fastsatt i Kommisjonens melding til Europaparlamentet, Rådet, Den europeiske økonomiske og sosiale komité og Regionkomiteen kalt «En europeisk strategi for funksjonshemmede 2010-2020: En ny forpliktelse om et Europa uten barrierer»⁽¹⁾ er nøkkelfaktorene i EUs strategi for funksjonshemmede en kombinasjon av tiltak knyttet til bekjempelse av forskjellsbehandling og tiltak for fremming av like muligheter og aktiv integrering, og de gjenspeiler De forente nasjoners konvensjon om funksjonshemmedes rettigheter, som EU og de fleste medlemsstatene er part i. I denne forordning bør støtte for funksjonshemmede arbeidstakere forstås i den betydningen som er fastsatt i konvensjonens artikkel 1.
- 55) Som fastslått i Kommisjonens melding «Europa 2020: En strategi for smart, bærekraftig og inkluderende vekst»⁽²⁾ er bærekraftig vekst for å fremme en ressurseffektiv, grønnere og mer konkurransedyktig økonomi en av hovedsøylene i Europa 2020-strategien for en smart, bærekraftig og inkluderende vekst. Grunnlaget for en bærekraftig utvikling er blant annet godt miljøvern og en forbedring av miljøkvaliteten. Miljøvernområdet rammes imidlertid av markedssvikt, noe som fører til at foretak under normale markedsforhold ikke nødvendigvis stimuleres til å redusere forurensningen, ettersom en slik reduksjon kan gi dem økte kostnader uten tilsvarende fordeler. Så lenge foretak ikke er pålagt å internalisere forurensningskostnadene, er det samfunnet i sin helhet som bærer disse kostnadene.
- 56) Slik markedssvikt kan håndteres gjennom innføring av obligatoriske miljøstandarder. Et høyere miljøvernnivå kan oppnås gjennom investeringer som går lenger enn obligatoriske EU-standarder. For å stimulere foretak til å heve miljøvernnivået ut over obligatoriske EU-standarder bør statsstøtte på dette området være omfattet av gruppeunntaket. For ikke å avskrekke medlemsstatene fra å fastsette obligatoriske nasjonale standarder som er strengere enn de tilsvarende EU-standardene, bør slik statsstøtte unntas, uavhengig av om det finnes obligatoriske nasjonale standarder som er strengere enn EU-standardene.
- 57) I prinsippet bør støtte ikke gis dersom investeringene skal sikre at foretak oppfyller EU-standarder som allerede er vedtatt, men som ennå ikke har trådt i kraft. Statsstøtten kan imidlertid føre til at foretak forbedrer sin miljøatferd dersom den stimulerer dem til å tilpasse seg tidlig til framtidige EU-standarder, før standardene trer i kraft og så lenge standardene ikke får tilbakevirkende kraft. Støtte til foretaks tilpasning til framtidige EU-standarder kan raskere føre til et høyt miljøvernnivå, og slik støtte bør derfor unntas.
- 58) Som en del av Europa 2020-strategien har Unionen satt som mål å oppnå en 20 % økning i energieffektiviteten innen utgangen av 2020 og har særlig vedtatt europaparlaments- og rådsdirektiv 2012/27/EU av 25. oktober 2012 om energieffektivitet og om endring av direktiv 2009/125/EF og 2010/30/EU og om oppheving av direktiv 2004/8/EF og 2006/32/EF⁽³⁾, der det fastsettes felles rammer for fremming av energieffektiviteten innenfor Unionen med det overordnede mål å oppnå besparelser på minst 20 % på Unionens forbruk av primærenergi. For å gjøre det lettere å nå disse målene bør tiltak til støtte for energieffektivitet, høyeffektiv kraftvarme samt energieffektiv fjernvarme og fjernkjøling omfattes av gruppeunntaket.
- 59) Tiltak som gir økt energieffektivitet i bygninger, er i samsvar med Europa 2020-strategiens prioriteringer med hensyn til en overgang til en lavkarbonøkonomi. Ettersom det ikke finnes en integrert tilnærming til energieffektivitet i bygninger, kan slike investeringer ofte rammes av finansieringsunderskudd som krever større bidrag fra begrensede offentlige midler. Medlemsstatene bør derfor ha mulighet til å støtte energieffektivitetsinvesteringer i bygninger i form av direkte

⁽¹⁾ Kom(2010)636 av 15.11.2010.

⁽²⁾ Kom(2010)2020 av 3.3.2010.

⁽³⁾ EUT L 315 av 14.11.2012, s. 1.

tilskudd til bygningenes eiere eller leietakere i samsvar med de alminnelige bestemmelsene om energieffektivitetstiltak, men også i form av lån og garantier via finansformidlere som velges gjennom en åpen utvelgingsordning i henhold til de særlige bestemmelsene om energieffektivitetsprosjekter i bygninger.

- 60) For å nå Unionens mål for fornybar energi som fastsatt i europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/28/EF av 23. april 2009 om å fremme bruk av energi fra fornybare kilder, og om endring og senere oppheving av direktiv 2001/77/EF og 2003/30/EF⁽¹⁾, og i den utstrekning ytterligere støtte er nødvendig i tillegg til det som framgår av rammeregler, for eksempel Unionens ordning for handel med utslippskvoter i europaparlaments- og rådsdirektiv 2003/87/EF av 13. oktober 2003 om opprettelse av en ordning for handel med utslippskvoter for klimagasser i Fellesskapet og om endring av rådsdirektiv 96/61/EF⁽²⁾, bør støtte som gis til investeringer for å fremme energi fra fornybare kilder, være omfattet av gruppeunntaket.
- 61) I lys av den begrensede konkurransevidningen og virkningen på handelen bør gruppeunntaket på klare vilkår også omfatte driftsstøtte til små anlegg som produserer fornybar energi. Driftsstøtte til store anlegg bør omfattes av gruppeunntaket når konkurransevidningen er begrenset. Slik driftsstøtte kan derfor omfattes av gruppeunntaket når den gis til nye og innovative teknologier, forutsatt at støtten tildeles etter en anbudskonkurranse som er åpen for minst én slik teknologi, og ved hjelp av en ordning som sikrer at produsenter av fornybar energi utsettes for konkurranse på grunnlag av markedspriser. Den samlede støtten som tildeles på dette grunnlaget, skal ikke gis for mer enn 5 % av den planlagte nye elektrisitetskapasiteten som kommer fra fornybare energikilder. Støtte tildelt gjennom anbudsprosesser som er åpne for alle former for teknologi innenfor fornybar energi, bør i sin helhet være omfattet av gruppeunntaket. Driftsstøtteordninger bør i prinsippet åpnes for andre EØS-land og parter i Energifellesskapet, for å begrense de samlede konkurransevidende virkningene. Medlemsstatene oppfordres til å vurdere å innføre en samarbeidsordning før de tillater støtte over landegrensene. Uten en slik samarbeidsordning vil produksjon fra anlegg i andre land ikke bidra til å oppfylle nasjonale mål knyttet til energi fra fornybare kilder. I lys av disse begrensningene bør medlemsstatene få tilstrekkelig tid til å utforme hensiktsmessige støtteordninger som er åpne for andre land. En slik åpning er ikke en forutsetning for unntak fra meldingsplikten, i den utstrekning den ikke kreves i henhold til traktaten.
- 62) Støtte til produksjon av vannkraft kan ha to typer virkninger. På den ene side har den en positiv virkning i form av lave klimagassutslipp, og på den annen side kan den også ha en negativ virkning på vannsystemene og det biologiske mangfoldet. Når medlemsstatene gir støtte til vannkraft, bør de derfor overholde europaparlaments- og rådsdirektiv 2000/60/EF av 23. oktober 2000 om fastsettelse av en ramme for fellesskapstiltak på området vannpolitikk⁽³⁾, særlig artikkel 4 nr. 7, som fastsetter kriterier for å tillate nye endringer av vannforekomster.
- 63) Støtte bør bare gis til bærekraftige former for fornybar energi. Støtte til biodrivstoffer bør bare være omfattet av denne forordning dersom den gis til bærekraftige biodrivstoffer i samsvar med europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/28/EF. Støtte til biodrivstoffer framstilt av næringsmidler bør imidlertid utelukkes fra støtte i henhold til denne forordning for å stimulere overgangen til produksjon av mer avanserte former for biodrivstoffer. Støtte til biodrivstoffer som er omfattet av en leverings- eller blandingsforpliktelse, bør utelukkes fra gruppeunntaket ettersom ovennevnte rettslige forpliktelse kan utgjøre et tilstrekkelig insentiv til å investere i slike former for fornybar energi.
- 64) Støtte i form av avgiftsnedsettelse i henhold til rådsdirektiv 2003/96/EF av 27. oktober 2003 om en omstrukturering av fellesskapsrammen for avgifter på energiprodukter og elektrisitet⁽⁴⁾ til miljøverntiltak som er omfattet av denne forordning, kan indirekte være gunstig for miljøet. Miljøavgifter bør imidlertid gjenspeile de sosiale kostnadene for utslipp, men nedsatte avgifter kan ha en negativ virkning på dette målet. Det virker derfor hensiktsmessig å begrense varigheten av slike nedsettelse til varigheten av denne forordning. Ved utløpet av denne perioden bør medlemsstatene på nytt evaluere om de berørte avgiftsnedsettelsene er hensiktsmessige. For å redusere konkurransevidningen mest mulig bør støtten tildeles på samme måte for alle konkurrenter som anses å være i en lignende situasjon. For bedre å bevare det prissignalet som miljøavgiften skal gi foretak, bør medlemsstatene ha mulighet til å utforme ordningen for avgiftsnedsettelse på en ordning med utbetaling av et fast årlig godtgjøringsbeløp (tilbakebetaling av skatt).

⁽¹⁾ EUT L 140 av 5.6.2009, s. 16.

⁽²⁾ EUT L 275 av 25.10.2003, s. 32.

⁽³⁾ EFT L 327 av 22.12.2000, s. 1.

⁽⁴⁾ EUT L 283 av 31.10.2003, s. 51.

- 65) I lys av prinsippet om at forurenseren betaler, bør kostnadene for tiltak for å håndtere forurensning dekkes av den som forårsaker forurensningen. Støtte til sanering av forurensede områder er berettiget i tilfeller der personen som i henhold til gjeldende rett er ansvarlig for forurensningen, ikke kan identifiseres. Vilåårene for miljøansvar med hensyn til forebygging og utbedring av miljøskader som fastsatt i europaparlaments- og rådsdirektiv 2004/35/EF av 21. april 2004 om miljøansvar med hensyn til forebygging og utbedring av miljøskader⁽¹⁾, som endret ved europaparlaments- og rådsdirektiv 2006/21/EF av 15. mars 2006 om håndtering av avfall fra utvinningsindustrien og om endring av direktiv 2004/35/EF⁽²⁾ og europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/31/EF av 23. april 2009 om geologisk lagring av karbondioksid og om endring av rådsdirektiv 85/337/EØF, europaparlaments- og rådsdirektiv 2000/60/EF, 2001/80/EF, 2004/35/EF, 2006/12/EF og 2008/1/EF samt europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1013/2006⁽³⁾, bør imidlertid få anvendelse. For å lette utbedringen av eksisterende miljøskader bør denne typen støtte derfor på visse vilkår være omfattet av gruppeunntaket.
- 66) I det sjuende miljøhandlingsprogrammet identifiseres ombruk og resirkulering i tråd med avfallshierarkiet fastsatt i avfallsrammedirektivet som nøkkelprioriteringer i EUs miljøpolitikk. Statsstøtte til denne typen virksomhet kan bidra til miljøvern, forutsatt at artikkel 4 nr. 1 i europaparlaments- og rådsdirektiv 2008/98/EF av 19. november 2008 om avfall og om oppheving av visse direktiver («rammedirektivet for avfall»)⁽⁴⁾ overholdes. Videre skal slik støtte ikke indirekte fritta forurenserne for en byrde de bør bære i henhold til unionsretten, eller for en byrde som bør anses som en normal kostnad for foretaket. Støtte som tildeles slik virksomhet, bør derfor være omfattet av gruppeunntaket, også når den gjelder andre foretaks avfall der materialene som behandles, ellers ville blitt deponert eller behandlet på en mindre miljøvennlig måte.
- 67) En moderne energiinfrastruktur er avgjørende både for å oppnå et integrert energimarked og for at Unionen skal kunne nå sine klima- og energimål. Bygging og oppgradering av infrastruktur i støttereioner bidrar særlig til økonomisk, sosial og territorial utjevning i medlemsstatene og i Unionen som helhet gjennom å støtte investeringer og sysselsettingen og ved å sørge for at energimarkedet fungerer i de mest vanskeligstilte områdene. For å begrense utilbørlig vridning som følge av slik støtte, bør bare støtte til infrastrukturer som er omfattet av og i samsvar med regelverket for det indre marked for energi, være omfattet av gruppeunntaket.
- 68) Miljøundersøkelser kan bidra til å fastslå hvor store investeringer som kreves for å oppnå et høyere miljøvernivå. Statsstøtte for å fremme gjennomføring av miljøundersøkelser som har til formål å støtte investeringer i miljøvern som er omfattet av denne forordning, bør derfor være omfattet av gruppeunntaket. Energirevisjon er obligatorisk for store foretak, og det bør derfor ikke gis statsstøtte til slik revisjon.
- 69) I henhold til traktatens artikkel 107 nr. 2 bokstav b) er støtte som har til formål å kompensere for skader som skyldes naturkatastrofer, forenlig med det indre marked. Av hensyn til rettssikkerheten er det nødvendig å fastsette hvilke typer hendelser som kan utgjøre en naturkatastrofe som er omfattet av unntak i henhold til denne forordning. I denne forordning bør jordskjelv, jordskred, flom, særlig flom som følge av at elver eller innsjøer går over sine bredder, snøskred, tornadoer, orkaner, vulkanutbrudd og naturlig oppståtte skogbranner anses som hendelser som utgjør en naturkatastrofe. Skader som skyldes ugunstige værforhold som frost, hagl, is, regn eller tørke, og som oppstår regelmessig, bør ikke anses som naturkatastrofer i henhold til traktatens artikkel 107 nr. 2 bokstav b). For å sikre at støtte som har til formål å kompensere for skader som skyldes naturkatastrofer, faktisk er omfattet av unntaket, bør denne forordning fastsette vilkår i samsvar med etablert praksis, hvis oppfyllelse sikrer at støtteordninger som har til formål å kompensere for skader som skyldes naturkatastrofer, kan bli omfattet av gruppeunntaket. Disse vilåårene bør særlig omfatte krav om at vedkommende myndigheter i medlemsstatene offisielt har anerkjent hendelsen som en naturkatastrofe, og at det er en direkte årsakssammenheng mellom naturkatastrofen og de skadene det støttemottakende foretaket, herunder foretak i vanskeligheter, er påført, og de bør sikre at overkompensasjon unngås. Godtgjøringen bør ikke overstige det som er nødvendig for å sette støttemottakeren i samme stand som før katastrofen.

⁽¹⁾ EUT L 143 av 30.4.2004, s. 56.

⁽²⁾ EUT L 102 av 11.4.2006, s. 15.

⁽³⁾ EUT L 140 av 5.6.2009, s. 114.

⁽⁴⁾ EUT L 312 av 22.11.2008, s. 3.

- 70) Støtte til luft- og sjøtransport av passasjerer har et sosialt element dersom den utbedrer problemet med stabile forbindelser for personer bosatt i fjerntliggende områder gjennom å redusere visse av deres billettutgifter. Dette kan være tilfelle når det gjelder de mest fjerntliggende regionene, Malta, Kypros, Ceuta og Melilla og andre øyer som er en del av en medlemsstats territorium, samt områder med lav befolkningstetthet. Dersom en fjerntliggende region er knyttet til Det europeiske økonomiske samarbeidsområde gjennom flere transportruter, herunder indirekte ruter, bør det være mulig å gi støtte til alle disse rutene og til transport med alle de transportforetakene som driver disse rutene. Støtten bør tildeles uten forskjellsbehandling med hensyn til transportforetakets identitet eller tjenestens art, som kan omfatte rute-, charter- og lavpristjenester.
- 71) Bredbåndstilkopling er av strategisk betydning for å nå Europa 2020-strategiens målsetning om smart, bærekraftig og inkluderende vekst og innovasjon og om sosial og territorial utjevning⁽¹⁾. Investeringsstøtte til bredbåndsinfrastruktur har til formål å fremme utbredelsen av slik infrastruktur og dertil hørende bygge- og anleggsarbeid i områder der en sammenlignbar infrastruktur ikke finnes eller sannsynligvis ikke vil bli etablert av markedsdeltakere i nær framtid. Kommisjonens erfaring er at en slik investeringsstøtte ikke fører til utilbørlig konkurransevridning eller virkning på handelen, forutsatt at visse vilkår er oppfylt. Disse vilkårene bør særlig være rettet mot å begrense konkurransevridning ved å anvende teknologinøytral utvelgning gjennom konkurranse og ved å sikre engrostillgang til de støttede nettene, idet det tas hensyn til den støtten nettoperatoren har fått. Selv om virtuell tilgang på visse vilkår kan anses som likeverdig med fysisk tilgang, er det, inntil mer erfaring innhentes, nødvendig å vurdere hver enkelt sak for å fastslå om et bestemt ikke-fysisk eller virtuelt engrostillgangsprodukt bør anses som likeverdig med atskilt tilgang til aksesslinjen i et kobber- eller fibernett. Av den grunn, og inntil det ved en framtidig revisjon kan tas hensyn til erfaringer som innhentes i individuelle statsstøttesaker eller under arbeidet med forhåndsregulering, bør fysisk tilgang være en forutsetning for at støtten skal være omfattet av denne gruppeunntaksforordningen. Når utviklingen av framtidige kostnader og inntekter er usikker og det foreligger en sterk informasjonsasymmetri, bør medlemsstatene også vedta finansieringsmodeller som omfatter bestemmelser om kontroll og tilbakebetalingsklausuler, for å muliggjøre en balansert fordeling av uventede gevinster. For å unngå at små, lokale prosjekter pålegges en uforholdsmessig stor byrde, bør slike modeller innføres bare for prosjekter som overskrider en minsteterskel.
- 72) I sektoren for kultur og bevaring av kulturarv er det en rekke tiltak iverksatt av medlemsstatene som ikke utgjør støtte fordi de ikke oppfyller alle kriteriene i traktatens artikkel 107 nr. 1, for eksempel fordi virksomheten ikke er av økonomisk art eller fordi handelen mellom medlemsstatene ikke påvirkes. I den utstrekning slike tiltak er omfattet av traktatens artikkel 107 nr. 1, bidrar kulturinstitusjoner og kulturprosjekter vanligvis ikke til betydelig konkurransevridning, og rettspraksis har vist at en slik støtte har begrenset virkning på handelen. I traktatens artikkel 167 anerkjennes betydningen av kulturfremmende tiltak i Unionen og i medlemsstatene, og det fastsettes at Unionen bør ta hensyn til kulturelle aspekter når den utøver sin virksomhet i henhold til andre bestemmelser i traktaten, særlig med sikte på å respektere og fremme det kulturelle mangfoldet. Ettersom naturarv ofte er avgjørende for utformingen av kunst- og kulturarv, bør bevaring av kulturarv i henhold til denne forordning også omfatte naturarv som er knyttet til kulturarv eller formelt anerkjent av en medlemsstats vedkommende offentlige myndigheter. På grunn av kulturens tosidighet – på den ene side er den et økonomisk gode som gir betydelige muligheter for å skape velstand og sysselsetting, og på den annen side en bærer av identiteter, verdier og betydning som gjenspeiler og former våre samfunn – bør særtrekkene ved kulturen og den økonomiske virksomheten som er knyttet til den, anerkjennes i statsstøttereglene. En liste over støtteberettigede kulturformål og kulturvirksomheter bør utarbeides, og støtteberettigede kostnader bør spesifiseres. Gruppeunntaket bør omfatte både investerings- og driftsstøtte under fastsatte terskelverdier, forutsatt at overkompensasjon utelukkes. Som allmenn regel bør virksomhet som, selv om den kan ha et kulturelt aspekt, er av overveiende kommersiell art, for eksempel aviser og tidsskrifter (i trykt eller elektronisk form), ikke være omfattet, siden slik virksomhet gir større risiko for konkurransevridning. Videre bør listen over støtteberettigede kulturformål og kulturvirksomheter ikke omfatte kommersiell virksomhet som mote, design eller videospill.
- 73) Audiovisuelle verker spiller en viktig rolle for utformingen av europeiske identiteter og gjenspeiler de ulike tradisjonene i medlemsstatene og i regionene. Det er sterk konkurranse mellom filmer som er produsert utenfor Unionen, men europeiske filmer har begrenset distribusjon utenfor sine opprinnelsesland på grunn av oppsplittingen i nasjonale eller regionale markeder. Sektoren kjennetegnes av høye investeringskostnader, en opplevd lav lønnsomhet på grunn av begrensede målgrupper og vanskeligheter med å mobilisere privat tilleggsfinansiering. På grunn av disse faktorene har Kommisjonen utarbeidet særlige kriterier for å vurdere om støtte til manusskriving, utvikling, produksjon, distribusjon og markedsføring av audiovisuelle verker er nødvendig, forholdsmessig og hensiktsmessig. I Kommisjonens melding

(¹) COM(2010) 245 av 19.5.2010.

om statsstøtte til film og andre audiovisuelle verker⁽¹⁾ ble det fastsatt nye kriterier som bør gjenspeiles i reglene for gruppeunntak for støtteordninger for audiovisuelle verker. Høyere støtteintensiteter er berettiget når det gjelder produksjoner og samproduksjoner over landegrensene, siden disse sannsynligvis vil bli distribuert i flere medlemsstater.

- 74) Investeringsstøttetiltak til idrettsinfrastruktur bør være omfattet av gruppeunntaket dersom de oppfyller vilkårene fastsatt i denne forordning, i den utstrekning de utgjør statsstøtte. I idrettssektoren er det slik at en rekke av tiltakene som treffes av medlemsstatene, ikke utgjør statsstøtte, enten fordi støttemottakeren ikke utøver en økonomisk virksomhet, eller fordi handelen mellom medlemsstatene ikke påvirkes. Under visse omstendigheter kan dette gjelde for støttetiltak av rent lokal art eller innenfor amatøriddrett. I traktatens artikkel 165 anerkjennes viktigheten av å fremme idrett i Unionen, idet det tas hensyn til idrettens særtrekk, dens strukturer som bygger på frivillighet, og dens sosiale og pedagogiske funksjon. Støtte til infrastruktur som tjener mer enn ett fritidsaktivitetsformål og dermed har flere bruksområder, bør også være omfattet av gruppeunntaket. Støtte til flerbruksinfrastrukturer for turisme, for eksempel fornøylesparker og hotellanlegg, bør imidlertid bare være omfattet av unntak dersom den inngår i en regionalstøtteordning rettet mot virksomhet innen turisme i en støtteregeion og har en særlig gunstig virkning på utviklingen i regionen. Når det gjelder støtte til idrett eller flerbruksinfrastrukturer, bør forenlighetsvilkårene særlig sikre åpen og ikke-diskriminerende tilgang til infrastrukturene og en rettferdig prosess for tildeling av konsesjoner til tredjemann for oppføring, oppgradering og/eller drift av infrastruktur i samsvar med de relevante bestemmelsene i unionsretten og Unionens rettspraksis. Når idrettsinfrastruktur brukes av profesjonelle idrettsklubber, bør prisvilkårene for disse klubbenes bruk av infrastruktur gjøres offentlig tilgjengelige for å sikre gjennomsiktighet og likebehandling av brukerne. Det bør sikres at overkompensasjon utelukkes.
- 75) Som understreket i konklusjonene til Det europeiske råd av 17. juni 2010, der Europa 2020-strategien⁽²⁾ ble godkjent, bør det gjøres en innsats for å fjerne de viktigste hindringene som begrenser veksten på EU-plan, herunder de som er knyttet til det indre markedes virkemåte og infrastruktur. Tilgjengelige lokale infrastrukturer er en viktig forutsetning for å utvikle forretnings- og forbrukermiljøer og for å modernisere og utvikle industrigrunnlaget med sikte på å sikre et velfungerende indre marked som omhandlet i rådets rekommandasjon om brede retningslinjer for medlemsstatenes og Unionens økonomiske politikk⁽³⁾, som utgjør en del av de integrerte retningslinjene for Europa 2020-strategien. Når slike infrastrukturer gjøres tilgjengelige for berørte parter på et åpent og ikke-diskriminerende grunnlag med innsynsmulighet, blir det mulig å skape et miljø som fremmer privat investering og vekst og bidrar på en positiv måte til å nå mål av felles interesse, og særlig til å oppfylle Europa 2020-strategiens prioriteringer og mål⁽⁴⁾, samtidig som risikoen for konkurransevridning begrenses. En rekke tiltak som medlemsstatene har truffet med hensyn til lokale infrastrukturer, utgjør ikke statsstøtte ettersom de ikke oppfyller alle kriteriene i traktatens artikkel 107 nr. 1, for eksempel fordi støttemottakeren ikke utøver en økonomisk virksomhet, fordi handelen mellom medlemsstatene ikke påvirkes, eller fordi tiltaket består av godtgjøring for en tjeneste av allmenn økonomisk interesse som oppfyller alle kriteriene fastsatt gjennom rettspraksis i Altmark-saken⁽⁵⁾. Dersom finansieringen av slike lokale infrastrukturer ikke utgjør statsstøtte i henhold til traktatens artikkel 107 nr. 1, bør imidlertid slik støtte unntas fra meldingskravet når bare små støttebeløp tildeles.
- 76) Ettersom støtte til andre typer infrastruktur kan være gjenstand for særlige og godt utformede kriterier som sikrer forenlighet med det indre marked, bør bestemmelsene i denne forordning om støtte til lokale infrastrukturer ikke få anvendelse på støtte til følgende typer infrastruktur: forskningsinfrastrukturer, innovasjonsklynger, energieffektiv fjernvarme og fjernkjøling, energiinfrastrukturer, gjenvinning og ombruk av avfall, bredbåndsinfrastrukturer, kultur og bevaring av kulturarv, idretts- og flerbruksinfrastrukturer til fritidsbruk, lufthavner og havner.
- 77) Kommisjonens erfaringer på dette området viser at statsstøttepolitikken bør revideres med jevne mellomrom. Denne forordnings anvendelsesperiode bør derfor begrenses. Det er hensiktsmessig å fastsette overgangsbestemmelser, herunder regler for støtteordninger som er omfattet av unntak ved utløpet av denne forordnings anvendelsesperiode. Slike regler bør gi medlemsstatene tid til å tilpasse seg til eventuelle nye ordninger. Tilpasningsperioden bør imidlertid ikke få anvendelse på regionalstøtteordninger, herunder regionalstøtteordninger som gjelder byutvikling, når unntaket skal utløpe på samme tidspunkt som de godkjente regionalstøttekartene, og den bør heller ikke få anvendelse på visse ordninger for risikofinansieringsstøtte —

⁽¹⁾ EUT C 332 av 15.11.2013, s. 1.

⁽²⁾ EUCO 13/10 REV 1.

⁽³⁾ EUT L 191 av 23.7.2010, s. 28.

⁽⁴⁾ Kom(2010)2020 av 3.3.2010.

⁽⁵⁾ Domstolens dom av 24. juli 2003 i sak C-280/00, Altmark Trans GmbH og Regierungspräsidium Magdeburg mot Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH og Oberbundesanwalt beim Bundesverwaltungsgericht, ([2003] saml. I-7747).

VEDTATT DENNE FORORDNING:

INNHold

KAPITTEL I	Felles bestemmelser	1078
KAPITTEL II	Kontroll.....	1099
KAPITTEL III	Særlige bestemmelser om de ulike støttekategoriene.....	1100
Avsnitt 1 —	Regionalstøtte	1100
Avsnitt 2 —	Støtte til SMB-er	1104
Avsnitt 3 —	Støtte til SMB-ers tilgang til finansiering	1106
Avsnitt 4 —	Støtte til forskning og utvikling og innovasjon	1110
Avsnitt 5 —	Opplæringsstøtte	1114
Avsnitt 6 —	Støtte for vanskeligstilte arbeidstakere og for funksjonshemmede arbeidstakere	1115
Avsnitt 7 —	Støtte til miljøvern	1116
Avsnitt 8 —	Støtte for å kompensere for skader som skyldes visse naturkatastrofer	1125
Avsnitt 9 —	Sosialstøtte til transport for personer bosatt i fjerntliggende regioner.....	1126
Avsnitt 10 —	Støtte til bredbåndsinfrastrukturer	1126
Avsnitt 11 —	Støtte til kultur og bevaring av kulturarv	1127
Avsnitt 12 —	Støtte til idretts- og flerbruksinfrastrukturer til fritidsbruk	1130
Avsnitt 13 —	Støtte til lokale infrastrukturer	1131
KAPITTEL IV	Sluttbestemmelser	1131

KAPITTEL I

FELLES BESTEMMELSER

Artikkel 1

Virkeområde

1. Denne forordning får anvendelse på følgende støttekategorier:
 - a) regionalstøtte,
 - b) støtte til SMB-er i form av investeringsstøtte og driftsstøtte samt støtte til SMB-ers tilgang til finansiering,
 - c) støtte til miljøvern,
 - d) støtte til forskning, utvikling og innovasjon,
 - e) opplæringsstøtte,
 - f) støtte til rekruttering og sysselsetting av vanskeligstilte eller funksjonshemmede arbeidstakere,
 - g) støtte for å kompensere for skader som skyldes visse naturkatastrofer,

- h) sosialstøtte til transport for personer bosatt i fjerntliggende regioner,
- i) støtte til bredbåndsinfrastrukturer,
- j) støtte til kultur og bevaring av kulturarv,
- k) støtte til idretts- og flerbruksinfrastrukturer til fritidsbruk og
- l) støtte til lokale infrastrukturer.

2. Denne forordning får ikke anvendelse på

- a) ordninger som er omfattet av bestemmelsene i kapittel III avsnitt 1 (unntatt artikkel 15), 2, 3, 4, 7 (unntatt artikkel 40) og 10 i denne forordning, dersom det gjennomsnittlige årlige statsstøttebudsjettet overstiger 150 millioner euro, fra seks måneder etter at de trer i kraft. Kommisjonen kan beslutte at denne forordning fortsatt skal få anvendelse på en slik støtteordning for en lengre periode, etter at den har tatt stilling til den berørte evalueringsplanen som medlemsstaten har meldt til Kommisjonen innen 20 virkedager fra ordningen trer i kraft,
- b) eventuelle endringer av ordninger omhandlet i artikkel 1 nr. 2 bokstav a), unntatt endringer som ikke kan påvirke støtteordningens forenlighet med denne forordning eller ikke kan ha betydelig virkning på innholdet i den godkjente evalueringsplanen,
- c) støtte til eksportrelatert virksomhet rettet mot tredjestater eller medlemsstater, det vil si støtte som er direkte knyttet til eksportvolum, til opprettelse og drift av et distribusjonsnett eller til andre løpende utgifter knyttet til eksportvirksomhet,
- d) støtte som forutsetter bruk av innenlandske framfor importerte produkter.

3. Denne forordning får ikke anvendelse på

- a) støtte tildelt i fiskeri- og akvakultursektoren, som er omfattet av europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 1379/2013 av 11. desember 2013 om den felles markedsordning for fiskerivarer og akvakulturprodukter, om endring av rådsforordning (EF) 1184/2006 og (EF) 1224/2009 og om oppheving av rådsforordning (EF) 104/2000⁽¹⁾, unntatt opplæringsstøtte, støtte til SMB-ers tilgang til finansiering, støtte på området forskning og utvikling, innovasjonsstøtte til SMB-er og støtte for vanskeligstilte arbeidstakere og funksjonshemmede arbeidstakere,
- b) støtte tildelt i sektoren for primær landbruksproduksjon, unntatt godtgjøring for andre tilleggskostnader enn transportkostnader i de mest fjerntliggende regionene, som omhandlet i artikkel 15 nr. 2 bokstav b), støtte til rådgivning til SMB-er, risikofinansieringsstøtte, støtte til forskning og utvikling, innovasjonsstøtte til SMB-er, miljøstøtte, opplæringsstøtte og støtte for vanskeligstilte arbeidstakere og funksjonshemmede arbeidstakere,
- c) støtte tildelt i sektoren for bearbeiding og markedsføring av landbruksvarer i følgende tilfeller:
 - i) dersom støttebeløpet er fastsatt på grunnlag av prisen på eller mengden av slike varer som kjøpes fra primærprodusenter eller bringes i omsetning av de berørte foretakene, eller
 - ii) dersom støtten avhenger av at den delvis eller i sin helhet videreføres til primærprodusenter,
- d) støtte for å fremme nedlegging av kullgruver som ikke er konkurransedyktige, som er omfattet av rådsbeslutning nr. 2010/787,
- e) kategorier av regionalstøtte som utelukkes i henhold til artikkel 13.

Dersom et foretak driver virksomhet i de utelukkede sektorene omhandlet i første ledd bokstav a), b) eller c) og i sektorer som omfattes av denne forordnings virkeområde, får denne forordning anvendelse på støtte som gis til sistnevnte sektorer eller virksomheter, forutsatt at medlemsstatene med egnede midler sikrer at det ikke gis støtte i samsvar med denne forordning til virksomheter i sektorer som er utelukket fra denne forordnings virkeområde, for eksempel ved å holde virksomhetene atskilt eller dele opp kostnadene.

⁽¹⁾ EUT L 354 av 28.12.2013, s. 1.

4. Denne forordning får ikke anvendelse på
- a) støtteordninger som ikke uttrykkelig utelukker utbetaling av individuell støtte til et foretak som ikke har oppfylt et krav om tilbakebetaling etter en forutgående kommisjonsbeslutning der støtten er erklært ulovlig og uforenlig med det indre marked, unntatt støtteordninger for å kompensere for skader som skyldes visse naturkatastrofer,
 - b) ad hoc-støtte til et foretak som omhandlet i bokstav a),
 - c) støtte til foretak i vanskeligheter, unntatt støtteordninger for å kompensere for skader som skyldes visse naturkatastrofer.
5. Denne forordning får ikke anvendelse på statsstøttetiltak som i seg selv, i kraft av de tilknyttede vilkårene eller som følge av finansieringsmåten vil medføre en overtreddelse av unionsretten, særlig
- a) støttetiltak der tildeling av støtten er knyttet til et krav om at støttemottakeren har sitt hovedkontor eller hovedsakelig etablert i den berørte medlemsstaten. Kravet om å være etablert eller ha en filial i medlemsstaten som gir støtten, på det tidspunkt støtten utbetales, er imidlertid tillatt,
 - b) støttetiltak der tildeling av støtten er knyttet til et krav om at støttemottakeren bruker nasjonalt produserte varer eller nasjonale tjenester,
 - c) støttetiltak som begrenser støttemottakernes mulighet til å utnytte resultatene av forskning, utvikling og innovasjon i andre medlemsstater.

Artikkel 2

Definisjoner

I denne forordning menes med:

- 1) «støtte» ethvert tiltak som oppfyller alle kriterier fastsatt i traktatens artikkel 107 nr. 1,
- 2) «små og mellomstore bedrifter» eller «SMB» foretak som oppfyller kriteriene fastsatt i vedlegg I,
- 3) «funksjonshemmet arbeidstaker» enhver person som
 - a) regnes som funksjonshemmet arbeidstaker i henhold til nasjonal lovgivning, eller
 - b) lider av en langsiktig fysisk, psykisk, intellektuell eller sansemessig funksjonshemning som i møte med ulike barrierer kan hindre personen i å delta fullt ut og effektivt i et arbeidsmiljø på lik linje med andre arbeidstakere,
- 4) «vanskeligstilt arbeidstaker» enhver person som
 - a) ikke har hatt fast, lønnet arbeid i de foregående seks månedene,
 - b) er mellom 15 og 24 år gammel,
 - c) ikke har fullført videregående eller yrkesrettet utdanning (internasjonal standard for utdanningsgruppering 3), eller har fullført heltidsutdanning i løpet av de siste to år, men ennå ikke hatt fast, lønnet arbeid,
 - d) har fylt 50 år,
 - e) er aleneforsørger for ett eller flere barn,
 - f) arbeider i en sektor eller i et yrke i en medlemsstat der kjønnsfordelingen er minst 25 % skjevare enn den gjennomsnittlige kjønnsfordelingen innenfor alle økonomiske sektorer i den medlemsstaten, og som tilhører den underrepresenterte kjønnsgruppen, eller
 - g) tilhører en etnisk minoritet i en medlemsstat, og som trenger å videreutvikle sine språkkunnskaper, sin yrkesopplæring eller sin arbeidserfaring for å bedre utsiktene til å finne stabil sysselsetting,
- 5) «transport» passasjertransport med fly, på sjø, på vei, med jernbane eller på innlands vannvei, eller godstransport-tjenester for en annens regning,

- 6) «transportkostnader» de kostnadene for transport for en annens regning som støttemottakerne faktisk betaler per tur, og som omfatter
 - a) fraktkostnader, håndteringskostnader og kostnader for midlertidig lagring, i den utstrekning disse kostnadene er knyttet til turen,
 - b) forsikringskostnader knyttet til lasten,
 - c) skatter, toll eller avgifter knyttet til lasten og eventuelt til dødvekten, både på opprinnelsesstedet og bestemmelsesstedet, og
 - d) kostnader knyttet til sikkerhetskontroll, ekstraavgifter for økte drivstoffkostnader,
- 7) «fjerntliggende regioner» de mest fjerntliggende regionene, Malta, Kypros, Ceuta og Melilla og andre øyer som er en del av en medlemsstats territorium, samt områder med lav befolkningstetthet,
- 8) «markedsføring av landbruksvarer» oppbevaring eller utstilling med sikte på å selge, framby til salg, levere eller på annen måte bringe i omsetning en vare, unntatt første salg fra en primærprodusent til videreforhandlere og bearbeidingsforetak og enhver tilberedning av et produkt for et slikt første salg. Salg fra primærprodusent til sluttforbrukere skal anses som markedsføring dersom det foregår i atskilte lokaler avsatt for dette formål,
- 9) «primær landbruksproduksjon» produksjon av produkter fra jorden og fra husdyrhold, som oppført i vedlegg I til traktaten, uten at det utøves ytterligere virksomhet som endrer produktenes art,
- 10) «bearbeiding av landbruksvarer» en prosess der en landbruksvare omdannes til en annen landbruksvare, unntatt gårdsvirksomhet som er nødvendig for å tilberede et animalsk eller vegetabilsk produkt for første salg,
- 11) «landbruksvare» varene oppført i vedlegg I til traktaten, unntatt fiskerivarer og akvakulturprodukter oppført i vedlegg I til europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 1379/2013 av 11. desember 2013,
- 12) «mest fjerntliggende regioner» regioner som definert i traktatens artikkel 349. I samsvar med rådsbeslutning 2010/718/EU skal Saint-Barthélemy fra 1. januar 2012 ikke lenger anses som en av de mest fjerntliggende regionene. I samsvar med rådsbeslutning 2012/419/EU skal Mayotte fra 1. januar 2014 anses som en av de mest fjerntliggende regionene,
- 13) «kull» høyverdig, middelverdig og lavverdig kull av kategori A og B som definert i det internasjonale klassifiserings-systemet for kull, som er opprettet av De forente nasjoners økonomiske kommisjon for Europa og redegjort for i rådsbeslutning av 10. desember 2010 om statsstøtte for å fremme nedlegging av kullgruver som ikke er konkurranse-dyktige⁽¹⁾,
- 14) «individuell støtte»
 - i) ad hoc-støtte og
 - ii) støtte som gis til individuelle støttemottakere på grunnlag av en støtteordning,
- 15) «støtteordning» enhver rettsakt som uten at det kreves ytterligere gjennomføringstiltak, gir grunnlag for å gi individuell støtte til foretak som er definert i rettsakten på en generell og abstrakt måte, samt enhver rettsakt som gir grunnlag for at støtte som ikke er knyttet til et særskilt prosjekt, kan gis til ett eller flere foretak for et ubestemt tidsrom og/eller for et ubestemt beløp,
- 16) «evalueringsplan» et dokument som inneholder minst følgende: målene for støtteordningen som skal evalueres, evalueringsspørsmålene, resultatindikatorene, den planlagte metoden for å gjennomføre evalueringen, kravene til datainn-samling, den foreslåtte tidsplanen for evalueringen, herunder fristen for innsending av den endelige evaluerings-rapporten, en beskrivelse av det uavhengige organet som foretar evalueringen, eller av kriteriene som vil bli anvendt for å velge det, samt metodene som skal sikre at evalueringen offentliggjøres,
- 17) «ad hoc-støtte» støtte som ikke gis på grunnlag av en støtteordning,

⁽¹⁾ EUT L 336 av 21.12.2010, s. 24.

- 18) «foretak i vanskeligheter» et foretak der minst en av følgende omstendigheter inntreffer:
- a) når det gjelder et selskap med begrenset ansvar (unntatt en SMB som har eksistert i mindre enn tre år, eller, når det gjelder berettigelse til risikofinansieringsstøtte, en SMB innen sju år fra dens første kommersielle salg som kvalifiserer til risikofinansieringsinvesteringer, etter at det er foretatt en selskapsgjennomgang av den utvalgte finansformidleren), dersom mer enn halvparten av dets tegnede aksjekapital har forsvunnet som følge av akkumulerte tap. Dette er tilfelle når fradrag av akkumulerte tap fra reservene (og alle andre poster som vanligvis anses som en del av selskapets ansvarlige kapital) fører til et negativt kumulativt beløp som overstiger halvparten av den tegnede aksjekapitalen. I denne bestemmelsen menes med «selskap med begrenset ansvar» særlig selskapstyper omhandlet i vedlegg I til direktiv 2013/34/EU⁽¹⁾, og «aksjekapital» omfatter overkurs når det er relevant,
 - b) når det gjelder et selskap der minst noen medlemmer har ubegrenset ansvar for selskapets gjeld (unntatt en SMB som har eksistert i mindre enn tre år, eller, når det gjelder berettigelse til risikofinansieringsstøtte, en SMB innen sju år fra dens første kommersielle salg som kvalifiserer til risikofinansieringsinvesteringer, etter at det er foretatt en selskapsgjennomgang av den utvalgte finansformidleren), dersom mer enn halvparten av kapitalen som er oppført i selskapets regnskap, har forsvunnet som følge av akkumulerte tap. I denne bestemmelsen menes med «et selskap der minst noen medlemmer har ubegrenset ansvar for selskapets gjeld» særlig selskapstyper omhandlet i vedlegg II til direktiv 2013/34/EU,
 - c) foretaket er gjenstand for kollektiv insolvensbehandling eller oppfyller de fastsatte kriterier i nasjonal lovgivning for å være gjenstand for kollektiv insolvensbehandling etter anmodning fra kreditorene,
 - d) foretaket har mottatt krisestøtte og har ennå ikke tilbakebetalt lånet eller innløst garantien, eller det har mottatt omstrukturingsstøtte og er fortsatt omfattet av en omstrukturingsplan,
 - e) når det gjelder et foretak som ikke er en SMB, dersom følgende gjelder for de to foregående årene:
 - 1) foretakets bokførte forhold mellom gjeld og egenkapital har vært større enn 7,5 og
 - 2) foretakets EBITDA-rentedekningsgrad har vært lavere enn 1,0,
- 19) «forpliktelse om territoriell bruk av midler» forpliktelser pålagt av den myndighet som tildeler støtten, som forplikter støttemottakerne til å bruke et minstebeløp og/eller utøve et minstenivå av produktionsvirksomhet i et bestemt territorium,
- 20) «justert støttebeløp» det høyeste tillatte støttebeløp for et stort investeringsprosjekt, beregnet etter følgende formel:
- $$\text{høyeste støttebeløp} = R \times (A + 0,50 \times B + 0 \times C),$$
- der R er den høyeste støtteintensiteten som kan anvendes i det berørte området, som er oppført på et godkjent regionalstøttekart, og som gjelder på det tidspunkt støtten tildeles, men unntatt den økte støtteintensiteten for SMB-er, A er de første 50 millioner euro av de støtteberettigede kostnadene, B er delen av støtteberettigede kostnader mellom 50 millioner euro og 100 millioner euro, og C er delen av støtteberettigede kostnader over 100 millioner euro,
- 21) «tilbakebetalingspliktig forskudd» et lån til et prosjekt som utbetales i en eller flere rater, og der vilkårene for tilbakebetaling avhenger av prosjektresultatet,
- 22) «bruttotilskuddsekivalent» støttebeløpet dersom støtten var gitt i form av et tilskudd til støttemottakeren, før fradrag av skatt eller andre avgifter,
- 23) «igangsetting av arbeid» det som inntreffer først av enten igangsettingen av byggearbeid knyttet til investeringen eller den første juridisk bindende forpliktelsen til å bestille utstyr eller en annen forpliktelse som gjør investeringen ugjenkallelig. Kjøp av grunn samt forarbeid, for eksempel innhenting av tillatelser og gjennomføring av forundersøkelser, anses ikke som igangsetting av arbeid. Når det gjelder overtakelser, menes med «igangsetting av arbeid» tidspunktet for erverv av eiendelene som er direkte knyttet til den ervervede virksomheten,
- 24) «store foretak» foretak som ikke oppfyller kriteriene fastsatt i vedlegg I,

⁽¹⁾ Europaparlaments- og rådsdirektiv 2013/34/EU av 26. juni 2013 om årsregnskaper, konsernregnskaper og tilhørende rapporter for visse typer foretak, om endring av europaparlaments- og rådsdirektiv 2006/43/EF og om oppheving av rådsdirektiv 78/660/EØF og 83/349/EØF.

- 25) «etterfølgende skatteordning» en ordning i form av skattefordeler som er en endret versjon av en tidligere ordning med skattefordeler, som den erstatter,
- 26) «støtteintensitet» brutto støttebeløp uttrykt som en prosentdel av de støtteberettigede kostnadene, før fradrag av skatt eller andre avgifter,
- 27) «støtteområder» områder oppført på et godkjent regionalstøttekart for perioden 1.7.2014 til 31.12.2020 ved anvendelse av traktatens artikkel 107 nr. 3 bokstav a) og c),
- 28) «støttetildelingsdato» det tidspunkt da støttemottakeren får rett til å motta støtten i henhold til gjeldende nasjonal lovgivning,
- 29) «materielle eiendeler» eiendeler knyttet til grunn, bygninger og anlegg, maskiner og utstyr,
- 30) «immaterielle eiendeler» eiendeler som ikke har konkret fysisk eller finansiell form, for eksempel patenter, lisenser, fagkunnskap eller andre immaterialrettigheter,
- 31) «arbeidskraftkostnad» det samlede beløp som faktisk skal utbetales av støttemottakeren i tilknytning til den berørte sysselsettingen, og som i en fastsatt periode består av bruttolønn før fradrag av skatter og obligatoriske bidrag, for eksempel trygdeavgifter og utgifter til barnepass og pleie av gamle foreldre,
- 32) «nettoøkning av antall ansatte» en nettoøkning av antall ansatte i den berørte virksomheten sammenliknet med gjennomsnittet i en gitt periode, der eventuelle nedlagte stillinger i dette tidsrommet må trekkes fra, og der heltids-, deltids- og sesongarbeid beregnes som brøkdeler av årsverk,
- 33) «dedikert infrastruktur» infrastruktur som er bygd for på forhånd identifiserbare foretak og tilpasset deres behov,
- 34) «finansformidler» en finansinstitusjon, uansett form og eierskap, herunder fond i fond, investeringsfond for aktiv eierkapital (private equity-fond), offentlige investeringsfond, banker, mikrofinansinstitusjoner og garantiselskaper,
- 35) «tur» transport av varer fra opprinnelsesstedet til bestemmelsesstedet, herunder eventuelle mellomliggende strekninger eller stadier i eller utenfor den berørte medlemsstat, som gjennomføres ved hjelp av ett eller flere transportmidler,
- 36) «rimelig avkastning» forventet avkastning som tilsvarende en risikjustert diskonteringsrente som gjenspeiler et prosjekts risikonivå samt hvilken type og hvor mye kapital de private investorene har planer om å investere,
- 37) «samlet finansiering» det samlede investeringsbeløpet som gis til et støtteberettiget foretak eller prosjekt i henhold til avsnitt 3 eller artikkel 16 eller 39 i denne forordning, unntatt helt private investeringer som gjøres på markedsvilkår og utenfor det berørte statsstøttetiltakets virkeområde,
- 38) «anbudskonkurranse» en ikke-diskriminerende anbudsprosess som muliggjør deltaking fra et tilstrekkelig antall foretak og der støtten gis på grunnlag av enten det opprinnelige anbudet som er framlagt av anbudsgiveren, eller en likevektspris. I tillegg er budsjettet eller volumet som er knyttet til en anbudsprosess, en bindende begrensning som innebærer at ikke alle anbudsgivere kan motta støtte,
- 39) «driftsoverskudd» differansen mellom diskonterte inntekter og diskonterte driftskostnader i den berørte investeringens levetid, dersom denne differansen er positiv. Driftskostnader omfatter kostnader som personalkostnader, materiell, innleide tjenester, kommunikasjon, energi, vedlikehold, leie og administrasjon, men utelukker i denne forordning avskrivningskostnader og finansieringskostnader dersom disse har vært omfattet av investeringsstøtte,

Definisjoner som gjelder for regionalstøtte:

- 40) definisjoner som gjelder for støtte til bredbåndsinfrastrukturer (avsnitt 10), får anvendelse på de berørte bestemmelsene om regionalstøtte,
- 41) «regional investeringsstøtte» regionalstøtte gitt til en førsteinvestering eller til en førsteinvestering som begunstiger ny økonomisk virksomhet,

- 42) «regional driftsstøtte» støtte til å redusere et foretaks løpende utgifter som ikke er knyttet til en førsteinvestering. Dette omfatter kostnadskategorier som personalkostnader, materiell, innleide tjenester, kommunikasjon, energi, vedlikehold, leie, administrasjon osv., men utelukker avskrivningskostnader og finansieringskostnader dersom disse inngikk i de støtteberettigede kostnadene da investeringsstøtte ble gitt,
- 43) «jern- og stålindustri» all virksomhet knyttet til framstillingen av ett eller flere av følgende produkter:
- a) råjern og ferrolegeringer:
råjern til stålproduksjon, støpejern og annet råjern, speiljern og ferromangan med høyt karboninnhold. Andre ferrolegeringer er ikke omfattet,
 - b) ubearbeidede produkter og halvfabrikater av jern, alminnelig handelsstål eller spesialstål:
flytende stål støpt i ingoter eller ikke, herunder ingoter som skal smi halvfabrikater: valseblokker, grovplater og tynnplater, varmevalsete, brede plateemner i ruller, unntatt produksjon av flytende støpestål i små og mellomstore støperier,
 - c) varmevalsete ferdige produkter av jern, alminnelig handelsstål eller spesialstål:
skinner, sviller, skinnelask, underlagsplater, bjelker, store profiler og stenger minst 80 mm tykke, spuntveggstål, profiler og stenger høyst 80 mm tykke og flatjern høyst 150 mm tykt, valsetråd, runde og firkantede røremner, varmevalset båndstål (herunder båndstål for rørproduksjon), varmevalset plate (belagt eller ubelagt), plater med en tykkelse på minst 3 mm, universalstål med en tykkelse på minst 150 mm, unntatt tråd og trådprodukter, blanke stenger og støpegods,
 - d) kaldvalsete ferdige produkter:
fortinnet blikk, blybelagt plate, svartblikk, galvaniserte plater, andre belagte plater, kaldvalsete plater, elektroteknisk blikk og bånd til framstilling av fortinnet blikk, kaldvalset plate i ruller eller som plater,
 - e) rør:
alle sømløse stålrør, sveisede stålrør med en diameter på minst 406,4 mm,
- 44) «kunstfiberindustri»
- a) ekstrudering/teksturering av alle generiske typer av fibrer og garn basert på polyester, polyamid, akryl eller polypropylen, uansett sluttbruk,
 - b) polymerisasjon (herunder polykondensasjon) når den er integrert med ekstrudering med hensyn til de maskiner som anvendes,
 - c) enhver tilleggsprosess forbundet med samtidig installasjon av ekstruderings-/teksturisasjonskapasitet hos den potensielle støttemottakeren eller hos et annet selskap i gruppen den tilhører, og som i denne særskilte virksomheten vanligvis er integrert med slik kapasitet med hensyn til de maskiner som anvendes,
- 45) «transportsektor» passasjertransport med fly, på sjø, på vei, med jernbane eller på innlands vannvei, eller godstransporttjenester for en annens regning. Nærmere bestemt menes med «transportsektor» følgende virksomheter i henhold til NACE Rev. 2:
- a) NACE 49: Landtransport og rørtransport, unntatt NACE 49.32 Drosjebiltransport, 49.42 Flyttettransport, 49.5 Rørtransport,
 - b) NACE 50: Sjøfart,
 - c) NACE 51: Lufttransport, unntatt NACE 51.22 Romfart,
- 46) «ordning rettet mot et begrenset antall særskilte sektorer for økonomisk virksomhet» en ordning som dekker virksomhet som omfattes av færre enn fem klasser (firesifret tallkode) i standard for næringsgruppering NACE Rev. 2,
- 47) «virksomhet innen turisme» følgende virksomhet i henhold til NACE Rev. 2:
- a) NACE 55: Overnattingsvirksomhet,
 - b) NACE 56: Serveringsvirksomhet,

- c) NACE 79: Reisebyrå- og reisearrangørvirksomhet og tilknyttede tjenester,
 - d) NACE 90: Kunstnerisk virksomhet og underholdning,
 - e) NACE 91: Drift av biblioteker, arkiver, museer og andre kulturvirksomheter,
 - f) NACE 93: Sports- og fritidsaktiviteter og drift av fornøyelsestabilisementer,
- 48) «områder med lav befolkningstetthet» de områdene Kommisjonen anerkjenner som slike i enkeltbeslutningene om regionalstøttekart for perioden fra 1.7.2014 til 31.12.2020,
- 49) «førsteinvestering»
- a) en investering i materielle og immaterielle eiendeler knyttet til opprettelse av en ny virksomhet, utvidelse av en eksisterende virksomhets kapasitet, utvidelse av en virksomhets produksjonsspekter med produkter som ikke har vært produsert i virksomheten før, eller en grunnleggende endring av hele produksjonsprosessen i en eksisterende virksomhet, eller
 - b) erverv av eiendeler som tilhører en virksomhet som er nedlagt eller ville blitt nedlagt dersom den ikke var blitt kjøpt, og som kjøpes av en investor uten tilknytning til selgeren, og der det utelukkes at bare foretakets aksjer erverves,
- 50) «samme eller tilsvarende virksomhet» en virksomhet som er omfattet av samme klasse (firesifret tallkode) i standard for næringsgruppering NACE Rev. 2, som fastsatt i europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1893/2006 av 20. desember 2006 om innføring av en standard for næringsgruppering NACE Revision 2, og om endring av rådsforordning (EØF) nr. 3037/90 og visse EF-forordninger innenfor særlige statistikkområder⁽¹⁾,
- 51) «førsteinvestering i ny økonomisk virksomhet»
- a) en investering i materielle og immaterielle eiendeler knyttet til opprettelse av en ny virksomhet eller til utvidelse av en virksomhets aktiviteter, forutsatt at den nye aktiviteten ikke er den samme som eller tilsvarer den aktiviteten som ble utøvd i virksomheten tidligere,
 - b) erverv av eiendeler som tilhører en virksomhet som er nedlagt eller ville blitt nedlagt dersom den ikke var blitt kjøpt, og som kjøpes av en investor uten tilknytning til selgeren, forutsatt at den nye aktiviteten som skal utøves med de ervervede eiendelene, ikke er den samme som eller tilsvarer den aktiviteten som ble utøvd i virksomheten før ervervet,
- 52) «stort investeringsprosjekt» en førsteinvestering med støtteberettigede kostnader som overstiger 50 millioner euro, beregnet i henhold til gjeldende priser og vekslingskurser den dagen støtten gis,
- 53) «bestemmelsessted» stedet der varene losses,
- 54) «opprinnelsessted» stedet der varene lastes for transport,
- 55) «områder berettiget til driftsstøtte» en av de mest fjerntliggende regionene som omhandlet i traktatens artikkel 349, eller et område med lav befolkningstetthet som fastsatt i det godkjente regionalstøttekartet for den berørte medlemsstat for perioden fra 1.7.2014 til 31.12.2020,
- 56) «transportmiddel» jernbanetransport, godstransport på vei, transport på innlands vannvei, sjøtransport, lufttransport og transport med ulike transportsystemer,
- 57) «byutviklingsfond» et spesialisert investeringsverktøy opprettet med sikte på investering i byutviklingsprosjekter innenfor rammen av byutviklingsstøttetiltak. Et byutviklingsfond forvaltes av en forvalter av byutviklingsfond,
- 58) «forvalter av byutviklingsfond» et profesjonelt forvaltningsselskap som er en juridisk person som velger ut og investerer i støtteberettigede byutviklingsprosjekter,

⁽¹⁾ EUT L 393 av 30.12.2006, s. 1.

- 59) «byutviklingsprosjekt» et investeringsprosjekt som har potensial til å støtte gjennomføringen av inngrep planlagt gjennom en integrert tilnærming til bærekraftig byutvikling og bidra til å nå de fastsatte målene, herunder prosjekter med en internrente som ikke er tilstrekkelig høy til å tiltrekke finansiering på rent kommersielt grunnlag. Et byutviklingsprosjekt kan organiseres som en egen finansieringsenhet innenfor den støttemottakende private investorens juridiske struktur, eller som et eget rettssubjekt, f.eks. et spesialforetak,
- 60) «integrert strategi for bærekraftig byutvikling» en strategi som er offisielt foreslått og godkjent av en relevant lokal myndighet eller et offentlig organ, som er definert for et bestemt byområde og tidsrom, og som fastsetter integrerte tiltak for å håndtere de økonomiske, miljømessige, klimamessige, demografiske og sosiale utfordringene som påvirker byområder,
- 61) «bidrag i naturallier» bidrag i form av grunn eller fast eiendom, der grunnen eller den faste eiendommen utgjør en del av byutviklingsprosjektet,

Definisjoner som gjelder for støtte til SMB-er:

- 62) «arbeidsplasser skapt direkte gjennom et investeringsprosjekt» arbeidsplasser knyttet til virksomheten som investeringen gjelder, herunder arbeidsplasser skapt gjennom økt utnyttelse av kapasiteten som er skapt gjennom investeringen,
- 63) «organisatorisk samarbeid» utvikling av felles forretningsstrategier eller forvaltningsstrukturer, yting av felles tjenester eller tjenester for å fremme samarbeid, samordnet virksomhet, for eksempel forskning eller markedsføring, støtte til nettverk og klynger, forbedret tilgjengelighet og kommunikasjon, anvendelse av felles virkemidler for å oppmuntre til entreprenørskap og handel med SMB-er,
- 64) «rådgivningstjenester knyttet til samarbeid» rådgivning, bistand og opplæring med sikte på å utveksle kunnskaper og erfaringer samt forbedre samarbeidet,
- 65) «støttetjenester knyttet til samarbeid» levering av kontorplass, nettsted, databanker, biblioteker, markedsforskning, håndbøker, arbeidsdokumenter og dokumentmaler,

Definisjoner som gjelder for støtte til SMB-ers tilgang til finansiering:

- 66) «investering med egenkapitallignende midler» en type finansiering som rangeres mellom egenkapital og gjeld, som har høyere risiko enn prioritert gjeld og lavere risiko enn kjernekapital, som gir innehaveren utbytte hovedsakelig på grunnlag av fortjeneste eller tap i målforetaket, og som er usikret ved mislighold. Investeringer med egenkapitallignende midler kan struktureres som gjeld, usikret og uprioritert, herunder mesaningjeld, som i noen tilfeller kan konverteres til egenkapital, eller som preferanseaksjer,
- 67) «garanti» ved anvendelsen av avsnitt 1, 3 og 7 i denne forordning, en skriftlig forpliktelse til å påta seg ansvar for alle eller deler av en tredjemanns nylig gjennomførte lånetransaksjoner, for eksempel gjelds- eller leieinstrumenter, samt egenkapitallignende instrumenter,
- 68) «garantisats» en prosentsats for en offentlig investors tapsdekning for enhver transaksjon som er støtteberettiget i forbindelse med det berørte statsstøttetiltaket,
- 69) «avvikling» avvikling av kapitalinteresser gjennomført av en finansformidler eller investor, herunder utselging, avskrivninger, innløsning av aksjer / tilbakebetaling av lån, salg til en annen finansformidler eller en annen investor, salg til en finansinstitusjon og salg gjennom tilbud til offentligheten, herunder børsintroduksjon,
- 70) «finansielt innskudd» en tilbakebetalingspliktig offentlig investering i en finansformidler for investeringer innenfor rammen av et risikofinansieringstiltak, der hele avkastningen skal tilfalle den offentlige investoren,
- 71) «risikofinansieringsinvestering» egenkapitalinvesteringer og investeringer med egenkapitallignende midler, lån, herunder leieavtaler, garantier eller en blanding av disse, til støtteberettigede foretak for å foreta nye investeringer,
- 72) «uavhengig privat investor» en privat investor som ikke er aksjeeier i det støtteberettigede foretaket det investeres i, herunder såkorninvestorer og finansinstitusjoner, uavhengig av eierskap, i den utstrekning de bærer hele risikoen i forbindelse med investeringen. Ved opprettelse av et nytt selskap anses private investorer, herunder grunnleggerne, som uavhengige av dette selskapet,

- 73) «fysisk person» ved anvendelsen av artikkel 21 og 23, en person annet enn et rettssubjekt som ikke er et foretak i henhold til traktatens artikkel 107 nr. 1,
- 74) «egenkapitalinvestering» tilføring av kapital til et foretak, investert direkte eller indirekte i bytte mot eierskap til en tilsvarende andel i dette foretaket,
- 75) «første kommersielle salg» et selskaps første salg på et produkt- eller tjenestemarked, unntatt salg for å prøve ut markedet,
- 76) «unotert SMB» en SMB som ikke er opptatt til offisiell notering på en fondsbørs, unntatt alternative handelsplasser,
- 77) «oppfølgingsinvestering» ytterligere risikofinansieringsinvestering i et selskap etter en eller flere tidligere runder med risikofinansieringsinvestering,
- 78) «erstatningskapital» kjøp av eksisterende aksjer i et selskap fra en tidligere investor eller aksjeeier,
- 79) «bemyndiget enhet» Den europeiske investeringsbank og Det europeiske investeringsfond, en internasjonal finansinstitusjon der en medlemsstat er aksjeeier eller en finansinstitusjon som er opprettet i en medlemsstat med det formål å fremme det offentlige interesse under tilsyn av en offentlig myndighet, et offentligrettslig organ eller et privatrettslig organ som har fått i oppdrag å yte offentlig tjeneste. Den bemyndigede enheten kan velges eller utpekes direkte i samsvar med bestemmelsene i direktiv 2004/18/EF om samordning av framgangsmåtene ved tildeling av offentlige bygge- og anleggskontrakter, kontrakter om offentlige varekjøp og kontrakter om offentlig tjenesteyting⁽¹⁾ eller et eventuelt senere regelverk som helt eller delvis erstatter nevnte direktiv,
- 80) «innovativt foretak» et foretak
- a) som gjennom en evaluering foretatt av en ekstern sakkyndig kan vise at det i en overskuelig framtid vil utvikle produkter, tjenester eller prosesser som er nye eller vesentlig forbedret sammenlignet med det nåværende utviklings-trinn i teknikken innenfor bransjen, og som innebærer en risiko for å mislykkes teknologisk eller industrielt, eller
 - b) hvor kostnadene til forskning og utvikling utgjør minst 10 % av de samlede driftskostnadene i minst ett av de tre seneste årene før støtten ble gitt eller, når det gjelder et nyetablert foretak uten finansiell historie, i revisjonen av det inneværende regnskapsåret, som attestert av en ekstern revisor,
- 81) «alternativ handelsplass» en multilateral handelsfasilitet som definert i artikkel 4 nr. 1 punkt 15 i direktiv 2004/39/EF, der flertallet av de finansielle instrumentene som opptas til handel, utstedes av SMB-er,
- 82) «lån» en avtale som forplikter långiveren til å gjøre et avtalt pengebeløp tilgjengelig for låntakeren i et avtalt tidsrom, og som forplikter låntakeren til å betale beløpet tilbake innen den avtalte fristen. Det kan ha form av et lån eller et annet finansieringsinstrument, herunder en leieavtale, som gir långiveren en dominerende del av minsteavkastningen. Refinansiering av eksisterende lån skal ikke anses som et støtteberettiget lån,

Definisjoner som gjelder for støtte til forskning og utvikling og innovasjon:

- 83) «organisasjon for forskning og kunnskapsformidling» en enhet (for eksempel universiteter eller forskningsinstitutter, teknologioverføringsbyråer, innovasjonsformidlere, forskningsrettede fysiske eller virtuelle samarbeidende enheter), uavhengig av rettslig status (offentlig- eller privatrettslig) eller finansieringsmåte, som har som hovedformål å drive med uavhengig grunnforskning, industriell forskning eller eksperimentell utvikling eller å oppnå bred spredning av resultatene av slik virksomhet gjennom undervisning, publisering eller teknologioverføring. Når en slik enhet også utøver økonomisk virksomhet, skal kostnadene og inntektene fra denne virksomheten regnskapsføres atskilt. Foretak som kan utøve avgjørende innflytelse på en slik enhet, for eksempel i egenskap av aksjeeiere eller medlemmer, skal ikke ha særskilt adgang til resultatene den oppnår,
- 84) «grunnforskning» eksperimentelt eller teoretisk arbeid som fortrinnsvis utføres med sikte på tilegnelse av ny kunnskap om de underliggende årsakene til fenomener og observerbare fakta, uten at det tas sikte på direkte kommersiell anvendelse,

⁽¹⁾ EUT L 134 av 30.4.2004, s. 114.

- 85) «industriell forskning» planlagt forskning eller kritisk undersøkelse med sikte på tilegnelse av ny kunnskap og nye ferdigheter for å utvikle nye produkter, prosesser eller tjenester, eller med sikte på en betydelig forbedring av eksisterende produkter, prosesser eller tjenester. Dette omfatter utforming av komponenter til sammensatte systemer og kan omfatte utvikling av prototyper i et laboratoriemiljø eller i et miljø med simulerte grensesnitt mot eksisterende systemer samt av pilotprosjekter, når det er nødvendig for den industrielle forskningen og særlig for å validere allmenn teknologi,
- 86) «eksperimentell utvikling» tilegnelse, kombinerings, utforming og bruk av eksisterende vitenskapelige, teknologiske, forretningsmessige og andre relevante kunnskaper og ferdigheter med sikte på å utvikle nye eller forbedrede produkter, prosesser eller tjenester. Dette kan også omfatte for eksempel virksomhet som tar sikte på begrepsmessig definisjon, planlegging og dokumentasjon av nye produkter, prosesser og tjenester.

Eksperimentell utvikling kan omfatte utforming av prototyper, demonstrasjoner, pilotprosjekter, prøving og validering av nye eller forbedrede produkter, prosesser eller tjenester i miljøer som er representative for de reelle driftsforholdene, der hovedmålet er ytterligere teknisk forbedring av produkter, prosesser eller tjenester som ikke er fullt utviklet. Dette kan omfatte utvikling av en kommersielt anvendelig prototype eller et kommersielt anvendelig forsøksprosjekt, som nødvendigvis er det endelige kommersielle produktet, og som er for dyrt å produsere for bruk bare til demonstrasjon og validering.

Eksperimentell utvikling omfatter ikke rutinemessige eller regelmessige endringer av eksisterende produkter, produksjonslinjer, produksjonsprosesser, tjenester eller annen pågående virksomhet, selv om disse endringene kan utgjøre forbedringer,

- 87) «forundersøkelse» evaluering og analyse av et prosjekts potensial med det formål å støtte beslutningsprosessen gjennom en objektiv og rasjonell påvisning av dets sterke og svake sider, muligheter og trusler, identifisere hvilke ressurser som kreves for å gjennomføre det, og til slutt vurdere dets utsikter til å lykkes,
- 88) «personalkostnader» kostnader knyttet til forskere, teknikere og annet hjelpepersonale i den utstrekning de deltar i det berørte prosjektet eller den berørte virksomheten,
- 89) «armlengdes avstand» at vilkårene for transaksjonen mellom avtalepartene ikke skiller seg fra vilkårene som ville blitt fastsatt mellom uavhengige foretak, og ikke omfattes av noen form for stilltiende avtaler. Enhver transaksjon som er et resultat av en åpen og ikke-diskriminerende framgangsmåte med innsynsmulighet, anses å være i samsvar med prinsippet om armlengdes avstand,
- 90) «faktisk samarbeid» samarbeid mellom minst to uavhengige parter for å utveksle kunnskap eller teknologi eller for å nå et felles mål på grunnlag av arbeidsdeling, der partene i fellesskap definerer omfanget av samarbeidsprosjektet, bidrar til dets gjennomføring og deler risikoer og resultater. En eller flere parter kan bære alle kostnadene for prosjektet og dermed frita andre parter for finansiell risiko. Oppdragsforskning og yting av forskningstjenester anses ikke som en form for samarbeid,
- 91) «forskningsinfrastruktur» anlegg, ressurser og tilknyttede tjenester som forskningsmiljøer bruker for å drive forskning på de respektive områdene, herunder vitenskapelig utstyr eller instrumentsett, kunnskapsbaserte ressurser, for eksempel samlinger, arkiver eller strukturerte vitenskapelige opplysninger, IKT-baserte infrastrukturer, for eksempel nett, databehandling, programvare og kommunikasjon, eller andre enheter av en særlig art som er nødvendig for å gjennomføre forskning. Slike infrastrukturer kan være samlet på ett sted eller spredt (et organisert nettverk av ressurser) i samsvar med artikkel 2 bokstav a) i rådsforordning (EF) nr. 723/2009 av 25. juni 2009 om Fellesskapets rettslige ramme for et konsortium for en europeisk forskningsinfrastruktur (ERIC-konsortium)⁽¹⁾,
- 92) «innovasjonsklynger» strukturer eller organiserte grupper av uavhengige parter (for eksempel innovative nyetablerte foretak, små og mellomstore bedrifter, store foretak, organisasjoner for forskning og kunnskapsformidling, ideelle organisasjoner og andre tilknyttede økonomiske aktører) som har til formål å stimulere innovativ virksomhet gjennom fremming av samarbeid, deling av anlegg og utveksling av kunnskap og sakkyndige, og ved å bidra effektivt til kunnskapsoverføring, nettverksbygging, informasjonsspredning og samarbeid mellom foretakene og andre organisasjoner i klyngen,
- 93) «høyt kvalifisert personale» ansatte med høyere utdanning og minst fem års relevant yrkeserfaring, som også kan omfatte doktorgradsstudier,

⁽¹⁾ EUT L 206 av 8.8.2009, s. 1.

- 94) «innovasjonsrådgivningstjenester» rådgivning, bistand og opplæring på områdene kunnskapsoverføring, erverv, beskyttelse og utnyttning av immaterielle eiendeler, bruk av standarder samt lover og forskrifter de omfattes av,
- 95) «innovasjonsstøttetjenester» tilveiebringelse av kontorplass, databanker, biblioteker, markedsforskning, laboratorier, kvalitetsmerking, prøving og sertifisering med sikte på å utvikle mer effektive produkter, prosesser eller tjenester,
- 96) «organisasjonsinnovasjon» gjennomføring av en ny organisasjonsmetode i forbindelse med et foretaks forretningspraksis, organisering av arbeidsplassen eller eksterne forbindelser, unntatt endringer som bygger på organisasjonsmetoder som allerede anvendes i foretaket, endringer i forvaltningsstrategi, fusjoner og erverv, opphør av bruk av en prosess, enkel kapitalerstatning eller -utvidelse, endringer som er en direkte følge av endrede faktorpriser, tilpasning, lokalisering, regelmessige, sesongmessige og andre sykliske endringer, og handel med nye eller vesentlig forbedrede produkter,
- 97) «prosessinnovasjon» gjennomføring av en ny eller vesentlig forbedret produksjons- eller leveringsmetode (herunder vesentlige endringer av teknikker, utstyr eller programvare), unntatt mindre endringer eller forbedringer, økning av produksjonen eller tjenestekapasiteten gjennom innføring av produksjons- eller logistikksystemer som ligner de systemene som allerede er i bruk, opphør av bruk av en prosess, enkel kapitalerstatning eller -utvidelse, endringer som er en direkte følge av endrede faktorpriser, tilpasning, lokalisering, regelmessige, sesongmessige og andre sykliske endringer, og handel med nye eller vesentlig forbedrede produkter,
- 98) «utplassering av personale» en støttemottakers midlertidige ansettelse av personale som har rett til å vende tilbake til sin tidligere arbeidsgiver,

Definisjoner som gjelder for støtte for vanskeligstilte arbeidstakere og for funksjonshemmede arbeidstakere:

- 99) «svært vanskeligstilt arbeidstaker» enhver person som
- a) ikke har hatt fast, lønnet arbeid i de foregående 24 månedene,
 - b) ikke har hatt fast, lønnet arbeid i de foregående 12 månedene og tilhører en av kategoriene b)-g), som omhandlet under definisjonen av «vanskeligstilt arbeidstaker»,
- 100) «vernet arbeidsplass» arbeidsplass i et foretak der minst 30 % av arbeidstakerne er funksjonshemmede,

Definisjoner som gjelder for støtte til miljøvern:

- 101) «miljøvern» ethvert tiltak som er utformet for å kompensere for eller forebygge skade på fysiske omgivelser eller naturressurser gjennom en støttemottakers egen virksomhet, for å redusere risikoen for slik skade eller for å fremme mer effektiv bruk av naturressurser, herunder energioptimeringstiltak og bruk av fornybare energikilder,
- 102) «EU-standard»
- a) en obligatorisk EU-standard for det nivået som hvert enkelt foretak skal oppnå på miljøområdet, eller
 - b) forpliktelsen i henhold til europaparlaments- og rådsdirektiv 2010/75/EU⁽¹⁾ til å bruke de beste tilgjengelige teknikkene (BAT) og sikre at utslippsnivåene for forurensende stoffer ikke er høyere enn de ville vært ved bruk av BAT. I tilfeller der utslippsnivåene knyttet til BAT er definert i gjennomføringsrettsakter vedtatt i henhold til direktiv 2010/75/EU, skal disse nivåene gjelde ved anvendelsen av denne forordning. Når disse nivåene uttrykkes som et intervall, skal grensen der BAT først oppnås, gjelde,
- 103) «energieffektivitet» en mengde spart energi som fastsettes ved å måle og/eller beregne forbruket før og etter gjennomføringen av et tiltak for energieffektivisering, idet det korrigeres for ytre forhold som påvirker energiforbruket,
- 104) «energieffektivitetsprosjekt» et investeringsprosjekt som øker en bygningens energieffektivitet,

⁽¹⁾ EUT L 24 av 29.1.2008, s. 8.

- 105) «energieffektivitetsfond» eller «EEF» et spesialisert investeringsverktøy opprettet med sikte på investering i energieffektivitetsprosjekter rettet mot energieffektivisering i bygninger, både i og utenfor husholdningssektoren. Et EEF forvaltes av en forvalter av energieffektivitetsfond,
- 106) «forvalter av energieffektivitetsfond» et profesjonelt forvaltningsselskap som er en juridisk person og som velger ut og investerer i støtteberettigede energieffektivitetsprosjekter,
- 107) «høyeffektiv kraftvarme» kraftvarme som omfattes av definisjonen av høyeffektiv kraftvarme i artikkel 2 nr. 34 i europaparlaments- og rådsdirektiv 2012/27/EU av 25. oktober 2012 om energieffektivitet og om endring av direktiv 2009/125/EF og 2010/30/EU og om oppheving av direktiv 2004/8/EF og 2006/32/EF⁽¹⁾,
- 108) «kraftvarme» samtidig produksjon av varmeenergi og elektrisk og/eller mekanisk energi i en og samme prosess,
- 109) «energi fra fornybare energikilder» energi som produseres ved anlegg som bare bruker fornybare energikilder, samt den andelen, uttrykt som brennverdi, som produseres av fornybare energikilder ved blandingsanlegg som også bruker konvensjonelle energikilder. Dette omfatter fornybar elektrisitet som brukes for å fylle lagringssystemer, men ikke elektrisitet som produseres som et resultat av lagringssystemer,
- 110) «fornybare energikilder» følgende fornybare, ikke-fossile energikilder: vindenergi, solenergi, aerotermisk energi, geotermisk energi, hydrotermisk energi og havenergi, vannkraft, biomasse, gass fra fyllplasser, gass fra renseanlegg og biogasser,
- 111) «biodrivstoff» flytende eller gassformig drivstoff til transport, produsert av biomasse,
- 112) «bærekraftig biodrivstoff» drivstoff som oppfyller bærekraftskriteriene fastsatt i artikkel 17 i direktiv 2009/28/EF,
- 113) «biodrivstoff framstilt av næringsmidler» biodrivstoff som er produsert av korn og andre stivelsesholdige vekster, sukkerarter og oljeholdige vekster som definert i Kommisjonens forslag til et europaparlaments- og rådsdirektiv om endring av direktiv 98/70/EF om kvaliteten på bensin og dieselolje og om endring av direktiv 2009/28/EF om å fremme bruk av energi fra fornybare kilder⁽²⁾,
- 114) «ny og innovativ teknologi» en ny og hittil ikke gjennomprøvd teknologi sammenlignet med det nåværende utviklingstrinn i teknikken innenfor bransjen, som innebærer en risiko for å mislykkes teknologisk eller industrielt, og som ikke er en forbedring eller oppgradering av en eksisterende teknologi,
- 115) «balanseansvar» ansvar for ubalanser (avvik med hensyn til produksjon, forbruk og kommersielle transaksjoner) hos en markedsdeltaker eller dennes valgte representant, som kalles «balanseansvarlig part», i et bestemt tidsrom, som kalles «balanseavregningsperiode»,
- 116) «standard balanseansvar» ikke-diskriminerende balanseansvar på tvers av teknologier, som ingen produsenter fritas fra,
- 117) «biomasse» den biologisk nedbrytbare delen av produkter, avfall og rester fra landbruk (herunder plantestoffer og animalske stoffer), skogbruk og tilhørende næringer, herunder fiskeri og akvakultur, samt biogasser og den biologisk nedbrytbare delen av industriavfall og kommunalt avfall,
- 118) «samlet energiproduksjonskostnad» beregning av kostnaden for produksjon av elektrisitet ved tilkoplingspunktet for en belastning eller et elektrisitetsnett. Dette omfatter startkapital, diskonteringsrente samt kostnader for kontinuerlig drift, drivstoff og vedlikehold,
- 119) «miljøavgift» en avgift der avgiftsgrunnlaget har en klar negativ innvirkning på miljøet, eller som har til formål å avgiftsbelaste visse former for virksomhet, varer eller tjenester slik at miljøkostnadene kan inngå i prisen, og/eller slik at produsenter og forbrukere styres mot mer miljøvennlig virksomhet,

⁽¹⁾ EUT L 315 av 14.11.2012, s. 1.

⁽²⁾ COM(2012) 595 av 17.10.2012.

- 120) «minste avgiftssats i Unionen» det minstenivået for avgifter som er fastsatt i Unionens regelverk. Når det gjelder energiprodukter og elektrisitet, det minstenivået for avgifter som er fastsatt i vedlegg I til rådsdirektiv 2003/96/EF av 27. oktober 2003 om en omstrukturering av fellesskapsrammen for avgifter på energiprodukter og elektrisitet⁽¹⁾,
- 121) «forurenset område» et område der det er bekreftet forekomst av farlige stoffer, forårsaket av menneskelig aktivitet, i et slikt omfang at de utgjør en betydelig risiko for menneskers helse eller miljøet, idet det tas hensyn til nåværende og godkjent framtidig bruk av grunnen,
- 122) «prinsipp om at forurenser betaler» eller «PPP» at kostnadene for tiltak for å håndtere forurensning bør dekkes av den som forårsaker forurensningen,
- 123) «forurensning» skade som forårsakes av en forurenser som direkte eller indirekte skader miljøet, eller som skaper forhold som fører til slik skade på fysiske omgivelser eller naturressurser,
- 124) «energieffektiv fjernvarme og fjernkjøling» et anlegg for fjernvarme og fjernkjøling som omfattes av definisjonen av anlegg for effektiv fjernvarme og fjernkjøling i artikkel 2 nr. 41 og 42 i direktiv 2012/27/EU. Definisjonen omfatter de produksjonsanleggene for varme/kjøling og det nettet (herunder tilknyttede anlegg) som er nødvendig for å distribuere varmen/kjølingen fra produksjonsenhetene til kundens anlegg,
- 125) «forurenser» den som direkte eller indirekte skader miljøet eller skaper forhold som fører til slik skade,
- 126) «ombruk» enhver metode der produkter eller bestanddeler som ikke anses som avfall, blir brukt på nytt til samme formål som de opprinnelig ble produsert til,
- 127) «forberedelse til ombruk» gjenvinningstiltak som kontroll, rengjøring eller reparasjon, der produkter eller bestanddeler av produkter som er blitt til avfall, blir klargjort slik at de kan ombrukes uten annen forbehandling,
- 128) «resirkulering» alle gjenvinningstiltak der avfallsmaterialer blir bearbeidet på nytt til produkter, materialer eller stoffer til enten det opprinnelige formålet eller til andre formål. Dette omfatter bearbeiding på nytt av organisk materiale, men omfatter ikke energigjenvinning og ny bearbeiding til materialer som skal benyttes som drivstoffer eller fyllmateriale,
- 129) «det nåværende utviklingstrinn i teknikken» en prosess der ombruk av et avfallsprodukt for å framstille et sluttprodukt er en økonomisk lønnsom, vanlig praksis. Når det er relevant, skal begrepet «det nåværende utviklingstrinn i teknikken» tolkes ut fra et teknologisk perspektiv og et indre marked-perspektiv på unionsplan,
- 130) «energiinfrastruktur» fysisk utstyr eller anlegg som befinner seg i Unionen eller knytter Unionen til en eller flere tredje-stater, og som omfattes av følgende kategorier:
- a) når det gjelder elektrisitet:
- i) infrastruktur for overføring, som definert i artikkel 2 nr. 3 i direktiv 2009/72/EF av 13. juli 2009 om felles regler for det indre marked for elektrisk kraft⁽²⁾,
- ii) infrastruktur for distribusjon, som definert i artikkel 2 nr. 5 i direktiv 2009/72/EF,
- iii) lagring av elektrisitet, definert som anlegg brukt til fast eller midlertidig lagring av elektrisitet i infrastrukturer over eller under jorden eller i geologiske områder, forutsatt at de er direktekoplet til høyspentlinjer beregnet på en spenning på 110 kV eller mer,
- iv) alt av utstyr eller anlegg som er avgjørende for at systemene definert under i)-iii) skal kunne drives på en sikker, pålitelig og effektiv måte, herunder beskyttelses-, overvåkings- og kontrollsystemer på alle spenningsnivåer og i alle transformatorstasjoner, og

⁽¹⁾ EUT L 283 av 31.10.2003, s. 51.

⁽²⁾ EUT L 211 av 14.8.2009, s. 55.

- v) smarte nett, definert som utstyr, ledninger, kabler eller anlegg, for både overføring og distribusjon av lav og middels spenning, beregnet på toveis digital kommunikasjon, i sanntid eller nær sanntid, interaktiv og intelligent overvåking og styring av produksjon, overføring, distribusjon og forbruk av elektrisitet i et elektrisitetsnett, med sikte på å utvikle et nett som effektivt integrerer atferden og handlingene til alle tilknyttede brukere – produsenter, forbrukere og de som er begge deler – for å sikre et økonomisk effektivt, bærekraftig elektrisitetssystem med lave tap, høy kvalitet, forsyningssikkerhet og høy teknisk sikkerhet,
 - b) når det gjelder gass:
 - i) overførings- og distribusjonsrørledninger for transport av naturgass og biogass, som utgjør en del av et nett, unntatt høytrykksgassrørledninger som brukes til oppstrømsdistribusjon av naturgass,
 - ii) underjordiske lagringsanlegg som er koplet til høytrykksgassrørledninger omhandlet under i),
 - iii) anlegg for mottak, lagring og gjenforgassing eller dekompresjon for flytende naturgass («LNG») eller komprimert naturgass («CNG»), og
 - iv) utstyr eller anlegg som er avgjørende for at systemet skal kunne drives på en sikker, pålitelig og effektiv måte eller muliggjøre toveiskapasitet, herunder kompressorstasjoner,
 - c) når det gjelder olje:
 - i) rørledninger som brukes til transport av råolje,
 - ii) pumpestasjoner og lagringsanlegg som er nødvendige for driften av råoljerørledninger, og
 - iii) utstyr eller anlegg som er avgjørende for at det berørte systemet skal kunne drives på en riktig, sikker og effektiv måte, herunder beskyttelses-, overvåkings- og kontrollsystemer og tilbakeflytutstyr,
 - d) når det gjelder CO₂: rørledningsnett, herunder tilhørende pumpestasjoner, for transport av CO₂ til lagringsanlegg med sikte på å injisere CO₂ i en egnet underjordisk geologisk formasjon for varig lagring,
- 131) «regelverket for det indre marked for energi» omfatter europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/72/EF av 13. juli 2009 om felles regler for det indre marked for elektrisk kraft, europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/73/EF av 13. juli 2009 om felles regler for det indre marked for naturgass⁽¹⁾, europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 713/2009 av 13. juli 2009 om opprettelse av et byrå for samarbeid mellom energireguleringsmyndigheter⁽²⁾, europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 714/2009 av 13. juli 2009 om vilkår for tilgang til nett for utveksling av elektrisk kraft over landegrensene⁽³⁾ og europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 715/2009 av 13. juli 2009 om vilkår for tilgang til overføringsnett for naturgass⁽⁴⁾ eller eventuelt senere regelverk som helt eller delvis erstatter nevnte rettsakter,

Definisjoner som gjelder for sosialstøtte til transport for personer bosatt i fjerntliggende regioner:

- 132) «vanlig bosted» det stedet der en fysisk person er bosatt i minst 185 dager per kalenderår på grunn av personlig eller yrkesmessig tilknytning. Når det gjelder en person som har yrkesmessig tilknytning et annet sted enn der vedkommende har personlig tilknytning, og som er bosatt i to eller flere medlemsstater, anses det vanlige bostedet å være stedet der vedkommende har personlig tilknytning, forutsatt at vedkommende regelmessig vender tilbake dit. Når en person er bosatt i en medlemsstat med sikte på å utføre et oppdrag av en bestemt varighet, anses bostedet fortsatt å være stedet der vedkommende har personlig tilknytning, uavhengig av om vedkommende vender tilbake dit i løpet av dette oppdraget. Studier ved et universitet eller en skole i en annen medlemsstat utgjør ikke skifte av vanlig bosted. Alternativt skal «vanlig bosted» tillegges den betydning begrepet har i medlemsstatenes nasjonale lovgivning,

Definisjoner som gjelder for støtte til bredbåndsinfrastrukturer:

- 133) «grunnleggende bredbånd» eller «grunnleggende bredbåndnett» nett med grunnleggende funksjoner som bygger på teknologiplattformer som ADSL-nett (opp til ADSL2+), ikke-forsterket kabel (f.eks. DOCSIS 2.0), tredjegerasjons mobile nett av (UMTS) og satellittsystemer,

⁽¹⁾ EUT L 211 av 14.8.2009, s. 94.

⁽²⁾ EUT L 211 av 14.8.2009, s. 1.

⁽³⁾ EUT L 211 av 14.8.2009, s. 15.

⁽⁴⁾ EUT L 211 av 14.8.2009, s. 36.

- 134) «bredbåndsrelatert bygge- og anleggsarbeid» det bygge- og anleggsarbeidet som er nødvendig for å bygge ut et bredbåndsnett, for eksempel oppgraving av vei for å legge ned (bredbånds-)kabelrør,
- 135) «kabelrør» underjordiske rør eller kanaler som omslutter (fiber-, kobber- eller koaksial-)kabler i et bredbåndsnett,
- 136) «fysisk tilgang» tilgang til sluttbrukerens aksesslinje, som gjør at konkurrenter kan benytte egne overføringssystemer til direkte overføring via aksesslinjen,
- 137) «passiv bredbåndsinfrastruktur» et bredbåndsnett uten noen aktive komponenter. Dette omfatter vanligvis anleggsinfrastruktur, kabelrør, mørk fiber og koplingsskap,
- 138) «neste generasjons aksessnett» eller «NGA» avanserte nett som har minst følgende særtrekk: a) de leverer pålitelige tjenester med svært høy hastighet til abonnenten gjennom optiske backhaul-nett (eller tilsvarende teknologi) som er tilstrekkelig nær brukerens område til å garantere at den svært høye hastigheten faktisk leveres, b) de støtter en rekke avanserte digitale tjenester, herunder konvergente AIPN-tjenester, og c) de har betydelig høyere opplastingshastigheter (sammenlignet med grunnleggende bredbåndsnett). På det nåværende trinnet i markeds- og teknologiutviklingen er NGA-nett a) fiberbaserte aksessnett (FTTx), b) avanserte oppgraderte kabelnett og c) visse avanserte trådløse aksessnett som kan levere pålitelig høyhastighet til abonnenten,
- 139) «engrostitilgang» tilgang som gjør det mulig for en operatør å benytte en annen operatørs anlegg. Bredest mulig tilgang skal gis gjennom det relevante nettet og skal, på grunnlag av den nåværende teknologiske utvikling, omfatte minst følgende tilgangsprodukter: For FTTH/FTTB-nett: tilgang til kabelrør, tilgang til mørk fiber, atskilt tilgang til aksesslinjen og tilgang til bitstrøm. For kabelnett: tilgang til kabelrør og tilgang til bitstrøm. For FTTC-nett: tilgang til kabelrør, tilgang til delaksesslinje og tilgang til bitstrøm. For passive nettinfrastrukturer: tilgang til kabelrør, tilgang til mørk fiber og/eller atskilt tilgang til aksesslinjen. For ADSL-bredbåndsnett: atskilt tilgang til aksesslinjen, tilgang til bitstrøm. For mobilnett eller trådløse nett: tilgang til bitstrøm, deling av fysiske master og tilgang til backhaul-nett. For satellittplattformer: tilgang til bitstrøm,

Definisjoner som gjelder for investeringsstøtte til kultur og bevaring av kulturarv:

- 140) «smale audiovisuelle verker»: verker som anses som smale av en medlemsstat på grunnlag av forhåndsdefinerte kriterier i forbindelse med opprettelse av ordninger eller tildeling av støtte, og som kan omfatte filmer der det i originalversjonen snakkes et språk fra en medlemsstat med et begrenset territorium, en begrenset befolkning eller et begrenset språkområde, kortfilmer, filmer av regissører som bare har laget en eller to filmer, dokumentarer, lavbudsjettsverker eller verker som er kommersielt smale av andre grunner,
- 141) «OECDs bistandskomités liste» alle land og territorier som er berettiget til å motta offisiell utviklingsbistand og er oppført på listen utarbeidet av OECD (Organisasjonen for økonomisk samarbeid og utvikling),
- 142) «rimelig fortjeneste» en fortjeneste som fastsettes idet det tas hensyn til vanlig fortjeneste i den berørte sektor. En kapitalavkastning som ikke overstiger den relevante swaprenten pluss et tillegg på 100 basispunkter, vil under alle omstendigheter bli ansett som rimelig,

Definisjoner som gjelder for støtte til idretts- og flerbruksinfrastrukturer til fritidsbruk:

- 143) «profesjonell idrett» idrettsutøvelse i form av lønnet arbeid eller en betalt tjeneste, uavhengig av om det er inngått en formell arbeidskontrakt mellom den profesjonelle idrettsutøveren og den relevante idrettsorganisasjonen, der godtgjøringen overstiger kostnadene for deltakingen og utgjør en vesentlig del av idrettsutøverens inntekt. Reise- og innkvarteringsutgifter knyttet til deltaking i et idrettsarrangement skal ikke anses som godtgjøring i henhold til denne forordning.

Artikkel 3

Vilkår for unntak

Støtteordninger, individuell støtte gitt i tråd med støtteordninger og ad hoc-støtte skal anses som forenlig med det indre marked i henhold til traktatens artikkel 107 nr. 2 eller 3 og skal unntas fra meldingskravet i traktatens artikkel 108 nr. 3, forutsatt at støtten oppfyller både alle vilkårene i kapittel I i denne forordning og de særlige vilkårene for den relevante støttekategorien, som er fastsatt i kapittel III i denne forordning.

*Artikkel 4***Meldingsterskler**

1. Denne forordning får ikke anvendelse på støtte som overskrider følgende terskler:
 - a) for regional investeringsstøtte: det «justerte støttebeløpet», beregnet i samsvar med ordningen som er fastsatt i artikkel 2 nr. 20 for en investering med støtteberettigede kostnader på 100 millioner euro,
 - b) for regional byutviklingsstøtte: 20 millioner euro, som fastsatt i artikkel 16 nr. 3,
 - c) for investeringsstøtte til SMB-er: 7,5 millioner euro per foretak og per investeringsprosjekt,
 - d) for støtte til rådgivningstjenester til SMB-er: 2 millioner euro per foretak og per prosjekt,
 - e) for støtte til SMB-ers deltaking på messer: 2 millioner euro per foretak og per år,
 - f) for støtte til SMB-ers samarbeidskostnader knyttet til deltaking i prosjekter innenfor rammen av det europeiske territoriale samarbeidet: 2 millioner euro per foretak og per prosjekt,
 - g) for risikofinansieringsstøtte: 15 millioner euro per støtteberettiget foretak, som fastsatt i artikkel 21 nr. 9,
 - h) for støtte til nyetablerte foretak: beløpene som er fastsatt per foretak i artikkel 22 nr. 3-5,
 - i) for støtte til forskning og utvikling:
 - i) når prosjektet hovedsakelig består i grunnforskning: 40 millioner euro per foretak og per prosjekt. Dette er tilfelle dersom mer enn halvparten av de støtteberettigede prosjektkostnadene er påløpt gjennom virksomhet som inngår i kategorien grunnforskning,
 - ii) når prosjektet hovedsakelig består i industriell forskning: 20 millioner euro per foretak og per prosjekt. Dette er tilfelle dersom mer enn halvparten av de støtteberettigede prosjektkostnadene er påløpt gjennom virksomhet som inngår i kategorien industriell forskning eller i kategoriene industriell forskning og grunnforskning til sammen,
 - iii) når prosjektet hovedsakelig består i eksperimentell utvikling: 15 millioner euro per foretak og per prosjekt. Dette er tilfelle dersom mer enn halvparten av de støtteberettigede prosjektkostnadene er påløpt gjennom virksomhet som inngår i kategorien eksperimentell utvikling,
 - iv) dersom prosjektet er et EUREKA-prosjekt eller et prosjekt gjennomført av et fellesforetak som er opprettet i henhold til traktatens artikkel 185 eller 187, doubles beløpene under i)-iii),
 - v) dersom støtten til forsknings- og utviklingsprosjekter gis i form av tilbakebetalingspliktige forskudd som i mangel av en godkjent metode for beregning av deres bruttotilskuddsekvivalent er uttrykt som en prosentdel av de støtteberettigede kostnadene, og det i tiltaket fastsettes at forskuddene, forutsatt at prosjektet på grunnlag av en rimelig og forsiktig hypotese kan betegnes som vellykket, skal tilbakebetales med en rente som minst tilsvarende diskonteringsrenten som var gjeldende da tilskuddet ble gitt, økes beløpene under i)-iv) med 50 %,
 - vi) for støtte til forundersøkelser som forberedelse til forskningsvirksomhet: 7,5 millioner euro per undersøkelse,
 - j) for investeringsstøtte til forskningsinfrastrukturer: 20 millioner euro per infrastruktur,
 - k) for støtte til innovasjonsklynger: 7,5 millioner euro per klynge,
 - l) for innovasjonsstøtte til SMB-er: 5 millioner euro per foretak og per prosjekt,
 - m) for støtte til prosess- og organisasjonsinnovasjon: 7,5 millioner euro per foretak og per prosjekt,
 - n) for opplæringsstøtte: 2 millioner euro per opplæringsprosjekt,
 - o) for støtte til sysselsetting av vanskeligstilte arbeidstakere: 5 millioner euro per foretak og per år,
 - p) for støtte i form av lønns subsidier til sysselsetting av funksjonshemmede arbeidstakere: 10 millioner euro per foretak og per år,
 - q) for støtte beregnet på å kompensere for tilleggskostnadene for sysselsetting av funksjonshemmede arbeidstakere: 10 millioner euro per foretak og per år,

- r) for støtte beregnet på å kompensere for kostnadene for bistand til vanskeligstilte arbeidstakere: 5 millioner euro per foretak og per år,
 - s) for investeringsstøtte til miljøvern, unntatt investeringsstøtte til sanering av forurensede områder og støtte til distribusjonsnettdelen av anlegg for energieffektiv fjernvarme og fjernkjøling: 15 millioner euro per foretak og per investeringsprosjekt,
 - t) for investeringsstøtte til energieffektivitetsprosjekter: 10 millioner euro, som fastsatt i artikkel 39 nr. 5,
 - u) for investeringsstøtte til sanering av forurensede områder: 20 millioner euro per foretak og per investeringsprosjekt,
 - v) for driftsstøtte til produksjon av elektrisitet fra fornybare kilder og driftsstøtte til fremming av energi fra fornybare kilder i små anlegg: 15 millioner euro per foretak og per prosjekt. Når støtten gis på grunnlag av en anbudskonkurranse i henhold til artikkel 42: 150 millioner euro per år, idet det tas hensyn til det samlede budsjettet for alle ordninger som omfattes av artikkel 42,
 - w) for investeringsstøtte til distribusjonsnett for fjernvarme eller fjernkjøling: 20 millioner euro per foretak og per investeringsprosjekt,
 - x) for investeringsstøtte til energiinfrastruktur: 50 millioner euro per foretak og per investeringsprosjekt,
 - y) for støtte til bredbåndsinfrastrukturer: 70 millioner euro i samlede kostnader per prosjekt,
 - z) for investeringsstøtte til kultur og bevaring av kulturarv: 100 millioner euro per prosjekt. For driftsstøtte til kultur og bevaring av kulturarv: 50 millioner euro per foretak per år,
 - aa) for støtteordninger til audiovisuelle verker: 50 millioner euro per ordning per år,
 - bb) for investeringsstøtte til idretts- og flerbruksinfrastrukturer: 15 millioner euro eller de samlede kostnadene som overstiger 50 millioner euro per prosjekt. For driftsstøtte til idrettsinfrastruktur: 2 millioner euro per infrastruktur per år, og
 - cc) for investeringsstøtte til lokale infrastrukturer: 10 millioner euro eller de samlede kostnadene som overstiger 20 millioner euro for den samme infrastrukturen.
2. Tersklene som angis i nr. 1, skal ikke omgås gjennom kunstig oppdeling av støtteordninger eller støtteprosjekter.

Artikkel 5

Innsyn i støtte

1. Denne forordning får anvendelse bare på støtte der det er mulig å beregne nøyaktig bruttotilskuddsekvivalent på forhånd, uten at det er nødvendig å foreta en risikovurdering («støtte med innsynsmulighet»).
2. Følgende støttekategorier skal anses å ha innsynsmulighet:
 - a) støtte som inngår i tilskudd og rentesubsidier,
 - b) støtte som inngår i lån, der bruttotilskuddsekvivalenten er beregnet på grunnlag av referanserenten som gjelder på tidspunktet for tildelingen,
 - c) støtte som inngår i garantier:
 - i) når bruttotilskuddsekvivalenten er beregnet på grunnlag av «trygg havn»-premier fastsatt i en kommisjonskunngjøring, eller
 - ii) når metoden for beregning av garantiens bruttotilskuddsekvivalent er blitt godkjent før tiltaket gjennomføres på grunnlag av kommisjonskunngjøringen om anvendelsen av EF-traktatens artikkel 87 og 88 på statsstøtte i form av garantier⁽¹⁾ eller en eventuell senere melding, etter at denne metoden er meldt til Kommisjonen i henhold til en forordning vedtatt av Kommisjonen på statsstøtteområdet som var gjeldende på det tidspunkt, og den godkjente metoden uttrykkelig gjelder den type garantier og underliggende transaksjoner som berøres ved anvendelsen av denne forordning,
 - d) støtte i form av skattefordeler, når det for tiltaket er fastsatt en øvre grense som sikrer at gjeldende terskel ikke overstiges,

⁽¹⁾ EUT C 155 av 20.6.2008, s. 10.

- e) støtte til regional byutvikling, forutsatt at vilkårene fastsatt i artikkel 16 er oppfylt,
- f) støtte som inngår i risikofinansieringstiltak, forutsatt at vilkårene fastsatt i artikkel 21 er oppfylt,
- g) støtte til nyetablerte foretak, forutsatt at vilkårene fastsatt i artikkel 22 er oppfylt,
- h) støtte til energieffektivitetsprosjekter, forutsatt at vilkårene fastsatt i artikkel 39 er oppfylt,
- i) støtte i form av påslag i tillegg til markedsprisen, forutsatt at vilkårene i artikkel 42 er oppfylt,
- j) støtte i form av tilbakebetalingspliktige forskudd, dersom det samlede nominelle beløpet for det tilbakebetalingspliktige forskuddet ikke overstiger gjeldende terskler i henhold til denne forordning, eller dersom metoden for beregning av bruttotilskuddsekvivalenten for det tilbakebetalingspliktige forskuddet er blitt godkjent før tiltaket gjennomføres, etter at det er meldt til Kommisjonen.

Artikkel 6

Insentiveffekt

1. Denne forordning får anvendelse bare på støtte som har insentiveffekt.
2. Støtten skal anses å ha insentiveffekt dersom støttemottakeren har inngitt en skriftlig søknad om støtte til den berørte medlemsstat før arbeidet med prosjektet eller virksomheten igangsettes. Søknaden om støtte skal minst inneholde følgende opplysninger:
 - a) foretakets navn og størrelse,
 - b) en beskrivelse av prosjektet, herunder start- og sluttdato,
 - c) prosjektets beliggenhet,
 - d) en oversikt over prosjektkostnader,
 - e) støttens form (tilskudd, lån, garanti, tilbakebetalingspliktig forskudd, tilføring av egenkapital eller annet) og den offentlige finansieringen som kreves for prosjektet.
3. Ad hoc-støtte som gis til store foretak, skal anses å ha insentiveffekt dersom medlemsstaten, i tillegg til å sikre at vilkåret fastsatt i nr. 2 er oppfylt, før den tildeler den berørte støtten, har kontrollert at dokumentasjonen som støttemottakeren har utarbeidet, viser at støtten vil føre til ett eller flere av følgende forhold:
 - a) når det gjelder regional investeringsstøtte: at det gjennomføres et prosjekt som ikke ville blitt gjennomført i det berørte området eller ikke ville vært tilstrekkelig lønnsomt for støttemottakeren i det berørte området uten støtten,
 - b) i alle andre tilfeller:
 - prosjektets eller virksomhetens omfang øker betydelig som følge av støtten, eller
 - det samlede beløpet som støttemottakeren har brukt på prosjektet eller virksomheten, har økt betydelig som følge av støtten, eller
 - fullføringen av det berørte prosjektet eller virksomheten går betydelig raskere.
4. Som unntak fra nr. 2 og 3 skal tiltak i form av skattefordeler anses å ha insentiveffekt når følgende vilkår er oppfylt:
 - a) tiltaket gir rett til støtte i samsvar med objektive kriterier og uten ytterligere skjønnsmessig vurdering fra medlemsstatens side, og
 - b) tiltaket er vedtatt og har trådt i kraft før det igangsettes arbeid med prosjektet eller virksomheten som støttes, unntatt når det gjelder etterfølgende skatteordninger der virksomheten allerede var omfattet av de tidligere ordningene med skattefordeler.
5. Som unntak fra nr. 2-4 kreves det ikke at følgende støttekategorier har eller antas å ha insentiveffekt:
 - a) regional driftsstøtte, dersom vilkårene fastsatt i artikkel 15 er oppfylt,
 - b) støtte til SMB-ers tilgang til finansiering, dersom de relevante vilkårene fastsatt i artikkel 21 og 22 er oppfylt,

- c) støtte i form av lønns subsidier til rekruttering av vanskeligstilte arbeidstakere og støtte i form av lønns subsidier til sysselsetting av funksjonshemmede arbeidstakere, dersom de relevante vilkårene fastsatt i henholdsvis artikkel 32 og 33 er oppfylt,
- d) støtte til godtgjøring for tilleggskostnader for sysselsetting av funksjonshemmede arbeidstakere, dersom vilkårene fastsatt i artikkel 34 er oppfylt,
- e) støtte i form av nedsatte miljøavgifter i henhold til direktiv 2003/96/EF, dersom vilkårene fastsatt i artikkel 44 i denne forordning er oppfylt,
- f) støtte for å kompensere for skader som skyldes visse naturkatastrofer, dersom vilkårene fastsatt i artikkel 50 er oppfylt,
- g) sosialstøtte til transport for personer bosatt i fjerntliggende regioner, dersom vilkårene fastsatt i artikkel 51 er oppfylt,
- h) støtte til kultur og bevaring av kulturarven, dersom vilkårene fastsatt i artikkel 53 er oppfylt.

Artikkel 7

Støtteintensitet og støtteberettigede kostnader

1. For beregning av støtteintensitet og støtteberettigede kostnader skal alle tall som benyttes, angi beløpene før eventuelle fradrag av skatt eller andre avgifter. Støtteberettigede kostnader skal dokumenteres, og dokumentasjonen skal være oversiktlig, spesifikk og ajourført.
2. Dersom støtten gis i en annen form enn som tilskudd, skal støttebeløpet være støttens bruttotilskuddsekvivalent.
3. Støtte som utbetales i flere rater, skal diskonteres til verdien på tidspunktet da støtten ble gitt. De støtteberettigede kostnadene skal diskonteres til verdien på tidspunktet da støtten ble gitt. Renten som skal benyttes ved diskontering, skal være gjeldende diskonteringsrente på tidspunktet da støtten ble gitt.
4. Når støtten gis i form av skattefordeler, skal diskonteringen av støttetransjene skje på grunnlag av diskonteringsrentene som gjelder på tidspunktene da skattefordelene får virkning.
5. Når støtten gis i form av tilbakebetalingspliktige forskudd som i mangel av en godkjent metode for beregning av deres bruttotilskuddsekvivalent er uttrykt som en prosentdel av de støtteberettigede kostnadene, og det i tiltaket fastsettes at forskuddene, forutsatt at prosjektet på grunnlag av en rimelig og forsiktig hypotese kan betegnes som vellykket, skal tilbakebetales med en rente som minst tilsvarende diskonteringsrenten som var gjeldende på tidspunktet da støtten ble gitt, kan de høyeste støtteintensitetene som er fastsatt i kapittel III, økes med 10 prosentpoeng.
6. Når regionalstøtte tildeles i form av tilbakebetalingspliktige forskudd, kan ikke de høyeste støtteintensitetene som er fastsatt på regionalstøttekartene på tidspunktet da støtten ble gitt, økes.

Artikkel 8

Kumulering

1. Når det skal fastslås om meldingstersklene fastsatt i artikkel 4 og de høyeste støtteintensitetene fastsatt i kapittel III overholdes, skal det tas hensyn til det samlede beløpet for statsstøtte for den støttede virksomheten, støtteprosjektet eller det støttede foretaket.
2. Når unionsfinansiering som forvaltes sentralt av institusjoner, byråer, fellesforetak eller andre unionsorganer som verken direkte eller indirekte kontrolleres av medlemsstaten, kombineres med statsstøtte, skal bare statsstøtten tas hensyn til ved vurderingen av om meldingsterskler og høyeste støtteintensiteter eller høyeste støttebeløp er overholdt, forutsatt at den samlede offentlige finansieringen i forbindelse med de samme støtteberettigede kostnadene ikke overstiger den høyeste finansieringssatsen som er fastsatt i unionsrettens gjeldende regler.
3. Støtte med identifiserbare støtteberettigede kostnader som er omfattet av unntak i henhold til denne forordning, kan kumuleres med
 - a) enhver annen statsstøtte, forutsatt at disse tiltakene gjelder forskjellige, identifiserbare støtteberettigede kostnader,

b) enhver annen statsstøtte i forbindelse med de samme støtteberettigede kostnadene, som helt eller delvis overlapper hverandre, bare dersom en slik kumulering ikke fører til en overskridelse av den høyeste støtteintensiteten eller det høyeste støttebeløpet som gjelder for denne støtten i henhold til denne forordning.

4. Støtte uten identifiserbare støtteberettigede kostnader som er omfattet av unntak i henhold til artikkel 21-23 i denne forordning, kan kumuleres med enhver annen statsstøtte med identifiserbare støtteberettigede kostnader. Støtte uten identifiserbare støtteberettigede kostnader kan kumuleres med enhver annen statsstøtte uten identifiserbare støtteberettigede kostnader opp til den høyeste relevante samlede finansierings terskel som er fastsatt for de særlige omstendigheter i hvert enkelt tilfelle i denne forordning eller i en annen gruppeunntaksforordning eller beslutning som er vedtatt av Kommisjonen.

5. Statsstøtte som er omfattet av unntak i henhold til denne forordning, kan ikke kumuleres med noen form for bagatellmessig støtte som gjelder de samme støtteberettigede kostnadene, dersom en slik kumulering ville føre til en støtteintensitet som overskrider den som er fastsatt i kapittel III i denne forordning.

6. Som unntak fra nr. 3 bokstav b) kan støtte for funksjonshemmede arbeidstakere, som fastsatt i artikkel 33 og 34, kumuleres med annen støtte som er unntatt i henhold til denne forordning og som gjelder de samme støtteberettigede kostnadene, over den høyeste, gjeldende terskelen i henhold til denne forordning, forutsatt at en slik kumulering ikke fører til en støtteintensitet som overstiger 100 % av de relevante kostnadene i den perioden de berørte arbeidstakerne er sysselsatt.

Artikkel 9

Offentliggjøring og informasjon

1. Den berørte medlemsstat skal sikre offentliggjøring på et sentralt nettsted for statsstøtte på nasjonalt eller regionalt plan av

- a) et sammendrag, som omhandlet i artikkel 11, i et standardisert format, som fastsatt i vedlegg II, eller en lenke som gir tilgang til det,
- b) den fullstendige teksten til hvert enkelt støttetiltak, som omhandlet i artikkel 11, eller en lenke som gir tilgang til den,
- c) opplysningene omhandlet i vedlegg III for alle individuelle støttetildelinger som overstiger 500 000 euro.

Når det gjelder støtte som tildeles prosjekter innenfor rammen av det europeiske territoriale samarbeidet, skal opplysningene som omhandles i dette nummer, offentliggjøres på nettstedet til den medlemsstaten der den berørte forvaltningsmyndigheten, som definert i artikkel 21 i europaparlaments- og rådsforordning nr. 1299/2013, befinner seg. Alternativt kan de deltakende medlemsstatene også beslutte at hver av dem skal offentliggjøre opplysningene om støttetiltak innenfor deres territorier på deres respektive nettsteder.

2. Når det gjelder ordninger i form av skattefordeler og ordninger som omfattes av artikkel 16 og 21⁽¹⁾, skal vilkårene fastsatt i nr. 1 bokstav c) i denne artikkel anses som oppfylt når medlemsstatene offentliggjør de nødvendige opplysningene om individuelle støttebeløp i følgende intervaller (i millioner euro):

0,5-1,

1-2,

2-5,

5-10,

10-30 og

30 og over.

3. Når det gjelder ordninger som omfattes av artikkel 51 i denne forordning, får kravet om offentliggjøring som er fastsatt i denne artikkel, ikke anvendelse på sluttforbrukere.

4. Opplysningene omhandlet i nr. 1 bokstav c) i denne artikkel skal organiseres og gjøres tilgjengelige på en standardisert måte som beskrevet i vedlegg III, med effektive søke- og nedlastingsfunksjoner. Opplysningene omhandlet i nr. 1 skal offentliggjøres innen seks måneder fra tidspunktet da støtten ble gitt, eller for støtte i form av skattefordeler, innen ett år fra fristen for skatteinnberetningen, og skal være tilgjengelige i minst 10 år fra tidspunktet da støtten ble gitt.

⁽¹⁾ For ordninger i henhold til artikkel 16 og 21 i denne forordning kan kravet om å offentliggjøre opplysninger for alle individuelle tildelinger som overstiger 500 000 euro, bortfalle for SMB-er som ikke har gjennomført kommersielle salg på noe marked.

5. Kommisjonen skal på sin hjemmeside offentliggjøre
 - a) lenkene til nettstedene for statsstøtte omhandlet i nr. 1 i denne artikkel,
 - b) sammendraget omhandlet i artikkel 11.
6. Medlemsstatene skal oppfylle kravene i denne artikkel senest innen to år etter at denne forordning trer i kraft.

KAPITTEL II

KONTROLL

Artikkel 10

Tilbaketrekking av fordelen gitt ved gruppeunntaket

Dersom en medlemsstat tildeler støtte som angivelig er unntatt fra meldingskravet i denne forordning, uten at vilkårene fastsatt i kapittel I-III er oppfylt, kan Kommisjonen, etter å ha gitt den berørte medlemsstat mulighet til å gi uttrykk for sine synspunkter, vedta en beslutning om at alle eller deler av de framtidige støttetiltakene som vedtas av den berørte medlemsstaten, som ellers ville oppfylt kravene i denne forordning, skal meldes til Kommisjonen i samsvar med traktatens artikkel 108 nr. 3. Tiltakene som skal meldes, kan være begrenset til tiltak der det ytes visse typer støtte, til visse støttemottakere eller til støttetiltak som vedtas av visse myndigheter i den berørte medlemsstat.

Artikkel 11

Rapportering

Medlemsstatene eller, når det gjelder støtte som tildeles prosjekter innenfor rammen av det europeiske territoriale samarbeidet, eventuelt den medlemsstaten der forvaltningsmyndigheten, som definert i artikkel 21 i europaparlaments- og rådsforordning nr. 1299/2013, befinner seg, skal oversende følgende til Kommisjonen:

- a) gjennom Kommisjonens elektroniske meldingssystem, et sammendrag om hvert støttetiltak som er omfattet av unntak i henhold til denne forordning, i det standardiserte formatet fastsatt i vedlegg II, sammen med en lenke som gir tilgang til den fullstendige teksten om støttetiltaket, med endringer, innen 20 virkedager etter tiltakets ikrafttredelse,
- b) en årlig rapport i elektronisk form, som omhandlet i kommisjonsforordning (EF) nr. 794/2004 av 21. april 2004 om gjennomføring av rådsforordning (EF) nr. 659/1999 av 22. mars 1999 om fastsettelse av nærmere regler for anvendelsen av EF-traktatens artikkel 93⁽¹⁾, som senere endret, om anvendelsen av denne forordning, med de opplysningene som er angitt i gjennomføringsforordningen, for hvert hele kalenderår eller for den delen av et kalenderår som denne forordning får anvendelse på.

Artikkel 12

Kontroll

For å gi Kommisjonen mulighet til å føre kontroll med støtten som unntas fra meldingsplikten i henhold til denne forordning, skal medlemsstatene eller, når det gjelder støtte som tildeles prosjekter innenfor rammen av det europeiske territoriale samarbeidet, den medlemsstaten der forvaltningsmyndigheten befinner seg, føre detaljerte registre med de opplysningene og den støttedokumentasjonen som er nødvendig for å fastslå at alle vilkår fastsatt i denne forordning er oppfylt. De registrerte opplysningene skal oppbevares i ti år fra det tidspunkt da ad hoc-støtten ble tildelt, eller da den seneste støtten ble tildelt gjennom ordningen. Den berørte medlemsstat skal innen 20 virkedager, eller eventuelt etter et lengre tidsrom fastsatt i anmodningen, oversende Kommisjonen alle opplysninger og støttedokumenter som Kommisjonen anser som nødvendige for å kunne kontrollere anvendelsen av denne forordning.

⁽¹⁾ EUT L 140 av 30.4.2004, s. 1.

KAPITTEL III

SÆRLIGE BESTEMMELSER OM DE ULIKE STØTTEKATEGORIENE

AVSNITT 1

Regionalstøtte

Underavsnitt A

Regional investerings- og driftsstøtte

Artikkel 13

Virkeområde for regionalstøtte

Denne forordning får ikke anvendelse på

- a) støtte for fremming av virksomhet innen stål-, kull-, skipsbyggings-, kunstfiber- og transportsektoren samt tilhørende infrastruktur, og innen energiproduksjon, -distribusjon og -infrastruktur,
- b) regionalstøtte i form av ordninger som er rettet mot et begrenset antall særskilte sektorer for økonomisk virksomhet. Ordninger som er rettet mot turisme, bredbåndsinfrastrukturer eller bearbeiding og markedsføring av landbruksvarer, anses ikke som rettet mot særskilte sektorer for økonomisk virksomhet,
- c) regionalstøtte i form av ordninger som kompenserer for transportkostnader for varer som produseres i de mest fjerntliggende regionene eller i områder med lav befolkningstetthet, og som gis til
 - i) virksomhet knyttet til produksjon, bearbeiding og markedsføring av produkter oppført i vedlegg I til traktaten, eller
 - ii) virksomhet som i europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1893/2006 av 20. desember 2006 om innføring av en standard for næringsgruppering NACE Revisjon 2, og om endring av rådsforordning (EØF) nr. 3037/90 og visse EF-forordninger innenfor særlige statistikkområder⁽¹⁾ er klassifisert som landbruk, skogbruk og fiskeri under næringshovedområde A i standard for næringsgruppering NACE Rev. 2, bergverksdrift og utvinning under næringshovedområde B i NACE Rev. 2 og forsyning av elektrisitet, gass, damp og klimaanlegg under næringshovedområde D i NACE Rev. 2, eller
 - iii) transport av varer gjennom rørledning,
- d) individuell regional investeringsstøtte til en støttemottaker som i løpet av de seneste to årene før vedkommendes søknad om regional investeringsstøtte har lagt ned samme eller tilsvarende virksomhet i Det europeiske økonomiske samarbeidsområde, eller som på tidspunktet for søknaden har konkrete planer om å legge ned en slik virksomhet i løpet av to år etter at førsteinvesteringen som det søkes om støtte til, er avsluttet i det berørte området,
- e) regional driftsstøtte som gis til foretak med hovedvirksomheter som omfattes av næringshovedområde K «Finansierings- og forsikringsvirksomhet» i NACE Rev. 2, eller til foretak som utøver virksomhet innenfor konsernet, med hovedvirksomhet som omfattes av næringsgruppe 70.10 «Hovedkontortjenester» eller næringsgruppe 70.22 «Bedriftsrådgivning og annen administrativ rådgivning» i NACE Rev. 2.

Artikkel 14

Regional investeringsstøtte

1. Regional investeringsstøtte skal anses som forenlig med det indre marked i henhold til traktatens artikkel 107 nr. 3 og skal unntas fra meldingskravet i traktatens artikkel 108 nr. 3, forutsatt at vilkårene i denne artikkel og i kapittel I er oppfylt.
2. Støtten skal tildeles i støtteområder.

⁽¹⁾ EUT L 393 av 30.12.2006, s. 1.

3. I støtteområder som oppfyller vilkårene i traktatens artikkel 107 nr. 3 bokstav a), kan støtten gis for en førsteinvestering, uavhengig av støttemottakerens størrelse. I støtteområder som oppfyller vilkårene i traktatens artikkel 107 nr. 3 bokstav c), kan støtten gis til SMB-er for enhver form for førsteinvestering. Støtte til store foretak skal bare gis for en førsteinvestering i ny økonomisk virksomhet i det berørte området.

4. Følgende kostnader skal være støtteberettigede:

- a) kostnader for investering i materielle og immaterielle eiendeler,
- b) de anslåtte arbeidskraftkostnadene i forbindelse med skaping av arbeidsplasser som følge av en førsteinvestering, beregnet over en periode på to år, eller
- c) en kombinasjon av bokstav a) og b) som ikke overstiger beløpet for a) eller b), avhengig av hvilket som er høyest.

5. Investeringen skal opprettholdes i mottakerområdet i minst fem år, eller minst tre år når det gjelder SMB-er, etter at hele investeringen er avsluttet. Dette skal ikke være til hinder for utskifting av anlegg eller utstyr som er blitt foreldet eller ødelagt i løpet av denne perioden, forutsatt at den økonomiske virksomheten opprettholdes i det berørte området i den relevante minsteperioden.

6. De ervervede eiendelene skal være nye, unntatt når det gjelder SMB-er og erverv av en virksomhet. Kostnader for leie av materielle eiendeler kan tas hensyn til på følgende vilkår:

- a) for grunn og bygninger må leieavtalen fortsette å løpe i minst fem år etter den beregnede datoen for avslutning av investeringsprosjektet når det gjelder store foretak, eller tre år når det gjelder SMB-er,
- b) for produksjonsanlegg og maskiner må leieavtalen gjelde finansiell leasing og pålegge støttemottakeren en forpliktelse til å kjøpe eiendelen når leieavtalen utløper.

Ved erverv av eiendelene til en virksomhet i henhold til artikkel 2 nr. 49 skal bare kostnaden ved kjøp av eiendeler fra tredjemann uten tilknytning til kjøperen tas i betraktning. Transaksjonen skal gjennomføres på markedsvilkår. Dersom det allerede er gitt støtte til erverv av eiendeler før de kjøpes, skal kostnadene for disse eiendelene trekkes fra de støtteberettigede kostnadene som er knyttet til erverv av en virksomhet. Når et medlem av familien til den opprinnelige eieren, eller en ansatt, overtar en liten bedrift, skal ikke vilkåret om at eiendelene skal kjøpes fra en tredjemann uten tilknytning til kjøperen, gjelde. Erverv av aksjer utgjør ikke en førsteinvestering.

7. For støtte tildelt for en grunnleggende endring av produksjonsprosessen skal de støtteberettigede kostnadene overstige avskrivningen i de tre foregående regnskapsårene av eiendelene som er knyttet til virksomheten som skal moderniseres. For støtte tildelt for utvidelse av en eksisterende virksomhet skal de støtteberettigede kostnadene overstige den bokførte verdien av eiendelene som gjenbrukes, med minst 200 % i det seneste regnskapsåret før igangsettingen av arbeidet.

8. For immaterielle eiendeler er beregning av investeringskostnader berettiget dersom de oppfyller følgende vilkår:

- a) de skal brukes utelukkende i virksomheten som mottar støtten,
- b) de skal kunne avskrives,
- c) de skal være kjøpt på markedsvilkår fra en tredjemann uten tilknytning til kjøperen, og
- d) de skal inngå i eiendelene til foretaket som mottar støtten, og skal fortsatt være knyttet til prosjektet som mottar støtten, i minst fem år, eller tre år når det gjelder SMB-er.

For store foretak er kostnader for immaterielle eiendeler bare støtteberettigede opp til en grense på 50 % av de samlede støtteberettigede investeringskostnadene for førsteinvesteringen.

9. Når de støtteberettigede kostnadene beregnes på grunnlag av anslåtte arbeidskraftkostnader som omhandlet i nr. 4 bokstav b), skal følgende vilkår være oppfylt:

- a) investeringsprosjektet skal føre til en nettoøkning av antall ansatte i den berørte virksomheten sammenlignet med gjennomsnittet for de foregående tolv månedene, noe som innebærer at eventuelle tapte arbeidsplasser skal trekkes fra antall nye arbeidsplasser som er skapt i nevnte periode,
- b) alle stillinger skal besettes senest tre år etter arbeidets avslutning, og
- c) alle arbeidsplasser som skapes gjennom investeringen, skal opprettholdes i det berørte området i minst fem år fra den dag stillingen første gang ble besatt, eller tre år når det gjelder SMB-er.

10. Regionalstøtte til utvikling av bredbåndsnett skal oppfylle følgende vilkår:

- a) støtte skal bare gis til områder der det ikke finnes nett av samme type (enten grunnleggende bredbåndsnett eller NGA-nett), og der det ikke er sannsynlig at et slikt nett vil bli utviklet på kommersielle vilkår innen tre år fra beslutningen om å gi støtten, og
- b) nettoperatøren som mottar støtte, skal på rimelige og ikke-diskriminerende vilkår gi aktiv og passiv engrostillgang, herunder fysisk tilgang når det gjelder NGA-nett, og
- c) støtten skal gis på grunnlag av en konkurransebasert utvelgingsprosess.

11. Regionalstøtte til forskningsinfrastruktur skal bare gis dersom støtten er betinget av at det gis ikke-diskriminerende tilgang med innsynsmulighet til den støttede infrastrukturen.

12. Støtteintensiteten i bruttotilskuddsekivalent skal ikke overstige den høyeste støtteintensiteten som er fastsatt på regionalstøttekartet som gjelder på det tidspunkt støtten tildeles i det berørte området. Dersom støtteintensiteten beregnes på grunnlag av nr. 4 bokstav c), skal den høyeste støtteintensiteten ikke overstige det høyeste beløpet som framkommer ved anvendelse av denne støtteintensiteten på grunnlag av investeringskostnadene eller arbeidskraftkostnadene. For store investeringsprosjekter skal støtten ikke overstige det justerte støttebeløpet beregnet i samsvar med ordningen som er fastsatt i artikkel 2 nr. 20.

13. Førsteinvesteringer som innledes av den samme støttemottakeren (på konsernplan) innenfor en periode på tre år fra igangsettingen av arbeidet på en annen støttet investering i samme NUTS-3-region, skal anses som en del av ett enkelt investeringsprosjekt. Dersom et slikt enkelt investeringsprosjekt er et stort investeringsprosjekt, skal den samlede støtten til investeringsprosjektet ikke overstige det justerte støttebeløpet for store investeringsprosjekter.

14. Støttemottakeren skal gi et finansielt bidrag på minst 25 % av de støtteberettigede kostnadene, enten med egne midler eller gjennom ekstern finansiering, i en form som ikke omfatter offentlig støtte. I de mest fjerntliggende regionene kan en investering foretatt av en SMB motta støtte med en høyeste støtteintensitet som overstiger 75 %, og i slike situasjoner skal resten tilføres gjennom et finansielt bidrag fra støttemottakeren.

15. For førsteinvesteringer knyttet til prosjekter innenfor rammen av det europeiske territoriale samarbeidet som er omfattet av forordning (EU) nr. 1299/2013, skal støtteintensiteten i det området der førsteinvesteringen foretas, gjelde for alle støttemottakere som deltar i prosjektet. Dersom førsteinvesteringen foretas i to eller flere støtteområder, skal den høyeste støtteintensiteten være den som gjelder i det støtteberettigede området der det høyeste beløpet for støtteberettigede kostnader påløper. I støtteområder som er berettiget til støtte i henhold til traktatens artikkel 107 nr. 3 bokstav c), får denne bestemmelsen bare anvendelse på store foretak dersom førsteinvesteringen gjelder en ny økonomisk virksomhet.

Artikkel 15

Regional driftsstøtte

1. Ordninger for regional driftsstøtte til de mest fjerntliggende regionene og områder med lav befolkningstetthet, som fastsatt av medlemsstatene på deres regionalstøttekart og godkjent av Kommisjonen i samsvar med nr. 161 i retningslinjene for regionalstøtte for 2014-2020⁽¹⁾, skal anses som forenlige med det indre marked i henhold til traktatens artikkel 107 nr. 3 og skal unntas fra meldingskravet i traktatens artikkel 108 nr. 3, forutsatt at vilkårene i denne artikkel og i kapittel I er oppfylt.

2. Ordningene for regional driftsstøtte skal kompensere for

- a) tilleggskostnader for transport av varer som er produsert i områder berettiget til driftsstøtte, samt tilleggskostnader for transport av varer som bearbeides videre i disse områdene, på følgende vilkår:
 - i) støttemottakernes produksjonsvirksomhet utøves i disse områdene,
 - ii) støtten kan på forhånd kvantifiseres objektivt på grunnlag av et fast beløp eller per tonn/kilometer eller en annen relevant enhet,
 - iii) disse tilleggskostnadene for transport beregnes på grunnlag av transportveien for varene innenfor den berørte medlemsstats nasjonale grenser, ved bruk av de transportmidlene som gir de laveste kostnadene for støttemottakeren. Bare for de mest fjerntliggende regionene kan tilleggskostnader for transport av varer som bearbeides videre i disse områdene, omfatte kostnadene for transport av varer fra produksjonsstedet til disse områdene.

⁽¹⁾ EUT C 209 av 23.7.2013, s. 1.

- b) andre tilleggskostnader for drift enn transportkostnader som påløper i de mest fjerntliggende regionene som en direkte følge av en eller flere av de vedvarende begrensningene som er omhandlet i traktatens artikkel 349, på følgende vilkår:
- i) støttemottakerne utøver sin økonomiske virksomhet i en av de mest fjerntliggende regionene,
 - ii) det årlige støttebeløpet per støttemottaker, uansett driftsstøtteordning, overstiger ikke
 - 15 % av det årlige bruttoproduktet som støttemottakeren skaper i den berørte fjerntliggende regionen, eller
 - 25 % av støttemottakerens årlige arbeidskraftkostnader i den berørte fjerntliggende regionen, eller
 - 10 % av støttemottakerens årlige omsetning i den berørte fjerntliggende regionen.
3. Støtteintensiteten skal ikke overstige 100 % av de støtteberettigede tilleggskostnadene som er omhandlet i denne artikkel.

Underavsnitt B

Byutviklingsstøtte

Artikkel 16

Regional byutviklingsstøtte

1. Regional byutviklingsstøtte skal anses som forenlig med det indre marked i henhold til traktatens artikkel 107 nr. 3 og skal unntas fra meldingskravet i traktatens artikkel 108 nr. 3, forutsatt at vilkårene i denne artikkel og i kapittel I er oppfylt.
2. Byutviklingsprosjekter skal oppfylle følgende kriterier:
 - a) de skal gjennomføres gjennom byutviklingsfond i støtteområder,
 - b) de skal samfinansieres av de europeiske struktur- og investeringsfondene,
 - c) de skal fremme gjennomføringen av en integrert strategi for bærekraftig byutvikling.
3. Den samlede investeringen i et byutviklingsprosjekt som er omfattet av et byutviklingsstøttetiltak, skal ikke overstige 20 millioner euro.
4. De støtteberettigede kostnadene skal være de samlede kostnadene for byutviklingsprosjektet i den utstrekning de er i samsvar med artikkel 65 og 37 i europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 1303/2013⁽¹⁾.
5. Støtte som tildeles av et byutviklingsfond til de støtteberettigede byutviklingsprosjektene, kan gis i form av egenkapital, egenkapitallignende midler, lån, garantier eller en blanding av disse.
6. Byutviklingsstøtten skal tiltrekke ytterligere investeringer fra private investorer på nivået for byutviklingsfondene eller på nivået for byutviklingsprosjektene, slik at det oppnås et samlet beløp som utgjør minst 30 % av den samlede finansieringen som gis til et byutviklingsprosjekt.
7. Private og offentlige investorer kan gi kontantbidrag, bidrag i naturalier eller en kombinasjon av disse til gjennomføring av byutviklingsprosjekter. Bidrag i naturalier skal vurderes til markedsverdi, som attestert av en uavhengig, kvalifisert sakkyndig eller et behørig bemyndiget offisielt organ.
8. Byutviklingstiltakene skal oppfylle følgende vilkår:
 - a) forvaltere av byutviklingsfond skal velges gjennom en åpen og ikke-diskriminerende framgangsmåte med innsynsmulighet i samsvar med gjeldende unionsrett og nasjonal lovgivning. Det skal særlig ikke forekomme forskjellsbehandling av forvaltere av byutviklingsfond på grunnlag av deres etableringssted eller stiftelsessted i en bestemt medlemsstat. Det kan kreves at forvaltere av byutviklingsfond skal oppfylle forhåndsdefinerte kriterier som er objektivt begrunnet ut fra investeringsenes art,

⁽¹⁾ Europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 1303/2013 av 17. desember 2013 om fastsettelse av felles bestemmelser om Det europeiske fond for regionutvikling, Det europeiske sosialfond, Utjevningsfondet, Det europeiske fond for utvikling av landdistriktene og Det europeiske hav- og fiskerifond, og om fastsettelse av alminnelige bestemmelser om Det europeiske fond for regionutvikling, Det europeiske sosialfond, Utjevningsfondet og Det europeiske hav- og fiskerifond samt om oppheving av rådsforordning (EF) nr. 1083/2006 (EUT L 347 av 20.12.2013, s. 320).

- b) uavhengige private investorer skal velges gjennom en åpen og ikke-diskriminerende framgangsmåte med innsynsmulighet i samsvar med gjeldende unionsrett og nasjonal lovgivning for å fastsette egnede ordninger for deling av risiko og gevinst, som, når det gjelder andre investeringer enn garantier, skal gi asymmetrisk gevinstdeling forrang framfor beskyttelse mot tapsrisiko. Dersom private investorer ikke velges gjennom en slik framgangsmåte, skal en rimelig avkastning for private investorer fastsettes av en uavhengig sakkyndig som velges gjennom en åpen og ikke-diskriminerende framgangsmåte med innsynsmulighet,
 - c) ved asymmetrisk tapsdeling mellom offentlige og private investorer skal den offentlige investorens første tap begrenses til høyst 25 % av den samlede investeringen,
 - d) når det gjelder garantier til private investorer i byutviklingsprosjekter, skal garantisatsen begrenses til 80 % og en medlemsstats samlede tap begrenses til høyst 25 % av den underliggende porteføljen som omfattes av garantien,
 - e) investorene skal ha mulighet til å være representert i byutviklingsfondets styrende organer, for eksempel representantskapet eller den rådgivende komiteen,
 - f) byutviklingsfondet skal opprettes i samsvar med gjeldende lovgivning. Medlemsstaten skal sørge for at det foretas en tilbørlig undersøkelse for å sikre en kommersielt forsvarlig investeringsstrategi for gjennomføringen av byutviklingsstøttetiltaket.
9. Byutviklingsfond skal forvaltes på et kommersielt grunnlag og skal sikre at finansieringsbeslutninger har overskudd som mål. Dette anses å være tilfelle når forvalterne av byutviklingsfond oppfyller følgende vilkår:
- a) forvaltere av byutviklingsfond skal ved lov eller kontrakt være forpliktet til å opptre med den aktsomhet som kreves av en profesjonell forvalter i god tro, og unngå interessekonflikter. Det skal forvaltes etter beste praksis og under offentlig tilsyn,
 - b) forvaltere av byutviklingsfond skal godtgjøres i samsvar med markedspraksis. Dette vilkåret anses som oppfylt når forvalteren velges gjennom en åpen og ikke-diskriminerende framgangsmåte med innsynsmulighet, som bygger på objektive kriterier knyttet til erfaring og sakkunnskap samt operativ og finansiell kapasitet,
 - c) forvaltere av byutviklingsfond skal motta en resultatavhengig godtgjøring, eller de skal dele noe av investeringsrisikoen ved å saminvestere egne midler for å sikre at egne interesser er varig knyttet til den offentlige investorens interesser,
 - d) forvaltere av byutviklingsfond skal fastsette en investeringsstrategi og kriterier samt angi en tidsplan for investeringer i byutviklingsprosjekter, med en forhåndsundersøkelse av prosjektenes økonomiske levedyktighet og en vurdering av deres forventede virkning på byutviklingen,
 - e) hver egenkapitalinvestering eller investering med egenkapitaltillignende midler skal ha en klar og realistisk avviklingsstrategi.
10. Når et byutviklingsfond gir lån eller garantier til byutviklingsprosjekter, skal følgende vilkår oppfylles:
- a) i forbindelse med lån tas det hensyn til det nominelle lånebeløpet ved beregning av det høyeste investeringsbeløpet i henhold til nr. 3 i denne artikkel,
 - b) i forbindelse med garantier tas det hensyn til det underliggende lånets nominelle beløp ved beregning av det høyeste investeringsbeløpet i henhold til nr. 3 i denne artikkel.
11. Medlemsstaten kan overlate gjennomføringen av byutviklingsstøttetiltaket til en bemyndiget enhet.

AVSNITT 2

Støtte til SMB-er

Artikkel 17

Investeringsstøtte til SMB-er

1. Investeringsstøtte til SMB-er som utøver virksomhet på eller utenfor Unionens territorium, skal anses som forenlig med det indre marked i henhold til traktatens artikkel 107 nr. 3 og skal unntas fra meldingskravet i traktatens artikkel 108 nr. 3, forutsatt at vilkårene i denne artikkel og i kapittel I er oppfylt.

2. De støtteberettigede kostnadene skal være en eller begge av følgende:
 - a) kostnadene for investering i materielle og immaterielle eiendeler,
 - b) de anslåtte arbeidskraftkostnadene for arbeidsplasser som skapes direkte gjennom investeringsprosjektet, beregnet over en periode på to år.
3. For å bli ansett som støtteberettigede kostnader i henhold til denne artikkel, skal en investering bestå av følgende:
 - a) en investering i materielle og/eller immaterielle eiendeler knyttet til opprettelse av en ny virksomhet, utvidelse av en eksisterende virksomhet, utvidelse av en virksomhets produksjonsspekter med nye tilleggsprodukter eller en grunnleggende endring av hele produksjonsprosessen i en eksisterende virksomhet, eller
 - b) erverv av eiendeler som tilhører en virksomhet, når følgende vilkår er oppfylt:
 - virksomheten er nedlagt eller ville vært nedlagt dersom den ikke var blitt kjøpt,
 - eiendelene kjøpes fra tredjemann uten tilknytning til kjøperen,
 - transaksjonen gjennomføres på markedsvilkår.

Når et medlem av familien til den opprinnelige eieren, eller en ansatt, overtar en liten bedrift, skal ikke vilkåret om at eiendelene skal kjøpes fra en tredjemann uten tilknytning til kjøperen, gjelde. Erverv av et foretaks aksjer skal i seg selv ikke utgjøre en investering.
4. Immaterielle eiendeler skal oppfylle alle følgende vilkår:
 - a) de skal brukes utelukkende i virksomheten som mottar støtten,
 - b) de skal anses som eiendeler som kan avskrives,
 - c) de skal være kjøpt på markedsvilkår fra en tredjemann uten tilknytning til kjøperen,
 - d) de skal være oppført blant foretakets eiendeler i minst tre år.
5. Arbeidsplasser skapt direkte gjennom et investeringsprosjekt skal oppfylle følgende vilkår:
 - a) de skal skapes innen en periode på tre år etter at investeringen er gjennomført,
 - b) det skal være en nettoøkning av antall ansatte i den berørte virksomheten sammenlignet med gjennomsnittet for de foregående tolv månedene,
 - c) de skal opprettholdes i minst tre år fra den dag stillingene første gang ble besatt.
6. Støtteintensiteten skal ikke overstige
 - a) 20 % av de støtteberettigede kostnadene for små bedrifter,
 - b) 10 % av de støtteberettigede kostnadene for mellomstore bedrifter.

Artikkel 18

Støtte til rådgivningstjenester til SMB-er

1. Støtte til rådgivningstjenester til SMB-er skal anses som forenlig med det indre marked i henhold til traktatens artikkel 107 nr. 3 og skal unntas fra meldingskravet i traktatens artikkel 108 nr. 3, forutsatt at vilkårene i denne artikkel og i kapittel I er oppfylt.
2. Støtteintensiteten skal ikke overstige 50 % av de støtteberettigede kostnadene.
3. De støtteberettigede kostnadene skal være kostnadene for rådgivningstjenester som ytes av eksterne rådgivere.
4. De berørte tjenestene skal ikke være virksomhet som utøves løpende eller periodisk, og de skal ikke være knyttet til foretakets ordinære driftsutgifter, for eksempel rutinemessig skatterådgivning, vanlig juridisk bistand eller annonsering.

*Artikkel 19***Støtte til SMB-ers deltaking på messer**

1. Støtte til SMB-ers deltaking på messer skal anses som forenlig med det indre marked i henhold til traktatens artikkel 107 nr. 3 og skal unntas fra meldingskravet i traktatens artikkel 108 nr. 3, forutsatt at vilkårene i denne artikkel og i kapittel I er oppfylt.
2. De støtteberettigede kostnadene skal være kostnadene knyttet til leie, oppsetting og drift av oppstillingsplass når et foretak deltar på en bestemt messe eller utstilling.
3. Støtteintensiteten skal ikke overstige 50 % av de støtteberettigede kostnadene.

*Artikkel 20***Støtte til SMB-ers samarbeidskostnader knyttet til deltaking i prosjekter innenfor rammen av det europeiske territoriale samarbeidet**

1. Støtte til SMB-ers samarbeidskostnader knyttet til deltaking i prosjekter innenfor rammen av det europeiske territoriale samarbeidet som er omfattet av europaparlaments- og rådsforordning nr. 1299/2013, skal anses som forenlig med det indre marked i henhold til traktatens artikkel 107 nr. 3 og skal unntas fra meldingskravet i traktatens artikkel 108 nr. 3, forutsatt at vilkårene i denne artikkel og i kapittel I er oppfylt.
2. Følgende kostnader skal være støtteberettigede:
 - a) kostnader for organisatorisk samarbeid, herunder kostnader til personale og kontorer i den utstrekning kostnadene er knyttet til samarbeidsprosjektet,
 - b) kostnader for rådgivnings- og støttetjenester knyttet til samarbeid, som ytes av eksterne konsulenter og tjenestetilbydere,
 - c) reiseutgifter, kostnader for utstyr og investeringer som er direkte knyttet til prosjektet, og avskrivning av verktøy og utstyr som utelukkende brukes til prosjektet.
3. Tjenestene omhandlet i nr. 2 bokstav b) skal ikke være virksomhet som utøves løpende eller periodisk, og de skal ikke være knyttet til foretakets ordinære driftsutgifter, for eksempel rutinemessig skatterådgivning, vanlig juridisk bistand eller rutinemessig annonsering.
4. Støtteintensiteten skal ikke overstige 50 % av de støtteberettigede kostnadene.

*AVSNITT 3***Støtte til SMB-ers tilgang til finansiering***Artikkel 21***Risikofinansieringsstøtte**

1. Ordninger for risikofinansieringsstøtte til fordel for SMB-er skal anses som forenlige med det indre marked i henhold til traktatens artikkel 107 nr. 3 og skal unntas fra meldingskravet i traktatens artikkel 108 nr. 3, forutsatt at vilkårene i denne artikkel og i kapittel I er oppfylt.
2. På nivået for finansformidlere kan risikofinansieringsstøtte gis til uavhengige private investorer i form av
 - a) egenkapital eller egenkapitallignende midler eller finansielt innskudd til direkte eller indirekte risikofinansieringsinvesteringer i støtteberettigede foretak,
 - b) lån til direkte eller indirekte risikofinansieringsinvesteringer i støtteberettigede foretak,
 - c) garantier til dekning av tap ved direkte eller indirekte risikofinansieringsinvesteringer i støtteberettigede foretak.

3. På nivået for de uavhengige private investorene kan risikofinansieringsstøtten gis i de formene som er omhandlet i nr. 2 i denne artikkel, eller i form av skattemessig oppmuntring til private investorer som er fysiske personer som gir direkte eller indirekte risikofinansiering til støtteberettigede foretak.
4. På nivået for de støtteberettigede foretakene kan risikofinansieringsstøtten gis i form av egenkapital, investeringer med egenkapitallignende midler, lån, garantier eller en blanding av disse.
5. Støtteberettigede foretak skal være foretak som på tidspunktet for den første risikofinansieringsinvesteringen er unoterte SMB-er som oppfyller minst ett av følgende vilkår:
 - a) de har ikke utøvd virksomhet på noe marked,
 - b) de har utøvd virksomhet på et marked i mindre enn sju år etter deres første kommersielle salg,
 - c) de har behov for en første risikofinansieringsinvestering som er 50 % høyere enn den gjennomsnittlige årsomsetningen i de foregående fem årene, beregnet på grunnlag av en forretningsplan som er utarbeidet med sikte på å gå inn på et nytt produktmarked eller geografisk marked.
6. Risikofinansieringsstøtten kan også omfatte oppfølgingsinvesteringer i støtteberettigede foretak, herunder etter den sjuårige perioden omhandlet i nr. 5 bokstav b), dersom følgende kumulative vilkår er oppfylt:
 - a) det samlede risikofinansieringsbeløpet omhandlet i nr. 9 overskrides ikke,
 - b) muligheten for oppfølgingsinvesteringer inngikk i den opprinnelige forretningsplanen,
 - c) foretaket som mottar oppfølgingsinvesteringer, har ikke tilknytning, i henhold til vedlegg I artikkel 3 nr. 3, til et annet foretak enn finansformidleren eller den uavhengige private investoren som gir risikofinansiering under tiltaket, med mindre den nye enheten oppfyller vilkårene i definisjonen av SMB-er.
7. Ved egenkapitalinvesteringer og investeringer med egenkapitallignende midler i støtteberettigede foretak kan det gjennom risikofinansieringstiltak gis støtte for erstatningskapital bare dersom denne kombineres med ny kapital som utgjør minst 50 % av investeringen i de støtteberettigede foretakene i hver investeringsrunde.
8. Ved egenkapitalinvesteringer og investeringer med egenkapitallignende midler som omhandlet i nr. 2 bokstav a), kan høyst 30 % av finansformidlerens samlede kapitalinnskudd og tegnet, men ikke innbetalt kapital anvendes til likviditetsstyring.
9. Det samlede risikofinansieringsbeløpet som er omhandlet i nr. 4, skal ikke overstige 15 millioner euro per støtteberettiget foretak innenfor rammen av et risikofinansieringstiltak.
10. For risikofinansieringstiltak i form av egenkapitalinvesteringer, investeringer med egenkapitallignende midler eller lån til støtteberettigede foretak skal tiltaket tiltrekke ytterligere finansiering fra uavhengige private investorer på nivået for finansformidlere eller for støtteberettigede foretak, slik at den samlede private deltakingen når opp til følgende minstetterskler:
 - a) 10 % av risikofinansieringen til støtteberettigede foretak før deres første kommersielle salg på et marked,
 - b) 40 % av risikofinansieringen til støtteberettigede foretak omhandlet i nr. 5 bokstav b) i denne artikkel,
 - c) 60 % av risikofinansieringen til investeringer i støtteberettigede foretak omhandlet i artikkel 5 bokstav c), og til oppfølgingsinvesteringer i støtteberettigede foretak etter perioden på sju år, omhandlet i nr. 5 bokstav b).
11. Når risikofinansieringstiltaket gjennomføres ved hjelp av en finansformidler og er rettet mot støtteberettigede foretak på ulike utviklingstrinn, som omhandlet i nr. 10, og dersom tiltaket ikke omfatter privat kapitaldeltaking på nivået for de støtteberettigede foretakene, skal finansformidleren oppnå en privat deltaking som minst tilsvaret det veide gjennomsnittet beregnet på grunnlag av størrelsen på de individuelle investeringene i den underliggende porteføljen, og som følger av anvendelsen av den fastsatte laveste deltakingen i slike investeringer, som omhandlet i nr. 10.
12. Et risikofinansieringstiltak skal ikke forskjellsbehandle finansformidlere på grunnlag av deres etableringssted eller stiftelsessted i en bestemt medlemsstat. Det kan kreves at finansformidlere skal oppfylle forhåndsdefinerte kriterier som er objektivt begrunnet ut fra investeringenes art.

13. Et risikofinansieringstiltak skal oppfylle følgende vilkår:

- a) det skal gjennomføres via en eller flere finansformidlere, unntatt når det gjelder skattemessig oppmuntring til private investorer i tilknytning til deres direkte investeringer i støtteberettigede foretak,
- b) finansformidlere, investorer og fondsforvaltere skal velges gjennom en åpen og ikke-diskriminerende framgangsmåte med innsynsmulighet i samsvar med gjeldende unionsrett og nasjonal lovgivning for å fastsette egnede ordninger for deling av risiko og gevinst, som, når det gjelder andre investeringer enn garantier, skal gi asymmetrisk gevinstdeling forrang framfor beskyttelse mot tapsrisiko,
- c) ved asymmetrisk tapsdeling mellom offentlige og private investorer skal den offentlige investorens første tap begrenses til høyst 25 % av den samlede investeringen,
- d) når det gjelder garantier som omfattes av nr. 2 bokstav c), skal garantisatsen begrenses til 80 % og en medlemsstats samlede tap begrenses til høyst 25 % av den underliggende porteføljen som omfattes av garantien. Bare garantier som dekker forventede tap i den underliggende porteføljen som omfattes av garantien, kan gis vederlagsfritt. Dersom en garanti også omfatter dekning av uventede tap, skal finansformidleren betale en markedsbasert garantipremie for den delen av garantien som dekker uventede tap.

14. Risikofinansieringstiltak skal sikre at finansieringsbeslutninger har overskudd som mål. Dette anses å være tilfelle når alle følgende vilkår er oppfylt:

- a) finansformidlere skal opprettes i samsvar med gjeldende lovgivning,
- b) medlemsstaten, eller enheten som har fått ansvar for å gjennomføre tiltaket, skal sørge for at det foretas en tilbørlig undersøkelse for å sikre en kommersielt forsvarlig investeringsstrategi for gjennomføringen av risikofinansieringstiltaket, herunder en egnet risikospredningsstrategi for å oppnå økonomisk levedyktighet og et effektivt volum med hensyn til størrelsen på og det geografiske virkeområdet for den relevante investeringsporteføljen,
- c) risikofinansieringen til de støtteberettigede foretakene skal bygge på en levedyktig forretningsplan som inneholder nærmere opplysninger om produkt-, salgs- og lønnsomhetsutviklingen, med angivelse av forhåndsberegnet økonomisk levedyktighet,
- d) hver egenkapitalinvestering eller investering med egenkapitaltillignende midler skal ha en klar og realistisk avviklingsstrategi.

15. Finansformidlere skal forvaltes på kommersielt grunnlag. Dette kravet anses som oppfylt når finansformidleren og, avhengig av risikofinansieringstiltakets art, fondsforvalteren oppfyller følgende vilkår:

- a) de skal ved lov eller kontrakt være forpliktet til å opptre med den aktsomhet som kreves av en profesjonell forvalter i god tro, og unngå interessekonflikter. Det skal forvaltes etter beste praksis og under offentlig tilsyn,
- b) de skal godtgjøres i samsvar med markedspraksis. Dette vilkåret anses som oppfylt når forvalteren eller finansformidleren velges gjennom en åpen og ikke-diskriminerende framgangsmåte med innsynsmulighet, som bygger på objektive kriterier knyttet til erfaring og sakkunnskap samt operativ og finansiell kapasitet,
- c) de skal motta en resultatavhengig godtgjøring, eller de skal dele noe av investeringsrisikoen ved å saminvestere egne midler for å sikre at egne interesser er varig knyttet til den offentlige investorens interesser,
- d) de skal fastsette en investeringsstrategi og kriterier samt angi en tidsplan for investeringer,
- e) investorene skal ha mulighet til å være representert i investeringsfondets styrende organer, for eksempel representantskapet eller den rådgivende komiteen.

16. Et risikofinansieringstiltak som gir garantier eller lån til støtteberettigede foretak, skal oppfylle følgende vilkår:

- a) finansformidleren skal som følge av tiltaket foreta investeringer som ikke ville blitt gjennomført eller ville blitt gjennomført i et begrenset omfang eller på annen måte uten støtten. Finansformidleren skal kunne dokumentere at den anvender en ordning som sikrer at alle fordelene i størst mulig omfang gis videre til de endelige støtemottakerne i form av større finansieringsvolum, mer risikofylte porteføljer, lavere krav til sikkerhet, lavere garantipremier eller lavere rentesatser,

- b) i forbindelse med lån tas det hensyn til det nominelle lånebeløpet ved beregning av det høyeste investeringsbeløpet i henhold til nr. 9,
- c) i forbindelse med garantier tas det hensyn til det underliggende lånets nominelle beløp ved beregning av det høyeste investeringsbeløpet i henhold til nr. 9. Garantien skal ikke overstige 80 % av det underliggende lånet.

17. Medlemsstaten kan overlate gjennomføringen av risikofinansieringstiltaket til en bemyndiget enhet.

18. Risikofinansieringsstøtte til SMB-er som ikke oppfyller vilkårene i nr. 5, skal anses som forenlig med det indre marked i henhold til traktatens artikkel 107 nr. 3 og skal unntas fra meldingskravet i traktatens artikkel 108 nr. 3, forutsatt at

- a) støtten på nivået for SMB-er oppfyller vilkårene fastsatt i forordning (EU) nr. 1407/2013, og
- b) alle vilkårene fastsatt i denne artikkel, unntatt dem fastsatt i nr. 5, 6, 9, 10 og 11, er oppfylt, og
- c) når det gjelder risikofinansieringstiltak i form av egenkapitalinvesteringer, investeringer med egenkapitallignende midler eller lån til støtteberettigede foretak, skal tiltaket tiltrekke ytterligere finansiering fra uavhengige private investorer på nivået for finansformidlerne eller SMB-ene, slik at den samlede private deltakingen når opp til minst 60 % av den risikofinansieringen som gis til SMB-ene.

Artikkel 22

Støtte til nyetablerte foretak

1. Ordninger for etableringsstøtte skal anses som forenlige med det indre marked i henhold til traktatens artikkel 107 nr. 3 og skal unntas fra meldingskravet i traktatens artikkel 108 nr. 3, forutsatt at vilkårene i denne artikkel og i kapittel I er oppfylt.

2. Støtteberettigede foretak skal være unoterte små bedrifter opp til fem år etter deres registrering, som ennå ikke har utbetalt overskudd og ikke er opprettet gjennom fusjon. For støtteberettigede foretak som ikke er omfattet av registreringsplikt, kan denne femårsperioden anses å begynne på det tidspunkt da foretaket enten igangsetter sin økonomiske virksomhet eller skal betale skatt av sin økonomiske virksomhet.

3. Etableringsstøtte kan gis i form av

- a) lån med rentesatser som ikke er i samsvar med markedsvilkårene, med en løpetid på 10 år og en nominell verdi på høyst 1 million euro, høyst 1,5 millioner euro for foretak som er etablert i støtteområder og som oppfyller vilkårene i traktatens artikkel 107 nr. 3 bokstav c), eller høyst 2 millioner euro for foretak som er etablert i støtteområder som oppfyller vilkårene i traktatens artikkel 107 nr. 3 bokstav a). Det høyeste beløpet for lån med en løpetid på mellom 5 og 10 år kan justeres ved at ovennevnte beløp multipliseres med en faktor som tilsvarer forholdet mellom 10 år og lånets faktiske løpetid. Det høyeste beløpet for lån med en løpetid på under 5 år skal være det samme som for lån med en løpetid på 5 år,
- b) garantier med premier som ikke er i samsvar med markedsvilkårene, med en løpetid på 10 år og opp til et garantert beløp på høyst 1,5 millioner euro, høyst 2,25 millioner euro for foretak som er etablert i støtteområder som oppfyller vilkårene i traktatens artikkel 107 nr. 3 bokstav c), eller høyst 3 millioner euro for foretak som er etablert i støtteområder som oppfyller vilkårene i traktatens artikkel 107 nr. 3 bokstav a). Det høyeste beløpet for garantier med en løpetid på mellom 5 og 10 år kan justeres ved at ovennevnte beløp multipliseres med en faktor som tilsvarer forholdet mellom 10 år og garantiens faktiske løpetid. Det høyeste beløpet for garantier med en løpetid på under 5 år skal være det samme som for garantier med en løpetid på 5 år. Garantien skal ikke overstige 80 % av det underliggende lånet.
- c) tilskudd, herunder egenkapitalinvesteringer eller investeringer med egenkapitallignende midler, reduserte rentesatser og reduserte garantipremier med en bruttotilskuddsekvivalent på høyst 0,4 millioner euro, høyst 0,6 millioner euro for foretak som er etablert i støtteområder som oppfyller vilkårene i traktatens artikkel 107 nr. 3 bokstav c), eller høyst 0,8 millioner euro for foretak som er etablert i støtteområder som oppfyller vilkårene i traktatens artikkel 107 nr. 3 bokstav a).

4. En støttemottaker kan motta støtte gjennom en blanding av støtteinstrumentene som er omhandlet i nr. 3 i denne artikkel, forutsatt at det tas hensyn til det enkelte støtteinstrumentets andel av det samlede støttebeløpet, beregnet på grunnlag av det høyeste tillatte støttebeløpet for dette instrumentet, ved fastsettelsen av den gjenstående andelen av det høyeste tillatte støttebeløpet for de øvrige instrumenter som inngår i et slikt blandet instrument.

5. Når det gjelder små og innovative foretak, kan de høyeste beløpene fastsatt i nr. 3 dobles.

*Artikkel 23***Støtte til alternative handelsplasser som har SMB-er som spesialområde**

1. Støtte til alternative handelsplasser som har SMB-er som spesialområde, skal anses som forenlig med det indre marked i henhold til traktatens artikkel 107 nr. 3 og skal unntas fra meldingskravet i traktatens artikkel 108 nr. 3, forutsatt at vilkårene i denne artikkel og i kapittel I er oppfylt.
2. Når plattformoperatøren er en liten bedrift, kan støttetiltaket ha form av etableringsstøtte til plattformoperatøren, og i så fall får vilkårene fastsatt i artikkel 22 anvendelse.

Støttetiltaket kan ha form av skattemessig oppmuntring til uavhengige private investorer som er fysiske personer, for deres risikofinansieringsinvesteringer som foretas gjennom en alternativ handelsplass i foretak som er berettigede til støtte i henhold til vilkårene fastsatt i artikkel 21.

*Artikkel 24***Støtte til kostnader knyttet til forundersøkelser**

1. Støtte til kostnader knyttet til forundersøkelser skal anses som forenlig med det indre marked i henhold til traktatens artikkel 107 nr. 3 og skal unntas fra meldingskravet i traktatens artikkel 108 nr. 3, forutsatt at vilkårene i denne artikkel og i kapittel I er oppfylt.
2. De støtteberettigede kostnadene skal være kostnadene for en innledende kartlegging og formelle selskapsgjennomganger som foretas av finansformidleres eller investorers forvaltere med sikte på å identifisere støtteberettigede foretak i henhold til artikkel 21 og 22.
3. Støtteintensiteten skal ikke overstige 50 % av de støtteberettigede kostnadene.

*AVSNITT 4***Støtte til forskning og utvikling og innovasjon***Artikkel 25***Støtte til forsknings- og utviklingsprosjekter**

1. Støtte til forsknings- og utviklingsprosjekter skal anses som forenlig med det indre marked i henhold til traktatens artikkel 107 nr. 3 og skal unntas fra meldingskravet i traktatens artikkel 108 nr. 3, forutsatt at vilkårene i denne artikkel og i kapittel I er oppfylt.
2. Den delen av forsknings- og utviklingsprosjektet som det gis støtte til, skal i sin helhet omfattes av en av følgende kategorier:
 - a) grunnforskning,
 - b) industriell forskning,
 - c) eksperimentell utvikling,
 - d) forundersøkelser.
3. De støtteberettigede kostnadene for forsknings- og utviklingsprosjekter skal plasseres i en særskilt forsknings- og utviklingskategori som omfatter:
 - a) personalkostnader: forskere, teknikere og annet hjelpepersonale i den grad de er sysselsatt i prosjektet,
 - b) kostnader for instrumenter og utstyr i den utstrekning og for det tidsrom de anvendes i prosjektet. Dersom slike instrumenter og slikt utstyr ikke anvendes i prosjektet i hele sin levetid, er bare de avskrivningskostnadene som svarer til prosjektets varighet, beregnet i samsvar med alminnelig anerkjente regnskapsprinsipper, støtteberettigede,

- c) kostnader for bygninger og grunn i den utstrekning og for det tidsrom de anvendes i prosjektet. For bygninger er bare de avskrivningskostnadene som svarer til prosjektets varighet, beregnet i samsvar med alminnelig anerkjente regnskapsprinsipper, støtteberettigede. For grunn er kostnader for kommersiell overdragelse eller faktisk påløpte kapitalkostnader støtteberettigede,
 - d) kostnader for kontraktforskning, kunnskap og patenter kjøpt eller lisensiert fra eksterne kilder i samsvar med prinsippet om armlengdes avstand, samt kostnader for rådgivning og tilsvarende tjenester som utelukkende anvendes til prosjektet,
 - e) ytterligere felleskostnader og andre driftskostnader, herunder materialkostnader, forsyninger og lignende produkter, som er direkte knyttet til prosjektet.
4. De støtteberettigede kostnadene for forundersøkelser skal være kostnadene for undersøkelsen.
5. Støtteintensiteten for hver støttemottaker skal ikke overstige
- a) 100 % av de støtteberettigede kostnadene for grunnforskning,
 - b) 50 % av de støtteberettigede kostnadene for industriell forskning,
 - c) 25 % av de støtteberettigede kostnadene for eksperimentell utvikling,
 - d) 50 % av de støtteberettigede kostnadene for forundersøkelser.
6. Støtteintensitetene for industriell forskning og eksperimentell utvikling kan imidlertid økes opp til en høyeste støtteintensitet på 80 % av de støtteberettigede kostnadene på følgende måte:
- a) med 10 prosentpoeng for mellomstore bedrifter og med 20 prosentpoeng for små bedrifter,
 - b) med 15 prosentpoeng dersom ett av følgende vilkår er oppfylt:
 - i) prosjektet omfatter et faktisk samarbeid
 - mellom foretak der minst ett er en SMB, eller utføres i minst to medlemsstater eller i en medlemsstat og en stat som er part i EØS-avtalen, og ingen foretak alene står for mer enn 70 % av de støtteberettigede kostnadene, eller
 - mellom et foretak og en eller flere organisasjoner for forskning og kunnskapsformidling, der den/de sistnevnte alene står for minst 10 % av de støtteberettigede kostnadene og har rett til å offentliggjøre sine egne forskningsresultater,
 - ii) resultatene av prosjektet får omfattende spredning gjennom konferanser, publikasjoner, åpne datakilder eller programvare med gratis eller åpen kildekode.
7. Støtteintensitetene for forundersøkelser kan økes med 10 prosentpoeng for mellomstore bedrifter og med 20 prosentpoeng for små bedrifter.

Artikkel 26

Investeringsstøtte til forskningsinfrastrukturer

1. Støtte til bygging eller oppgradering av forskningsinfrastrukturer som utøver økonomisk virksomhet, skal anses som forenlig med det indre marked i henhold til traktatens artikkel 107 nr. 3 og skal unntas fra meldingskravet i traktatens artikkel 108 nr. 3, forutsatt at vilkårene i denne artikkel og i kapittel I er oppfylt.
2. Når en forskningsinfrastruktur anvendes til både økonomisk og ikke-økonomisk virksomhet, skal det føres atskilte regnskaper for de respektive virksomheters finansiering, kostnader og inntekter på grunnlag av konsekvent anvendte og objektivt begrunnede prinsipper for føring av kostnadsregnskap.
3. Prisen som kreves for driften eller bruken av infrastrukturen, skal tilsvare markedsprisen.
4. Det skal være mulig for flere brukere å få tilgang til infrastrukturen, og tilgangen skal gis på et ikke-diskriminerende grunnlag med innsynsmulighet. Foretak som har finansiert minst 10 % av investeringskostnadene for infrastrukturen, kan gis preferansetilgang på gunstigere vilkår. For å unngå overkompensasjon skal slik tilgang stå i forhold til foretakets bidrag til investeringskostnadene, og vilkårene for tilgangen skal gjøres offentlig tilgjengelige.

5. De støtteberettigede kostnadene skal være kostnader for investering i immaterielle og materielle eiendeler.
6. Støtteintensiteten skal ikke overstige 50 % av de støtteberettigede kostnadene.
7. Når en forskningsinfrastruktur mottar offentlige midler til både økonomisk og ikke-økonomisk virksomhet, skal medlemsstatene innføre en kontroll- og tilbakebetalingsordning for å sikre at den gjeldende støtteintensiteten ikke overskrides som følge av at den økonomiske virksomhetens andel øker sammenliknet med den forventede situasjonen på tidspunktet for støttetildelingen.

Artikkel 27

Støtte til innovasjonsklynger

1. Støtte til innovasjonsklynger skal anses som forenlig med det indre marked i henhold til traktatens artikkel 107 nr. 3 og skal unntas fra meldingskravet i traktatens artikkel 108 nr. 3, forutsatt at vilkårene i denne artikkel og i kapittel I er oppfylt.
2. Støtte til innovasjonsklynger skal gis utelukkende til det rettssubjektet som driver innovasjonsklyngen (klyngeorganisasjonen).
3. Det skal være mulig for flere brukere å få tilgang til klyngens lokaler, anlegg og virksomheter, og tilgangen skal gis på et ikke-diskriminerende grunnlag med innsynsmulighet. Foretak som har finansiert minst 10 % av investeringskostnadene for innovasjonsklyngen, kan gis preferansetilgang på gunstigere vilkår. For å unngå overkompensasjon skal slik tilgang stå i forhold til foretakets bidrag til investeringskostnadene, og vilkårene for tilgangen skal gjøres offentlig tilgjengelige.
4. Avgiftene som kreves for bruk av klyngens anlegg og for deltaking i klyngens virksomhet, skal tilsvare markedsprisen eller gjenspeile kostnadene.
5. Det kan gis investeringsstøtte til bygging eller oppgradering av innovasjonsklynger. De støtteberettigede kostnadene skal være kostnader for investering i immaterielle og materielle eiendeler.
6. Støtteintensiteten for investeringsstøtte til innovasjonsklynger skal ikke overstige 50 % av de støtteberettigede kostnadene. Støtteintensiteten kan økes med 15 prosentpoeng for innovasjonsklynger i støtteområder som oppfyller vilkårene i traktatens artikkel 107 nr. 3 bokstav a), og med 5 prosentpoeng for innovasjonsklynger i støtteområder som oppfyller vilkårene i traktatens artikkel 107 nr. 3 bokstav c).
7. Det kan gis driftstøtte til innovasjonsklynger. Støtten kan gis i høyst ti år.
8. Støtteberettigede kostnader for driftstøtte til innovasjonsklynger skal være personal- og administrasjonskostnader (herunder felleskostnader) knyttet til
 - a) aktivering av klyngen med sikte på å fremme samarbeid, utveksling av opplysninger og yting eller kanalisering av spesialiserte og tilpassede støttetjenester for foretak,
 - b) markedsføring av klyngen for å få nye foretak eller organisasjoner til å delta i klyngen og for å øke klyngens synlighet,
 - c) forvaltning av klyngens anlegg, organisering av opplæringsprogrammer, gruppearbeid og konferanser med sikte på å støtte kunnskapsdeling og nettverksbygging samt tverrnasjonalt samarbeid.
9. Driftsstøtteintensiteten skal ikke overstige 50 % av de samlede støtteberettigede kostnadene i den perioden støtten gis.

Artikkel 28

Innovasjonsstøtte til SMB-er

1. Innovasjonsstøtte til SMB-er skal anses som forenlig med det indre marked i henhold til traktatens artikkel 107 nr. 3 og skal unntas fra meldingskravet i traktatens artikkel 108 nr. 3, forutsatt at vilkårene i denne artikkel og i kapittel I er oppfylt.

2. Følgende kostnader skal være støtteberettigede:
 - a) kostnader for å oppnå, validere og beskytte patenter og andre immaterielle eiendeler,
 - b) kostnader for utplassering av høyt kvalifisert personale fra en organisasjon for forskning og kunnskapsformidling eller et stort foretak, som skal arbeide med forskning, utvikling og innovasjon i en nyopprettet funksjon hos støttemottakeren, og som ikke erstatter annet personale,
 - c) kostnader for rådgivnings- og støttetjenester knyttet til innovasjon.
3. Støtteintensiteten skal ikke overstige 50 % av de støtteberettigede kostnadene.
4. Når det gjelder støtte til rådgivnings- og støttetjenester knyttet til innovasjon, kan støtteintensiteten økes opp til 100 % av de støtteberettigede kostnadene, forutsatt at det samlede støttebeløpet for rådgivnings- og støttetjenester knyttet til innovasjon ikke overstiger 200 000 euro per foretak i en treårsperiode.

Artikkel 29

Støtte til prosess- og organisasjonsinnovasjon

1. Støtte til prosess- og organisasjonsinnovasjon skal anses som forenlig med det indre marked i henhold til traktatens artikkel 107 nr. 3 og skal unntas fra meldingskravet i traktatens artikkel 108 nr. 3, forutsatt at vilkårene i denne artikkel og i kapittel I er oppfylt.
2. Støtte til store foretak skal bare anses som forenlig med det indre marked dersom foretakene faktisk samarbeider med SMB-er om den støttede virksomheten, og dersom de samarbeidende SMB-ene står for minst 30 % av de samlede støtteberettigede kostnadene.
3. Følgende kostnader skal være støtteberettigede:
 - a) personalkostnader,
 - b) kostnader for instrumenter, utstyr, bygninger og grunn i den utstrekning og for det tidsrom de anvendes i prosjektet,
 - c) kostnader for kontraktforskning, kunnskap og patenter kjøpt eller lisensiert fra eksterne kilder i samsvar med prinsippet om armlengdes avstand,
 - d) ytterligere felleskostnader og andre driftskostnader, herunder materialkostnader, forsyninger og lignende produkter, som er direkte knyttet til prosjektet.
4. Støtteintensiteten skal ikke overstige 15 % av store foretaks støtteberettigede kostnader og 50 % av SMB-ers støtteberettigede kostnader.

Artikkel 30

Støtte til forskning og utvikling i fiskeri- og akvakultursektoren

1. Støtte til forskning og utvikling i fiskeri- og akvakultursektoren skal anses som forenlig med det indre marked i henhold til traktatens artikkel 107 nr. 3 og skal unntas fra meldingskravet i traktatens artikkel 108 nr. 3, forutsatt at vilkårene i denne artikkel og i kapittel I er oppfylt.
2. Prosjektet som støttes, skal være av interesse for alle foretak i den berørte sektoren eller delsektoren.
3. Før støtteprosjektet igangsettes, skal følgende opplysninger offentliggjøres på Internett:
 - a) at støtteprosjektet skal gjennomføres,
 - b) støtteprosjektets mål,

- c) anslått dato for offentliggjøring av støtteprosjektets resultater og hvor på Internett resultatene skal offentliggjøres,
 - d) at støtteprosjektets resultater skal være gratis tilgjengelige for alle foretak som driver virksomhet i den berørte sektoren eller delsektoren.
4. Støtteprosjektets resultater skal gjøres tilgjengelige på Internett fra støtteprosjektets sluttdato eller fra den dato opplysninger om disse resultatene gis til medlemmer av en gitt organisasjon, alt etter hva som inntreffer først. Resultatene skal være tilgjengelige på Internett i minst fem år fra støtteprosjektets sluttdato.
5. Støtten skal gis direkte til organisasjonen for forskning og kunnskapsformidling og skal ikke omfatte direkte støtte som ikke er forskningsrelatert, til et foretak som produserer, bearbeider eller markedsfører fiske- eller akvakulturprodukter.
6. De støtteberettigede kostnadene skal være de som angis i artikkel 25 nr. 3.
7. Støtteintensiteten skal ikke overstige 100 % av de støtteberettigede kostnadene.

AVSNITT 5

Opplæringsstøtte

Artikkel 31

Opplæringsstøtte

1. Opplæringsstøtte skal anses som forenlig med det indre marked i henhold til traktatens artikkel 107 nr. 3 og skal unntas fra meldingskravet i traktatens artikkel 108 nr. 3, forutsatt at vilkårene i denne artikkel og i kapittel I er oppfylt.
2. Det skal ikke gis støtte til opplæring som foretak gjennomfører for å overholde obligatoriske nasjonale standarder for opplæring.
3. Følgende kostnader skal være støtteberettigede:
- a) personalkostnader for opplæringspersonale, for de timene disse deltar i opplæringen,
 - b) driftskostnader for opplæringspersonale og opplæringsdeltakere i direkte tilknytning til opplæringsprosjektet, for eksempel reisekostnader, materiell og forsyninger som er direkte knyttet til prosjektet, avskrivning av verktøy og utstyr, i den utstrekning de utelukkende brukes til opplæringsprosjektet. Kostnader for innkvartering er ikke omfattet, unntatt nødvendige minstekostnader for innkvartering av opplæringsdeltakere som er funksjonshemmede arbeidstakere,
 - c) kostnader for rådgivningstjenester knyttet til opplæringsprosjektet,
 - d) personalkostnader for opplæringsdeltakere og generelle indirekte kostnader (administrasjonskostnader, leie, felleskostnader) for de timene disse deltar i opplæringen.
4. Støtteintensiteten skal ikke overstige 50 % av de støtteberettigede kostnadene. Støtteintensiteten kan imidlertid økes opp til en høyeste støtteintensitet på 70 % av de støtteberettigede kostnadene på følgende måte:
- a) med 10 prosentpoeng dersom opplæringen gis til funksjonshemmede eller vanskeligstilte arbeidstakere,
 - b) med 10 prosentpoeng dersom støtten gis til mellomstore bedrifter, og med 20 prosentpoeng dersom støtten gis til små bedrifter.
5. Dersom støtten gis i sjøtransportsektoren, kan støtteintensiteten økes til 100 % av de støtteberettigede kostnadene, forutsatt at følgende vilkår er oppfylt:
- a) de som mottar opplæring, er ikke aktive medlemmer av besetningen, men en del av reservebesetningen om bord, og
 - b) opplæringen skjer om bord på skip som er registrert i Unionen.

AVSNITT 6

Støtte for vanskeligstilte arbeidstakere og for funksjonshemmede arbeidstakere*Artikkel 32***Støtte i form av lønns subsidier til rekruttering av vanskeligstilte arbeidstakere**

1. Støtteordninger for rekruttering av vanskeligstilte arbeidstakere skal anses som forenlig med det indre marked i henhold til traktatens artikkel 107 nr. 3 og skal unntas fra meldingskravet i traktatens artikkel 108 nr. 3, forutsatt at vilkårene i denne artikkel og i kapittel I er oppfylt.
2. De støtteberettigede kostnadene skal være arbeidskraftkostnadene i et tidsrom på høyst 12 måneder etter rekrutteringen av en vanskeligstilt arbeidstaker. Dersom den berørte arbeidstakeren er en svært vanskeligstilt arbeidstaker, skal de støtteberettigede kostnadene være arbeidskraftkostnadene i et tidsrom på høyst 24 måneder etter rekrutteringen.
3. Når rekrutteringen ikke fører til en nettoøkning av antall arbeidstakere sammenlignet med gjennomsnittet for de foregående tolv månedene i det berørte foretaket, skal stillingen(e) ha blitt ledig(e) som følge av frivillig avgang, funksjonshemming, pensjonering på grunn av alder, frivillig reduksjon av arbeidstiden eller lovlig oppsigelse på grunn av forsømmelse, og ikke som følge av oppsigelser.
4. Bortsatt fra i tilfeller av lovlig oppsigelse på grunn av forsømmelse, skal de vanskeligstilte arbeidstakerne ha rett til fortsatt sysselsetting i en minsteperioder som er fastsatt i den berørte nasjonale lovgivning eller eventuelle tariffavtaler som regulerer arbeidsavtaler.
5. Dersom ansettelsestiden er kortere enn 12 måneder, eller 24 måneder for svært vanskeligstilte arbeidstakere, skal støtten reduseres tilsvarende.
6. Støtteintensiteten skal ikke overstige 50 % av de støtteberettigede kostnadene.

*Artikkel 33***Støtte i form av lønns subsidier til sysselsetting av funksjonshemmede arbeidstakere**

1. Støtte til sysselsetting av funksjonshemmede arbeidstakere skal anses som forenlig med det indre marked i henhold til traktatens artikkel 107 nr. 3 og skal unntas fra meldingskravet i traktatens artikkel 108 nr. 3, forutsatt at vilkårene i denne artikkel og i kapittel I er oppfylt.
2. De støtteberettigede kostnadene skal være arbeidskraftkostnadene i det tidsrommet den funksjonshemmede arbeidstakeren er ansatt.
3. Når rekrutteringen ikke fører til en nettoøkning av antall arbeidstakere sammenlignet med gjennomsnittet for de foregående tolv månedene i det berørte foretaket, skal stillingen(e) ha blitt ledig(e) som følge av frivillig avgang, funksjonshemming, pensjonering på grunn av alder, frivillig reduksjon av arbeidstiden eller lovlig oppsigelse på grunn av forsømmelse, og ikke som følge av oppsigelser.
4. Bortsatt fra i tilfeller av lovlig oppsigelse på grunn av forsømmelse, skal funksjonshemmede arbeidstakere ha rett til fortsatt sysselsetting i en minsteperioder som er fastsatt i relevant nasjonal lovgivning eller eventuelle tariffavtaler som er juridisk bindende for foretaket og regulerer arbeidsavtaler.
5. Støtteintensiteten skal ikke overstige 75 % av de støtteberettigede kostnadene.

*Artikkel 34***Støtte beregnet på å kompensere for tilleggskostnadene for sysselsetting av funksjonshemmede arbeidstakere**

1. Støtte beregnet på å kompensere for tilleggskostnadene for sysselsetting av funksjonshemmede arbeidstakere skal anses som forenlig med det indre marked i henhold til traktatens artikkel 107 nr. 3 og skal unntas fra meldingskravet i traktatens artikkel 108 nr. 3, forutsatt at vilkårene i denne artikkel og i kapittel I er oppfylt.

2. Følgende kostnader skal være støtteberettigede:
 - a) kostnader for å tilpasse lokalene,
 - b) kostnader for å ansette personale bare for den tiden de bruker på å hjelpe de funksjonshemmede arbeidstakerne, og for å lære opp slikt personale til å bistå funksjonshemmede arbeidstakere,
 - c) kostnader for å tilpasse eller kjøpe utstyr, eller for å kjøpe og validere programvare som skal brukes av funksjonshemmede arbeidstakere, herunder tilpasset teknologisk utstyr eller teknologiske hjelpemidler, som kommer i tillegg til kostnader som støttemottakeren ville hatt ved sysselsetting av arbeidstakere som ikke var funksjonshemmede,
 - d) kostnader som er direkte knyttet til transport av funksjonshemmede arbeidstakere til arbeidsplassen og til arbeidsrelatert virksomhet,
 - e) arbeidskraftkostnader for de timene en funksjonshemmet arbeidstaker bruker på rehabilitering,
 - f) når støttemottakeren sørger for vernet arbeidsplass: kostnadene for bygging, installering eller modernisering av det berørte foretakets produksjonseenheter og eventuelle administrasjons- og transportkostnader, forutsatt at kostnadene er en direkte følge av sysselsettingen av funksjonshemmede arbeidstakere.
3. Støtteintensiteten skal ikke overstige 100 % av de støtteberettigede kostnadene.

Artikkel 35

Støtte beregnet på å kompensere for kostnadene for bistand til vanskeligstilte arbeidstakere

1. Støtte beregnet på å kompensere for kostnadene for bistand til vanskeligstilte arbeidstakere skal anses som forenlig med det indre marked i henhold til traktatens artikkel 107 nr. 3 og skal unntas fra meldingskravet i traktatens artikkel 108 nr. 3, forutsatt at vilkårene i denne artikkel og i kapittel I er oppfylt.
2. De støtteberettigede kostnadene skal være kostnadene for
 - a) å ansette personale bare for den tiden de bruker på å bistå de vanskeligstilte arbeidstakerne, i et tidsrom på høyst 12 måneder etter rekrutteringen av en vanskeligstilt arbeidstaker, eller i et tidsrom på høyst 24 måneder etter rekrutteringen av en svært vanskeligstilt arbeidstaker,
 - b) opplæring av ansatte som skal bistå vanskeligstilte arbeidstakere.
3. Bistanden skal bestå av tiltak for å fremme den funksjonshemmede arbeidstakerens uavhengighet og tilpasning til arbeidsmiljøet, hjelp i forbindelse med sosiale og administrative framgangsmåter, tilrettelegging av kommunikasjon med entreprenøren og konflikthåndtering.
4. Støtteintensiteten skal ikke overstige 50 % av de støtteberettigede kostnadene.

AVSNITT 7

Støtte til miljøvern

Artikkel 36

Investeringsstøtte som gjør det mulig for foretak å gå lenger enn EU-standardene for miljøvern eller å heve miljøvern nivået i fravær av EU-standarder

1. Investeringsstøtte som gjør det mulig for foretak å gå lenger enn EU-standardene for miljøvern eller å heve miljøvern nivået i fravær av EU-standarder, skal anses som forenlig med det indre marked i henhold til traktatens artikkel 107 nr. 3 og skal unntas fra meldingskravet i traktatens artikkel 108 nr. 3, forutsatt at vilkårene fastsatt i denne artikkel og i kapittel I er oppfylt.
2. Investeringen skal oppfylle ett av følgende vilkår:
 - a) den skal gjøre det mulig for støttemottakeren å heve miljøvern nivået i forbindelse med sin virksomhet ved å gå lenger enn gjeldende EU-standarder, uavhengig av om det finnes obligatoriske nasjonale standarder som er strengere enn EU-standardene,

- b) den skal gjøre det mulig for støttemottakeren å heve miljøvern nivået i forbindelse med sin virksomhet i fravær av EU-standarder.
3. Det skal ikke gis støtte dersom investeringene skal sikre at foretak oppfyller EU-standarder som er vedtatt, men som ennå ikke har trådt i kraft.
4. Som unntak fra nr. 3 kan det gis støtte til
- a) anskaffelse av nye transportmidler til transport på vei, med jernbane, på innlands vannvei og på sjø, som overholder vedtatte EU-standarder, forutsatt at anskaffelsen foretas før disse standardene trer i kraft, og at standardene, når de er blitt obligatoriske, ikke brukes med tilbakevirkende kraft på transportmidler som er kjøpt før denne datoen,
- b) ombygging av eksisterende transportmidler til transport på vei, med jernbane, på innlands vannvei og på sjø, forutsatt at EU-standardene ennå ikke var trådt i kraft på det tidspunktet disse transportmidlene ble satt i drift, og at standardene, når de er blitt obligatoriske, ikke brukes med tilbakevirkende kraft på disse transportmidler.
5. De støtteberettigede kostnadene skal være de ekstra investeringskostnadene som er nødvendige for å gå lenger enn de gjeldende EU-standardene eller for å heve miljøvern nivået i fravær av EU-standarder. De skal fastsettes på følgende måte:
- a) dersom kostnadene for å investere i miljøvern kan identifiseres som en separat investering i den samlede investeringskostnaden, skal denne miljøvernrelaterte kostnaden utgjøre de støtteberettigede kostnadene,
- b) i alle andre tilfeller identifiseres kostnadene for investering i miljøvern med henvisning til kostnadene for en lignende, mindre miljøvennlig investering som trolig ville blitt gjennomført uten støtten. Differansen mellom kostnadene for disse to investeringene anses som den miljøvernrelaterte kostnaden og utgjør de støtteberettigede kostnadene.

Kostnader som ikke er direkte knyttet til målet om et høyere miljøvern nivå, skal ikke være støtteberettigede.

6. Støtteintensiteten skal ikke overstige 40 % av de støtteberettigede kostnadene.
7. Støtteintensiteten kan økes med 10 prosentpoeng for støtte gitt til mellomstore bedrifter og med 20 prosentpoeng for støtte gitt til små bedrifter.
8. Støtteintensiteten kan økes med 15 prosentpoeng for investeringer i støtteområder som oppfyller vilkårene i traktatens artikkel 107 nr. 3 bokstav a), og med 5 prosentpoeng for investeringer i støtteområder som oppfyller vilkårene i traktatens artikkel 107 nr. 3 bokstav c).

Artikkel 37

Investeringsstøtte til tidlig tilpasning til framtidige EU-standarder

1. Støtte som oppmuntrer foretak til å oppfylle EU-standarder som hever miljøvern nivået, men som ennå ikke har trådt i kraft, skal anses som forenlig med det indre marked i henhold til traktatens artikkel 107 nr. 3 og skal unntas fra meldingskravet i traktatens artikkel 108 nr. 3, forutsatt at vilkårene i denne artikkel og i kapittel I er oppfylt.
2. EU-standardene skal være vedtatt, og investeringen skal være gjennomført og fullført minst ett år før den dato den berørte standarden trer i kraft.
3. De støtteberettigede kostnadene skal være de ekstra investeringskostnadene som er nødvendige for å gå lenger enn de gjeldende EU-standardene. De skal fastsettes på følgende måte:
- a) dersom kostnadene for å investere i miljøvern kan identifiseres som en separat investering i den samlede investeringskostnaden, skal denne miljøvernrelaterte kostnaden utgjøre de støtteberettigede kostnadene,
- b) i alle andre tilfeller identifiseres kostnadene for investering i miljøvern med henvisning til kostnadene for en lignende, mindre miljøvennlig investering som trolig ville blitt gjennomført uten støtten. Differansen mellom kostnadene for disse to investeringene anses som den miljøvernrelaterte kostnaden og utgjør de støtteberettigede kostnadene.

Kostnader som ikke er direkte knyttet til målet om et høyere miljøvern nivå, skal ikke være støtteberettigede.

4. Støtteintensiteten skal ikke overstige

- a) 20 % av de støtteberettigede kostnadene for små bedrifter, 15 % av de støtteberettigede kostnadene for mellomstore bedrifter og 10 % av de støtteberettigede kostnadene for store foretak, dersom investeringen gjennomføres og avsluttes mer enn tre år før den nye EU-standardens ikrafttredelsesdato,
- b) 15 % av de støtteberettigede kostnadene for små bedrifter, 10 % av de støtteberettigede kostnadene for mellomstore bedrifter og 5 % av de støtteberettigede kostnadene for store foretak, dersom investeringen gjennomføres og avsluttes mellom ett og tre år før den nye EU-standardens ikrafttredelsesdato.

5. Støtteintensiteten kan økes med 15 prosentpoeng for investeringer i støtteområder som oppfyller vilkårene i traktatens artikkel 107 nr. 3 bokstav a), og med 5 prosentpoeng for investeringer i støtteområder som oppfyller vilkårene i traktatens artikkel 107 nr. 3 bokstav c).

Artikkel 38

Investeringsstøtte til energieffektivitetstiltak

- 1. Investeringsstøtte som gjør det mulig for foretak å oppnå energieffektivitet, skal anses som forenlig med det indre marked i henhold til traktatens artikkel 107 nr. 3 og skal unntas fra meldingskravet i traktatens artikkel 108 nr. 3, forutsatt at vilkårene i denne artikkel og i kapittel I er oppfylt.
- 2. Det skal ikke gis støtte i henhold til denne artikkel dersom det er foretatt forbedringer som skal sikre at foretak oppfyller vedtatte EU-standarder, selv om de ennå ikke har trådt i kraft.
- 3. De støtteberettigede kostnadene skal være de ekstra investeringskostnadene som er nødvendige for å oppnå et høyere energieffektivitetsnivå. De skal fastsettes på følgende måte:
 - a) dersom kostnadene for å investere i energieffektivitet kan identifiseres som en separat investering i den samlede investeringskostnaden, skal denne energieffektivitetsrelaterte kostnaden utgjøre de støtteberettigede kostnadene,
 - b) i alle andre tilfeller identifiseres kostnadene for investering i energieffektivitet med henvisning til kostnadene for en lignende, mindre energieffektiv investering som trolig ville blitt gjennomført uten støtten. Differansen mellom kostnadene for disse to investeringene anses som den energieffektivitetsrelaterte kostnaden og utgjør de støtteberettigede kostnadene.

Kostnader som ikke er direkte knyttet til målet om et høyere energieffektivitetsnivå, skal ikke være støtteberettigede.

- 4. Støtteintensiteten skal ikke overstige 30 % av de støtteberettigede kostnadene.
- 5. Støtteintensiteten kan økes med 20 prosentpoeng for støtte gitt til små bedrifter og med 10 prosentpoeng for støtte gitt til mellomstore bedrifter.
- 6. Støtteintensiteten kan økes med 15 prosentpoeng for investeringer i støtteområder som oppfyller vilkårene i traktatens artikkel 107 nr. 3 bokstav a), og med 5 prosentpoeng for investeringer i støtteområder som oppfyller vilkårene i traktatens artikkel 107 nr. 3 bokstav c).

Artikkel 39

Investeringsstøtte til energieffektivitetsprosjekter i bygninger

- 1. Investeringsstøtte til energieffektivitetsprosjekter i bygninger skal anses som forenlig med det indre marked i henhold til traktatens artikkel 107 nr. 3 og skal unntas fra meldingskravet i traktatens artikkel 108 nr. 3, forutsatt at vilkårene i denne artikkel og i kapittel I er oppfylt.
- 2. Berettiget til støtte i henhold til denne artikkel er energieffektivitetsprosjekter i bygninger.
- 3. De støtteberettigede kostnadene skal være de samlede kostnadene for energieffektivitetsprosjektet.
- 4. Støtten skal gis i form av innskudd, egenkapital, garanti eller lån til et energieffektivitetsfond eller en annen finansformidler, som skal overføre hele støtten til de endelige støttemottakerne, som er bygningens eiere eller leietakere.

5. Støtten som tildeles av energieffektivitetsfondet eller en annen finansformidler til de støtteberettigede energieffektivitetsprosjektene, kan gis i form av lån eller garantier. Lånets nominelle verdi eller garantibeløpet skal ikke overstige 10 millioner euro per prosjekt for de endelige støttemottakerne. Garantien skal ikke overstige 80 % av det underliggende lånet.
6. Bygningseierne skal ikke tilbakebetale mindre enn lånets nominelle verdi til energieffektivitetsfondet eller andre finansformidlere.
7. Energieffektivitetsstøtten skal tiltrekke ytterligere investeringer fra private investorer, som skal utgjøre minst 30 % av den samlede finansieringen som gis til et energieffektivitetsprosjekt. Når støtten gis gjennom et energieffektivitetsfond, kan private investeringer tiltrekkes på nivået for energieffektivitetsfondet og/eller på nivået for energieffektivitetsprosjektene, slik at det samlet oppnås minst 30 % av den samlede finansieringen som gis til et energieffektivitetsprosjekt.
8. Medlemsstatene kan opprette energieffektivitetsfond og/eller bruke finansformidlere når de tildeler energieffektivitetsstøtte. I så fall skal følgende vilkår være oppfylt:
 - a) Finansformidlere og forvaltere av energieffektivitetsfond skal velges gjennom en åpen og ikke-diskriminerende framgangsmåte med innsynsmulighet i samsvar med gjeldende unionsrett og nasjonal lovgivning. Det skal særlig ikke forekomme forskjellsbehandling på grunnlag av deres etableringssted eller stiftelsessted i en bestemt medlemsstat. Det kan kreves at finansformidlere og forvaltere av energieffektivitetsfond skal oppfylle forhåndsdefinerte kriterier som er objektivt begrunnet ut fra investeringenes art.
 - b) Uavhengige private investorer skal velges gjennom en åpen og ikke-diskriminerende framgangsmåte med innsynsmulighet i samsvar med gjeldende unionsrett og nasjonal lovgivning for å fastsette egnede ordninger for deling av risiko og gevinst, som, når det gjelder andre investeringer enn garantier, skal gi asymmetrisk gevinstdeling forrang framfor beskyttelse mot tapsrisiko. Dersom private investorer ikke velges gjennom en slik framgangsmåte, skal en rimelig avkastning for private investorer fastsettes av en uavhengig sakkyndig som velges gjennom en åpen og ikke-diskriminerende framgangsmåte med innsynsmulighet,
 - c) ved asymmetrisk tapsdeling mellom offentlige og private investorer skal den offentlige investorens første tap begrenses til høyst 25 % av den samlede investeringen,
 - d) Når det gjelder garantier, skal garantisatsen begrenses til 80 % og en medlemsstats samlede tap begrenses til høyst 25 % av den underliggende porteføljen som omfattes av garantien. Bare garantier som dekker forventede tap i den underliggende porteføljen som omfattes av garantien, kan gis vederlagsfritt. Dersom en garanti også omfatter dekning av uventede tap, skal finansformidleren betale en markedsbasert garantipremie for den delen av garantien som dekker uventede tap.
 - e) Investorene skal ha mulighet til å være representert i energieffektivitetsfondets eller finansformidlerens styrende organer, for eksempel representantskapet eller den rådgivende komiteen.
 - f) Energieffektivitetsfondet eller finansformidleren skal opprettes i samsvar med gjeldende lovgivning, og medlemsstatene skal sørge for at det foretas en tilbørlig undersøkelse for å sikre en kommersielt forsvarlig investeringsstrategi for gjennomføringen av energieffektivitetsstøttetiltaket.
9. Finansformidlere, herunder energieffektivitetsfond, skal forvaltes på et kommersielt grunnlag og skal sikre at finansieringsbeslutninger har overskudd som mål. Dette anses å være tilfelle når finansformidleren og, når det er relevant, forvalterne av energieffektivitetsfondet oppfyller følgende vilkår:
 - a) de er ved lov eller kontrakt forpliktet til å opptre med den aktsomhet som kreves av en profesjonell forvalter i god tro, og unngå interessekonflikter. Det skal forvaltes etter beste praksis og under offentlig tilsyn,
 - b) de godtgjøres i samsvar med markedspraksis. Dette vilkåret anses som oppfylt når forvalteren velges gjennom en åpen og ikke-diskriminerende framgangsmåte med innsynsmulighet, som bygger på objektive kriterier knyttet til erfaring og sakkunnskap samt operativ og finansiell kapasitet,
 - c) de skal motta en resultatavhengig godtgjøring, eller de skal dele noe av investeringsrisikoen ved å saminvestere egne midler for å sikre at egne interesser er varig knyttet til den offentlige investorens interesser,
 - d) de skal fastsette en investeringsstrategi og kriterier samt angi en tidsplan for investeringer i energieffektivitetsprosjekter, med en forhåndsundersøkelse av prosjektenes økonomiske levedyktighet og en vurdering av deres forventede virkning på energieffektiviteten,
 - e) det skal foreligge en klar og realistisk avviklingsstrategi for de offentlige midlene som investeres i energieffektivitetsfondet eller gis til finansformidleren, slik at markedet har mulighet til å finansiere energieffektivitetsprosjekter når det er klart for det.

10. Forbedringer av energieffektiviteten som skal sikre at støttemottakeren opptrer i samsvar med EU-standarder som allerede er vedtatt, skal ikke unntas fra meldingskravet i henhold til denne artikkel.

Artikkel 40

Investeringsstøtte til høyeffektiv kraftvarme

1. Investeringsstøtte til høyeffektiv kraftvarme skal anses som forenlig med det indre marked i henhold til traktatens artikkel 107 nr. 3 og skal unntas fra meldingskravet i traktatens artikkel 108 nr. 3, forutsatt at vilkårene i denne artikkel og i kapittel I er oppfylt.
2. Investeringsstøtten skal bare gis til nyetablerte eller renoverte anlegg.
3. Det nye kraftvarmeverket skal samlet medføre primærenergiøkonomisering sammenlignet med separat produksjon av varme og elektrisitet i henhold til europaparlaments- og rådsdirektiv 2012/27/EU av 25. oktober 2012 om energieffektivitet og om endring av direktiv 2009/125/EF og 2010/30/EU og om oppheving av direktiv 2004/8/EF og 2006/32/EF⁽¹⁾. En forbedring av et eksisterende kraftvarmeverk eller ombygging av et eksisterende kraftverk til et kraftvarmeverk skal medføre primærenergiøkonomisering sammenlignet med utgangssituasjonen.
4. De støtteberettigede kostnadene skal være de ekstra investeringskostnadene for det utstyret som er nødvendig for å drive anlegget som et høyeffektivt kraftvarmeanlegg, sammenlignet med konvensjonelle elektrisitets- eller varmeanlegg med samme kapasitet, eller de ekstra investeringskostnadene for å oppgradere til en høyere effektivitet når et eksisterende anlegg allerede oppfyller kravene til høy effektivitet.
5. Støtteintensiteten skal ikke overstige 45 % av de støtteberettigede kostnadene. Støtteintensiteten kan økes med 20 prosentpoeng for støtte gitt til små bedrifter og med 10 prosentpoeng for støtte gitt til mellomstore bedrifter.
6. Støtteintensiteten kan økes med 15 prosentpoeng for investeringer i støtteområder som oppfyller vilkårene i traktatens artikkel 107 nr. 3 bokstav a), og med 5 prosentpoeng for investeringer i støtteområder som oppfyller vilkårene i traktatens artikkel 107 nr. 3 bokstav c).

Artikkel 41

Investeringsstøtte til fremming av energi fra fornybare kilder

1. Investeringsstøtte til fremming av energi fra fornybare energikilder skal anses som forenlig med det indre marked i henhold til traktatens artikkel 107 nr. 3 og skal unntas fra meldingskravet i traktatens artikkel 108 nr. 3, forutsatt at vilkårene i denne artikkel og i kapittel I er oppfylt.
2. Investeringsstøtte til produksjon av biodrivstoffer skal bare unntas fra meldingskravet i den utstrekning de støttede investeringene brukes til produksjon av bærekraftige biodrivstoffer som ikke er framstilt av næringsmidler. Investeringsstøtte for å omgjøre eksisterende anlegg for biodrivstoffer framstilt av næringsmidler til avanserte biodrivstoffanlegg skal imidlertid unntas i henhold til denne artikkel, forutsatt at produksjonen av biodrivstoffer framstilt av næringsmidler reduseres i et omfang som tilsvarer den nye kapasiteten.
3. Det skal ikke gis støtte til biodrivstoffer som er omfattet av en leverings- eller blandingsforpliktelse.
4. Det skal ikke gis støtte til vannkraftanlegg som ikke er i samsvar med europaparlamentets direktiv 2000/60/EF.
5. Investeringsstøtten skal bare gis til nye anlegg. Det skal ikke gis eller utbetales støtte etter at anlegget er satt i drift, og støtten skal være uavhengig av produksjonen.
6. De støtteberettigede kostnadene skal være de ekstra investeringskostnadene som er nødvendige for å fremme produksjonen av energi fra fornybare kilder. De skal fastsettes på følgende måte:
 - a) dersom kostnadene for investering i produksjon av energi fra fornybare kilder kan identifiseres som en separat investering i den samlede investeringskostnaden, for eksempel som en lett identifiserbar tilleggsdel til et allerede eksisterende anlegg, skal denne kostnaden som er knyttet til fornybar energi, utgjøre de støtteberettigede kostnadene,

⁽¹⁾ EUT L 315 av 14.11.2012, s. 1.

- b) dersom kostnadene for investering i produksjon av energi fra fornybare kilder kan identifiseres med henvisning til kostnadene for en lignende, mindre miljøvennlig investering som trolig ville blitt gjennomført uten støtten, anses forskjellen mellom de to investeringene som den kostnaden som er knyttet til fornybar energi, og den utgjør de støtteberettigede kostnadene,
- c) for visse små anlegg der kostnadene for en mindre miljøvennlig investering ikke kan fastslås ettersom det ikke finnes anlegg av begrenset størrelse, skal de samlede investeringskostnadene for å oppnå et høyere miljøvernivå utgjøre de støtteberettigede kostnadene.

Kostnader som ikke er direkte knyttet til målet om et høyere miljøvernivå, skal ikke være støtteberettigede.

7. Støtteintensiteten skal ikke overstige

- a) 45 % av de støtteberettigede kostnadene dersom de støtteberettigede kostnadene er beregnet på grunnlag av nr. 6 bokstav a) eller b),
- b) 30 % av de støtteberettigede kostnadene dersom de støtteberettigede kostnadene er beregnet på grunnlag av nr. 6 bokstav c).

8. Støtteintensiteten kan økes med 20 prosentpoeng for støtte gitt til små bedrifter og med 10 prosentpoeng for støtte gitt til mellomstore bedrifter.

9. Støtteintensiteten kan økes med 15 prosentpoeng for investeringer i støtteområder som oppfyller vilkårene i traktatens artikkel 107 nr. 3 bokstav a), og med 5 prosentpoeng for investeringer i støtteområder som oppfyller vilkårene i traktatens artikkel 107 nr. 3 bokstav c).

10. Når støtten gis etter en anbudskonkurranse på grunnlag av klare og ikke-diskriminerende kriterier med innsynsmulighet, kan støtteintensiteten utgjøre 100 % av de støtteberettigede kostnadene. Anbudsprosessen skal være ikke-diskriminerende og åpen for deltaking fra alle foretak som har interesse av det. Budsjetten for anbudsprosessen skal være en bindende begrensning i den forstand at ikke alle deltakere kan motta støtte, og støtten skal gis på grunnlag av det opprinnelige anbudet fra anbudsgiveren, noe som utelukker senere forhandlinger.

Artikkel 42

Driftsstøtte til fremming av elektrisitet fra fornybare kilder

1. Driftsstøtte til fremming av elektrisitet fra fornybare energikilder skal anses som forenlig med det indre marked i henhold til traktatens artikkel 107 nr. 3 og skal unntas fra meldingskravet i traktatens artikkel 108 nr. 3, forutsatt at vilkårene i denne artikkel og i kapittel I er oppfylt.

2. Støtten gis på grunnlag av klare og ikke-diskriminerende kriterier med innsynsmulighet etter en anbudskonkurranse som skal være åpen for alle produsenter av elektrisitet fra fornybare energikilder og ikke-diskriminerende.

3. Anbudsprosessen kan begrenses til bestemte teknologier dersom en prosess som er åpen for alle produsenter, vil føre til et mindre gunstig resultat og dette ikke kan håndteres i prosessutformingen, særlig i lys av

- i) en bestemt ny og innovativ teknologis langsiktige potensial, eller
- ii) behovet for å utvide produktspekteret, eller
- iii) nettbegrensninger og nettstabilitet, eller
- iv) system(integrasjons)kostnader, eller
- v) behovet for å unngå vridninger i råstoffmarkeder som følge av støtte til biomasse.

Medlemsstatene skal foreta en grundig vurdering av anvendelsen av slike vilkår og underrette Kommisjonen om dette i samsvar med bestemmelsene i artikkel 11 bokstav a).

4. Støtte skal gis til nye og innovative teknologier for fornybar energi på grunnlag av klare og ikke-diskriminerende kriterier med innsynsmulighet etter en anbudskonkurranse som er åpen for minst én slik teknologi. Slik støtte skal ikke gis for mer enn 5 % av den planlagte nye elektrisitetskapasiteten fra fornybare energikilder per år.

5. Støtte skal gis som et påslag i tillegg til markedsprisen for elektrisitet som produsentene selger direkte i markedet.

6. Støttemottakere skal være underlagt standard balanseansvar. Støttemottakere kan overdra balanseansvar til andre foretak, for eksempel såkalte aggregatorer.
7. Støtte skal ikke gis når prisene er negative.
8. Det kan gis støtte uten en anbudskonkurranse som beskrevet i nr. 2 til anlegg med en installert elektrisitetskapasitet på mindre enn 1 MW for produksjon av elektrisitet fra samtlige fornybare kilder unntatt vindkraft, der det kan gis støtte uten en anbudskonkurranse som beskrevet i nr. 2 til anlegg med en installert elektrisitetskapasitet på mindre enn 6 MW eller til anlegg med færre enn seks produksjonsenheter. Med forbehold for nr. 9 skal vilkårene i nr. 5-7 oppfylles når det gis støtte uten en anbudskonkurranse. I tillegg skal vilkårene i artikkel 43 nr. 5-7 få anvendelse når støtte gis uten en anbudskonkurranse.
9. Vilkårene i nr. 5-7 får ikke anvendelse på driftsstøtte gitt til anlegg med en installert elektrisitetskapasitet på mindre enn 500 kW for produksjon av elektrisitet fra samtlige fornybare kilder unntatt vindkraft, der disse vilkårene ikke får anvendelse på driftsstøtte gitt til anlegg med en installert elektrisitetskapasitet på mindre enn 3 MW eller til anlegg med færre enn tre produksjonsenheter.
10. Ved beregningen av høyeste kapasitet nevnt i nr. 8 og 9 skal anlegg som har et felles tilkoplingspunkt til elektrisitetsnettet, anses som ett anlegg.
11. Støtten skal bare gis inntil anlegget som produserer elektrisiteten fra fornybare kilder, er fullt avskrevet i samsvar med alminnelig anerkjente regnskapsprinsipper. Eventuell investeringsstøtte som er mottatt tidligere, skal trekkes fra driftsstøtten.

Artikkel 43

Driftsstøtte til fremming av energi fra fornybare kilder i små anlegg

1. Driftsstøtte til fremming av energi fra fornybare energikilder i små anlegg skal anses som forenlig med det indre marked i henhold til traktatens artikkel 107 nr. 3 og skal unntas fra meldingskravet i traktatens artikkel 108 nr. 3, forutsatt at vilkårene i denne artikkel og i kapittel I er oppfylt.
2. Det skal bare gis støtte til anlegg med en installert kapasitet på mindre enn 500 kW for produksjon av energi fra samtlige fornybare kilder unntatt vindkraft, der det skal gis støtte til anlegg med en installert kapasitet på mindre enn 3 MW eller med færre enn tre produksjonsenheter, og unntatt biodrivstoffer, der det skal gis støtte til anlegg med en installert kapasitet på mindre enn 50 000 tonn per år. Ved beregningen av denne høyeste kapasiteten skal små anlegg som har et felles tilknytningspunkt til elektrisitetsnettet, anses som ett anlegg.
3. Det skal bare gis støtte til anlegg som produserer bærekraftige biodrivstoffer som ikke er framstilt av næringsmidler. Driftsstøtte til anlegg som produserer biodrivstoffer framstilt av næringsmidler og som er satt i drift før 31. desember 2013 og ennå ikke er fullt ut avskrevet, skal imidlertid unntas i henhold til denne artikkel, men ikke under noen omstendighet senere enn 2020.
4. Det skal ikke gis støtte til biodrivstoffer som er omfattet av en leverings- eller blandingsforpliktelse.
5. Støtten per energienhet skal ikke overstige differansen mellom samlet energiproduksjonskostnad fra den berørte fornybare kilden og markedsprisen for den berørte energitypen. Energiproduksjonskostnaden skal ajourføres regelmessig og minst én gang per år.
6. Den høyeste avkastningen som anvendes ved beregning av energiproduksjonskostnaden, skal ikke overstige den relevante swaprenten pluss et tillegg på 100 basispunkter. Den relevante swaprenten skal være swaprenten for den valutaen støtten gis i, med en løpetid som gjenspeiler avskrivningsperioden for anleggene som mottar støtte.
7. Støtten skal bare gis til anlegget er fullt avskrevet i samsvar med alminnelig anerkjente regnskapsprinsipper. Eventuell investeringsstøtte som er gitt til et anlegg, skal trekkes fra driftsstøtten.

*Artikkel 44***Støtte i form av nedsatte miljøavgifter i henhold til direktiv 2003/96/EF**

1. Støtteordninger i form av nedsatte miljøavgifter som oppfyller vilkårene i rådsdirektiv 2003/96/EF av 27. oktober 2003 om en omstrukturering av fellesskapsrammen for avgifter på energiprodukter og elektrisitet⁽¹⁾, skal anses som forenlige med det indre marked i henhold til traktatens artikkel 107 nr. 3 og skal unntas fra meldingskravet i traktatens artikkel 108 nr. 3, forutsatt at vilkårene i denne artikkel og i kapittel I er oppfylt.
2. De som begunstiges med avgiftsnedsettelse, skal velges på grunnlag av objektive kriterier med innsynsmulighet og skal betale minst det respektive minstenivået for avgifter fastsatt i direktiv 2003/96/EF.
3. Støtteordninger i form av avgiftsnedsettelse skal omfatte en nedsetting av den gjeldende miljøavgiftssatsen, en utbetaling av et fast godtgjøringsbeløp eller en kombinasjon av disse.
4. Det skal ikke gis støtte til biodrivstoffer som er omfattet av en leverings- eller blandingsforpliktelse.

*Artikkel 45***Investeringsstøtte til sanering av forurensede områder**

1. Investeringsstøtte til foretak som utbedrer miljøskader ved å sanere forurensede områder, skal anses som forenlig med det indre marked i henhold til traktatens artikkel 107 nr. 3 og skal unntas fra meldingskravet i traktatens artikkel 108 nr. 3, forutsatt at vilkårene i denne artikkel og i kapittel I er oppfylt.
2. Investeringen skal føre til utbedring av miljøskader, herunder forringet jord-, overflatevanns- eller grunnvannskvalitet.
3. Når den juridiske eller fysiske personen som er ansvarlig for miljøskaden i henhold til gjeldende lovgivning i den berørte medlemsstat, med forbehold for Unionens regler på dette området – særlig europaparlaments- og rådsdirektiv 2004/35/EF av 21. april 2004 om miljøansvar med hensyn til forebygging og utbedring av miljøskader⁽²⁾, som endret ved europaparlaments- og rådsdirektiv 2006/21/EF av 15. mars 2006 om håndtering av avfall fra utvinningsindustrien⁽³⁾, europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/31/EF av 23. april 2009 om geologisk lagring av karbondioksid og om endring av rådsdirektiv 85/337/EØF, europaparlaments- og rådsdirektiv 2000/60/EF, 2001/80/EF, 2004/35/EF, 2006/12/EF og 2008/1/EF samt europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1013/2006⁽⁴⁾ og europaparlaments- og rådsdirektiv 2013/30/EU av 12. juni 2013 om sikkerhet ved offshore olje- og gassvirksomhet og om endring av direktiv 2004/35/EF⁽⁵⁾ – er identifisert, skal vedkommende finansiere saneringen i samsvar med prinsippet om at forurenseren betaler, og det skal ikke gis statsstøtte. Dersom vedkommende som er ansvarlig i henhold til gjeldende lovgivning, ikke er identifisert eller det ikke er mulig å få vedkommende til å dekke kostnadene, kan personen som er ansvarlig for saneringen eller dekontamineringen, motta statsstøtte.
4. De støtteberettigede kostnadene skal være kostnadene for saneringsarbeidet, med fradrag av grunnens verdiøkning. Uavhengig av om et foretak kan regnskapsføre sine utgifter til sanering av eget område som anleggsmidler, kan disse utgiftene anses som en støtteberettiget investering når det gjelder sanering av forurensede områder.
5. Beregningen av grunnverdiøkningen som følge av saneringen skal foretas av en uavhengig sakkyndig.
6. Støtteintensiteten skal ikke overstige 100 % av de støtteberettigede kostnadene.

⁽¹⁾ EUT L 283 av 31.10.2003, s. 51.

⁽²⁾ EUT L 143 av 30.4.2004, s. 56.

⁽³⁾ EUT L 102 av 11.4.2006, s. 1.

⁽⁴⁾ EUT L 140 av 5.6.2009, s. 114.

⁽⁵⁾ EUT L 178 av 28.6.2013, s. 66.

*Artikkel 46***Investeringsstøtte til energieffektiv fjernvarme og fjernkjøling**

1. Investeringsstøtte til anlegg for energieffektiv fjernvarme og fjernkjøling skal anses som forenlig med det indre marked i henhold til traktatens artikkel 107 nr. 3 og skal unntas fra meldingskravet i traktatens artikkel 108 nr. 3, forutsatt at vilkårene i denne artikkel og i kapittel I er oppfylt.
2. De støtteberettigede kostnadene for produksjonsanlegget skal være de ekstra kostnadene som er nødvendige for å bygge, utvide og renovere en eller flere produksjonsenheter med sikte på drift som et anlegg for energieffektiv fjernvarme og fjernkjøling, sammenlignet med et konvensjonelt produksjonsanlegg. Investeringen skal utgjøre en integrert del av anlegget for energieffektiv fjernvarme og fjernkjøling.
3. Støtteintensiteten for produksjonsanlegget skal ikke overstige 45 % av de støtteberettigede kostnadene. Støtteintensiteten kan økes med 20 prosentpoeng for støtte gitt til små bedrifter og med 10 prosentpoeng for støtte gitt til mellomstore bedrifter.
4. Støtteintensiteten for produksjonsanlegget kan økes med 15 prosentpoeng for investeringer i støtteområder som oppfyller vilkårene i traktatens artikkel 107 nr. 3 bokstav a), og med 5 prosentpoeng for investeringer i støtteområder som oppfyller vilkårene i traktatens artikkel 107 nr. 3 bokstav c)
5. De støtteberettigede kostnadene for distribusjonsnettet skal være investeringskostnadene.
6. Støttebeløpet for distribusjonsnettet skal ikke overstige differansen mellom de støtteberettigede kostnadene og driftsoverskuddet. Driftsoverskuddet skal trekkes fra de støtteberettigede kostnadene på forhånd eller gjennom en tilbakebetalingsordning.

*Artikkel 47***Investeringsstøtte til gjenvinning og ombruk av avfall**

1. Investeringsstøtte til gjenvinning og ombruk av avfall skal anses som forenlig med det indre marked i henhold til traktatens artikkel 107 nr. 3 og skal unntas fra meldingskravet i traktatens artikkel 108 nr. 3, forutsatt at vilkårene i denne artikkel og i kapittel I er oppfylt.
2. Investeringsstøtten skal gis for gjenvinning og ombruk av avfall fra andre foretak.
3. Materialene som gjenvinnes eller ombrukes, ville ellers blitt deponert eller behandlet på en mindre miljøvennlig måte. Støtte til andre avfallsgjenvinningstiltak enn resirkulering skal ikke omfattes av gruppeunntak i henhold til denne artikkel.
4. Støtten skal ikke indirekte fritta forurensere for en byrde de bør bære i henhold til unionsretten, eller for en byrde som bør anses som en normal kostnad for foretaket.
5. Investeringen skal ikke bare øke etterspørselen etter materialene som skal gjenvinnes, men også øke innsamlingen av slike materialer.
6. Investeringen skal gå lenger enn det nåværende utviklingstrinn i teknikken.
7. De støtteberettigede kostnadene skal være de ekstra investeringskostnadene som er nødvendige for å gjennomføre en investering som fører til bedre eller mer effektive gjenvinnings- eller ombruksaktiviteter, sammenlignet med konvensjonelle gjenvinnings- eller ombruksaktiviteter med samme kapasitet som ville blitt gjennomført uten støtten.
8. Støtteintensiteten skal ikke overstige 35 % av de støtteberettigede kostnadene. Støtteintensiteten kan økes med 20 prosentpoeng for støtte gitt til små bedrifter og med 10 prosentpoeng for støtte gitt til mellomstore bedrifter.
9. Støtteintensiteten kan økes med 15 prosentpoeng for investeringer i støtteområder som oppfyller vilkårene i traktatens artikkel 107 nr. 3 bokstav a), og med 5 prosentpoeng for investeringer i støtteområder som oppfyller vilkårene i traktatens artikkel 107 nr. 3 bokstav c).

10. Støtte til investeringer i forbindelse med gjenvinning og ombruk av støtemottakerens eget avfall skal ikke unntas fra meldingskravet i henhold til denne artikkel.

Artikkel 48

Investeringsstøtte til energiinfrastruktur

1. Investeringsstøtte til bygging eller oppgradering av energiinfrastruktur skal anses som forenlig med det indre marked i henhold til traktatens artikkel 107 nr. 3 og skal unntas fra meldingskravet i traktatens artikkel 108 nr. 3, forutsatt at vilkårene i denne artikkel og i kapittel I er oppfylt.
2. Støtten skal gis til energiinfrastruktur i støtteområder.
3. Energiinfrastrukturen skal omfattes av full tariff- og tilgangsregulering i samsvar med regelverket for det indre marked for energi.
4. De støtteberettigede kostnadene skal være investeringskostnadene.
5. Støttebeløpet skal ikke overstige differansen mellom de støtteberettigede kostnadene og driftsoverskuddet for investeringen. Driftsoverskuddet skal trekkes fra de støtteberettigede kostnadene på forhånd eller gjennom en tilbakebetalingsordning.
6. Støtte til investeringer i elektrisitets- og gasslagringsprosjekter og oljeinfrastruktur skal ikke unntas fra meldingskravet i henhold til denne artikkel.

Artikkel 49

Støtte til miljøundersøkelser

1. Støtte til undersøkelser, herunder energirevisjoner, som er direkte knyttet til investeringer omhandlet i dette avsnitt, skal anses som forenlig med det indre marked i henhold til traktatens artikkel 107 nr. 3 og skal unntas fra meldingskravet i traktatens artikkel 108 nr. 3, forutsatt at vilkårene i denne artikkel og i kapittel I er oppfylt.
2. De støtteberettigede kostnadene skal være kostnadene for undersøkelsene omhandlet i nr. 1.
3. Støtteintensiteten skal ikke overstige 50 % av de støtteberettigede kostnadene.
4. Støtteintensiteten kan økes med 20 prosentpoeng for undersøkelser som er foretatt på vegne av små bedrifter, og med 10 prosentpoeng for undersøkelser som er foretatt på vegne av mellomstore bedrifter.
5. Det skal ikke gis støtte til store foretak for energirevisjon som foretas i henhold til artikkel 8 nr. 4 i direktiv 2012/27/EU, med mindre energirevisjonen foretas i tillegg til den energirevisjonen som er obligatorisk i henhold til nevnte direktiv.

AVSNITT 8

Støtte for å kompensere for skader som skyldes visse naturkatastrofer

Artikkel 50

Støtte for å kompensere for skader som skyldes visse naturkatastrofer

1. Støtte for å kompensere for skader som skyldes jordskjelv, snøskred, jordskred, flom, tornadoer, orkaner, vulkanutbrudd og naturlig oppståtte skogbranner, skal anses som forenlig med det indre marked i henhold til traktatens artikkel 107 nr. 2 bokstav b) og skal unntas fra meldingskravet i traktatens artikkel 108 nr. 3, forutsatt at vilkårene i denne artikkel og i kapittel I er oppfylt.
2. Støtten skal gis på følgende vilkår:
 - a) vedkommende offentlige myndigheter i en medlemsstat har formelt anerkjent hendelsen som en naturkatastrofe, og

b) det er en direkte årsakssammenheng mellom naturkatastrofen og de skadene foretaket er påført.

3. Støtteordninger i forbindelse med en bestemt naturkatastrofe skal innføres innen tre år etter at hendelsen inntraff. Støtte som gis på grunnlag av slike ordninger, skal gis innen fire år etter at hendelsen inntraff.

4. De støtteberettigede kostnadene skal være de kostnadene for skadene som er en direkte følge av naturkatastrofen, slik det er vurdert av en uavhengig sakkyndig som er anerkjent av vedkommende nasjonale myndighet eller av et forsikringsforetak. Skadene kan omfatte materiell skade på eiendeler, for eksempel bygninger, utstyr, maskiner eller beholdninger, og inntektstap som følge av helt eller delvis innstilt virksomhet i en periode på høyst seks måneder etter at katastrofen inntraff. Beregningen av den materielle skaden skal gjøres på grunnlag av reparasjonskostnadene for den berørte eiendelen eller på eiendelens økonomiske verdi før katastrofen inntraff. Resultatet av beregningen skal ikke overstige reparasjonskostnaden eller den reduksjonen av rimelig markedsverdi som skyldes katastrofen, det vil si differansen mellom eiendelens verdi rett før og rett etter at katastrofen inntraff. Inntektstap skal beregnes på grunnlag av økonomiske opplysninger om det berørte foretaket (fortjeneste før renter og skatt (EBIT), avskrivning og arbeidskraftkostnader som utelukkende er knyttet til virksomheten som er berørt av naturkatastrofen) ved å sammenligne de økonomiske opplysningene for de seks første månedene etter at katastrofen inntraff, med et gjennomsnitt for tre år som velges blant de fem seneste årene før katastrofen inntraff (ved å utelukke de to årene som ga henholdsvis best og dårligst økonomisk resultat), og skal beregnes for den samme seksmånedersperioden av året. Skaden skal beregnes på nivået for hver enkelt støttemottaker.

5. Støtten og andre utbetalinger som skal kompensere for skaden, herunder betalinger i henhold til forsikringspoliser, skal ikke overstige 100 % av de støtteberettigede kostnadene.

AVSNITT 9

Sosialstøtte til transport for personer bosatt i fjerntliggende regioner

Artikkel 51

Sosialstøtte til transport for personer bosatt i fjerntliggende regioner

1. Støtte til luft- og sjøtransport av passasjerer skal anses som forenlig med det indre marked i henhold til traktatens artikkel 107 nr. 2 bokstav a) og skal unntas fra meldingskravet i traktatens artikkel 108 nr. 3, forutsatt at vilkårene i denne artikkel og i kapittel I er oppfylt.
2. Hele støtten skal gis til sluttforbrukere som har sitt vanlige bosted i fjerntliggende regioner.
3. Støtten skal gis til passasjertransport på en rute som forbinder en lufthavn eller havn i en fjerntliggende region med en annen lufthavn eller havn i Det europeiske økonomiske samarbeidsområdet.
4. Støtten skal gis uten forskjellsbehandling med hensyn til transportforetakets identitet eller tjenestens art, og uten begrensninger med hensyn til den nøyaktige ruten til eller fra den fjerntliggende regionen.
5. De støtteberettigede kostnadene skal være prisen for en tur-retur-billett fra eller til den fjerntliggende regionen, herunder alle skatter og avgifter som transportforetaket krever av forbrukeren.
6. Støtteintensiteten skal ikke overstige 100 % av de støtteberettigede kostnadene.

AVSNITT 10

Støtte til bredbåndsinfrastrukturer

Artikkel 52

Støtte til bredbåndsinfrastrukturer

1. Investeringsstøtte til bredbåndsinfrastrukturer skal anses som forenlig med det indre marked i henhold til traktatens artikkel 107 nr. 3 og skal unntas fra meldingskravet i traktatens artikkel 108 nr. 3, forutsatt at alle vilkårene i denne artikkel og i kapittel I er oppfylt.

2. Følgende kostnader skal være støtteberettigede:

- a) investeringskostnader for utbredelse av passiv bredbåndsinfrastruktur,
- b) investeringskostnader for bredbåndsrelatert bygge- og anleggsarbeid,
- c) investeringskostnader for utbredelse av grunnleggende bredbåndsnett, og
- d) investeringskostnader for utbredelse av neste generasjons aksessnett (NGA-nett).

3. Investeringen skal foretas i områder der det ikke finnes tilsvarende infrastruktur (enten grunnleggende bredbåndsnett eller NGA-nett), og der det ikke er sannsynlig at en slik infrastruktur vil bli utviklet på kommersielle vilkår innen tre år fra det tidspunkt det planlagte støttetiltaket offentliggjøres, noe som også skal verifiseres gjennom en åpen offentlig høring.

4. Støtten skal gis på grunnlag av en åpen og ikke-diskriminerende konkurransebasert utvelgingsprosess med innsynsmulighet som ivaretar prinsippet om teknologinøytralitet.

5. Nettoperatøren skal på rimelige og ikke-diskriminerende vilkår tilby bredest mulig aktiv og passiv engrostillgang i samsvar med artikkel 2 nr. 139 i denne forordning, herunder fysisk tilgang når det gjelder NGA-nett. Slik engrostillgang skal gis for en periode på minst sju år, og retten til tilgang til kabelrør og master skal ikke være tidsbegrenset. Når det gjelder støtte til bygging av kabelrør, skal kabelrørene være store nok til å omfatte flere kabelnett og ulike nettopologier.

6. Prisen for engrostillgang skal bygge på prissettingsprinsipper som fastsettes av nasjonal reguleringsmyndighet, og på referanseverdier som anvendes i andre sammenlignbare, mer konkurransepregede områder i medlemsstaten eller i Unionen, idet det tas hensyn til den støtten som nettoperatøren mottar. Nasjonal reguleringsmyndighet skal høres om tilgangsvilkår, herunder prissetting, og i tilfeller av tvist mellom foretak som søker om tilgang og operatøren som driver den støttede infrastrukturen.

7. Medlemsstatene skal innføre en kontroll- og tilbakebetalingsordning dersom prosjektets støttebeløp overstiger 10 millioner euro.

AVSNITT 11

Støtte til kultur og bevaring av kulturarv

Artikkel 53

Støtte til kultur og bevaring av kulturarv

1. Støtte til kultur og bevaring av kulturarv skal anses som forenlig med det indre marked i henhold til traktatens artikkel 107 nr. 3 og skal unntas fra meldingskravet i traktatens artikkel 108 nr. 3, forutsatt at vilkårene i denne artikkel og i kapittel I er oppfylt.

2. Det kan gis støtte til følgende kulturformål og kulturvirksomheter:

- a) museer, arkiver, biblioteker, kultursentre og -steder, teatre, operaer, konserthus, andre organisasjoner for utøvende kunst, filmarkiver og andre lignende infrastrukturer, organisasjoner og institusjoner på kunst- og kulturområdet,
- b) materiell kulturarv, herunder alle former for flyttbar og fast kulturarv og arkeologiske funnsteder, monumenter, historiske steder og bygninger samt naturarv som er knyttet til kulturarv eller er formelt anerkjent som kultur- eller naturarv av en medlemsstats vedkommende offentlige myndigheter,
- c) immateriell kulturarv i enhver form, herunder folkløriske tradisjoner og håndverk,
- d) kunst- eller kulturarrangementer og forestillinger, festivaler, utstillinger og andre lignende kulturvirksomheter,
- e) utdanningsvirksomhet på kultur- og kunstmrådet samt fremming av forståelsen av hvor viktig det er å verne og fremme et mangfold av kulturuttrykk gjennom programmer for utdanning og bevisstgjøring av den brede offentligheten, herunder ved bruk av nye teknologier,
- f) skrijving, redigering, produksjon, distribusjon, digitalisering og utgivelse av musikk og litteratur, herunder oversettelser.

3. Støtten kan gis i form av

- a) investeringsstøtte, herunder støtte til bygging eller oppgradering av kulturinfrastruktur,
- b) driftsstøtte.

4. Når det gjelder investeringsstøtte, skal de støtteberettigede kostnadene være kostnadene for investering i materielle og immaterielle eiendeler, herunder

- a) kostnader for bygging, oppgradering, erverv, bevaring eller forbedring av infrastruktur, dersom minst 80 % av den årlige kapasiteten, målt enten som utnyttelse av tid eller rom, brukes til kulturformål,
- b) kostnader for erverv av kulturarven, herunder leasing, overføring av eiendomsrett eller fysisk flytting,
- c) kostnader for sikring, bevaring, restaurering og rehabilitering av materiell og immateriell kulturarv, herunder tilleggskostnader for oppbevaring under egnede forhold, spesialverktøy, materialer og kostnader for dokumentasjon, forskning, digitalisering og offentliggjøring,
- d) kostnader for forbedring av offentlighetens tilgang til kulturarv, herunder kostnader for digitalisering og andre nye teknologier, for forbedring av tilgjengeligheten for personer med særlige behov (særlig ramper og heiser for funksjonshemmede personer, braille-angivelser og berøringsutstillinger på museer) og for fremming av kulturelt mangfold med hensyn til presentasjoner, programmer og besøkende,
- e) kostnader for kulturprosjekter og -virksomheter, samarbeid, utvekslingsprogrammer og stipender, herunder kostnader knyttet til utvelgingsprosesser og reklame samt kostnader som er direkte knyttet til prosjektet.

5. Når det gjelder driftsstøtte, skal følgende kostnader være støtteberettigede:

- a) kostnader knyttet til kulturinstitusjonens eller kulturarvstedets løpende eller periodiske virksomhet, herunder utstillinger, forestillinger og arrangementer samt lignende kulturvirksomheter som inngår i den vanlige driften,
- b) kostnader for utdanningsvirksomhet på kultur- og kunstrådet samt fremming av forståelsen av hvor viktig det er å verne og fremme et mangfold av kulturuttrykk gjennom programmer for utdanning og bevisstgjøring av den brede offentligheten, herunder ved bruk av nye teknologier,
- c) kostnader for forbedring av offentlighetens tilgang til kulturinstitusjonen eller kulturarvstedene og tilknyttet virksomhet, herunder kostnader for digitalisering og for bruk av nye teknologier samt kostnader for forbedring av tilgjengeligheten for funksjonshemmede personer,
- d) driftskostnader som er direkte knyttet til kulturprosjektet eller -virksomheten, for eksempel leie eller leasing av fast eiendom og kulturlokaler, reisekostnader, materiell og forsyninger som er direkte knyttet til kulturprosjektet eller -virksomheten, bygningsstrukturer for utstillinger og kulisser, lån, leie og avskrivning av verktøy, programvare og utstyr, kostnader for tilgangsrett til opphavsrettsbeskyttede verker og annet tilknyttet opphavsrettsbeskyttet innhold, reklamekostnader og kostnader som er direkte knyttet til prosjektet eller virksomheten. Avskrivningskostnader og finansieringskostnader er bare støtteberettigede dersom de ikke har vært omfattet av investeringsstøtte,
- e) kostnader for personale som arbeider for kulturinstitusjonen, kulturarvstedet eller for et prosjekt,
- f) kostnader for rådgivnings- og støttetjenester som ytes av eksterne konsulenter og tjenesteytere, og som er et direkte resultat av prosjektet.

6. Når det gjelder investeringsstøtte, skal støttebeløpet ikke overstige differansen mellom de støtteberettigede kostnadene og driftsoverskuddet for investeringen. Driftsoverskuddet skal trekkes fra de støtteberettigede kostnadene på forhånd, på grunnlag av rimelige forventninger, eller gjennom en tilbakebetalingsordning. Infrastrukturoperatøren skal kunne beholde en rimelig fortjeneste i den relevante perioden.

7. Når det gjelder driftsstøtte, skal støttebeløpet ikke overstige det som er nødvendig for å dekke driftstapene og en rimelig fortjeneste i den relevante perioden. Dette skal sikres på forhånd, på grunnlag av rimelige forventninger, eller gjennom en tilbakebetalingsordning.

8. Når det gjelder støtte som ikke overstiger 1 million euro, kan det høyeste støttebeløpet fastsettes til 80 % av de støtteberettigede kostnadene, som et alternativ til metoden omhandlet i nr. 6 og 7.

9. Når det gjelder utgivelse av musikk og litteratur som omhandlet i nr. 2 bokstav f), skal høyeste støttebeløp ikke overstige verken differansen mellom de støtteberettigede kostnadene og prosjektets diskonterte inntekter eller 70 % av de støtteberettigede kostnadene. Inntektene skal trekkes fra de støtteberettigede kostnadene på forhånd eller gjennom en tilbakebetalingsordning. De støtteberettigede kostnadene skal være kostnadene knyttet til utgivelse av musikk og litteratur, herunder utgifter knyttet til opphavsmann (opphavsrettslige kostnader), oversettere og redaktører, andre redaksjonelle kostnader (korrektur, oppretting, revisjon), kostnader for grafisk utforming og fortrykk samt kostnader til trykking eller elektronisk publisering.

10. Aviser og tidsskrifter skal ikke være støtteberettiget i henhold til denne artikkel, enten de utgis i trykt eller elektronisk form.

Artikkel 54

Støtteordninger for audiovisuelle verker

1. Støtteordninger som har til formål å støtte manusskriving samt utvikling, produksjon, distribusjon og markedsføring av audiovisuelle verker, skal anses som forenlige med det indre marked i henhold til traktatens artikkel 107 nr. 3 og skal unntas fra meldingskravet i traktatens artikkel 108 nr. 3, forutsatt at vilkårene i denne artikkel og i kapittel I er oppfylt.

2. Støtten skal gå til et kulturprodukt. For å unngå åpenbare feil i forbindelse med klassifiseringen av et produkt som kulturprodukt, skal hver medlemsstat innføre effektive framgangsmåter, for eksempel at forslag utvelges av en eller flere bemyndigede personer, eller at det utføres en kontroll mot en forhåndsfastsatt liste over kulturkriterier.

3. Støtten kan gis i form av

- a) støtte til produksjon av audiovisuelle verker,
- b) støtte til forproduksjon, og
- c) distribusjonsstøtte.

4. Dersom medlemsstatene gjør støtten betinget av forpliktelse om territoriell bruk av midler, kan det i forbindelse med støtteordninger for produksjon av audiovisuelle verker enten

- a) kreves at opp til 160 % av støtten til produksjonen av et bestemt audiovisuelt verk brukes i den medlemsstaten som gir støtten, eller
- b) foretas en beregning av støtten til produksjonen av et bestemt audiovisuelt verk som en prosentdel av utgiftene til produksjonsvirksomhet i den medlemsstaten som gir støtten, vanligvis i tilfeller av støtteordninger i form av skattemessig oppmuntring.

I begge tilfeller gjelder at dersom en medlemsstat gjør prosjekters støtteberettigelse betinget av et minstenivå av produksjonsvirksomhet i det berørte territoriet, skal dette nivået ikke overstige 50 % av det samlede produksjonsbudsjettet. I tillegg skal det høyeste utgiftsnivået som er omfattet av forpliktelse om territoriell bruk av midler, under ingen omstendigheter overstige 80 % av det samlede produksjonsbudsjettet.

5. Følgende kostnader skal være støtteberettigede:

- a) for produksjonsstøtte: de samlede produksjonskostnadene for audiovisuelle verker, herunder kostnader for å forbedre tilgjengeligheten for funksjonshemmede personer,
- b) for forproduksjonsstøtte: kostnadene for manusskriving og utvikling av audiovisuelle verker,
- c) for distribusjonsstøtte: kostnadene for distribusjon og markedsføring av audiovisuelle verker.

6. Støtteintensiteten for produksjon av audiovisuelle verker skal ikke overstige 50 % av de støtteberettigede kostnadene.

7. Støtteintensiteten kan økes på følgende måte:

- a) opp til 60 % av de støtteberettigede kostnadene for produksjoner på tvers av landegrensene, som støttes av flere enn én medlemsstat og omfatter produsenter fra flere enn én medlemsstat,
- b) opp til 100 % av de støtteberettigede kostnadene for smale audiovisuelle verker og samproduksjoner som omfatter land som er oppført på OECDs bistandskomité's liste.

8. Støtteintensiteten for forproduksjon skal ikke overstige 100 % av de støtteberettigede kostnadene. Dersom et utarbeidet manuskript eller prosjekt brukes for å lage et audiovisuelt verk, for eksempel en film, skal forproduksjonskostnadene inngå i det samlede budsjettet og tas hensyn til ved beregningen av støtteintensiteten. For støtte til distribusjon gjelder den samme støtteintensiteten som for støtte til produksjon.

9. Støtten skal ikke være forbeholdt bestemte produksjonsvirksomheter eller enkeltdeler i produksjonens verdikjede. Støtte til filmstudioinfrastruktur skal ikke være støtteberettiget i henhold til denne artikkel.

10. Støtten skal ikke være forbeholdt egne statsborgere, og det skal ikke kreves at støttemottakere skal ha status som et foretak i henhold til nasjonal handelsrett.

AVSNITT 12

Støtte til idretts- og flerbruksinfrastrukturer til fritidsbruk

Artikkel 55

Støtte til idretts- og flerbruksinfrastrukturer til fritidsbruk

1. Støtte til idretts- og flerbruksinfrastrukturer til fritidsbruk skal anses som forenlig med det indre marked i henhold til traktatens artikkel 107 nr. 3 og skal unntas fra meldingskravet i traktatens artikkel 108 nr. 3, forutsatt at vilkårene i denne artikkel og i kapittel I er oppfylt.

2. Idrettsinfrastruktur skal ikke kunne brukes utelukkende av én enkelt profesjonell idrettsutøver. Andre profesjonelle og ikke-profesjonelle idrettsutøvere skal årlig utnytte minst 20 % av idrettsinfrastrukturens kapasitet målt i tid. Dersom infrastrukturen brukes av flere brukere samtidig, skal det beregnes respektive andeler av kapasitetsutnyttningen målt i tid.

3. Flerbruksinfrastruktur til fritidsbruk skal bestå av anlegg til fritidsbruk med flere bruksområder, og særlig med kultur- og fritidstilbud, unntatt fornøyelsesparker og hotellanlegg.

4. Det skal være mulig for flere brukere å få tilgang til idretts- eller flerbruksinfrastrukturer til fritidsbruk, og tilgangen skal gis på et ikke-diskriminerende grunnlag med innsynsmulighet. Foretak som har finansiert minst 30 % av investeringskostnadene for infrastrukturen, kan gis preferansetilgang på gunstigere vilkår, forutsatt at disse vilkårene gjøres offentlig tilgjengelige.

5. Når idrettsinfrastruktur brukes av profesjonelle idrettsklubber, skal medlemsstatene sikre at prisvilkårene for bruken gjøres offentlig tilgjengelige.

6. Konsesjoner eller andre former for tildeling til tredjemann av bygge-, oppgraderings- og/eller driftsoppgaver som gjelder idretts- eller flerbruksinfrastrukturen til fritidsbruk, skal tildeles på et åpent og ikke-diskriminerende grunnlag med innsynsmulighet, idet det tas behørig hensyn til gjeldende regler for offentlige innkjøp.

7. Støtten kan gis i form av

- a) investeringsstøtte, herunder støtte til bygging eller oppgradering av idretts- og flerbruksinfrastruktur til fritidsbruk,
- b) driftsstøtte til idrettsinfrastruktur.

8. Når det gjelder investeringsstøtte til idretts- og flerbruksinfrastruktur til fritidsbruk, skal de støtteberettigede kostnadene være kostnadene for investering i materielle og immaterielle eiendeler.

9. Når det gjelder driftsstøtte til idrettsinfrastruktur, skal de støtteberettigede kostnadene være driftskostnadene for de tjenestene infrastrukturen yter. Disse driftskostnadene omfatter kostnader som personalkostnader, materiell, innleide tjenester, kommunikasjon, energi, vedlikehold, leie, administrasjon osv., men utelukker avskrivningskostnader og finansieringskostnader dersom disse har vært omfattet av investeringsstøtte.

10. Når det gjelder investeringsstøtte til idretts- og flerbruksinfrastruktur til fritidsbruk, skal støttebeløpet ikke overstige differansen mellom de støtteberettigede kostnadene og driftsoverskuddet for investeringen. Driftsoverskuddet skal trekkes fra de støtteberettigede kostnadene på forhånd eller gjennom en tilbakebetalingsordning.

11. Når det gjelder driftsstøtte til idrettsinfrastruktur, skal støttebeløpet ikke overstige driftstapene i den relevante perioden. Dette skal sikres på forhånd, på grunnlag av rimelige forventninger, eller gjennom en tilbakebetalingsordning.

12. Når det gjelder støtte som ikke overstiger 1 million euro, kan det høyeste støttebeløpet fastsettes til 80 % av de støtteberettigede kostnadene, som et alternativ til metoden omhandlet i nr. 6 og 7.

*AVSNITT 13***Støtte til lokale infrastrukturer***Artikkel 56***Investeringsstøtte til lokale infrastrukturer**

1. Finansiering av bygging eller oppgradering av lokale infrastrukturer som bidrar lokalt til å forbedre forretnings- og forbrukermiljøet og til å modernisere og utvikle industrigrunnlaget, skal anses som forenlig med det indre marked i henhold til traktatens artikkel 107 nr. 3 og skal unntas fra meldingskravet i traktatens artikkel 108 nr. 3, forutsatt at vilkårene i denne artikkel og i kapittel I er oppfylt.
2. Denne artikkel får ikke anvendelse på støtte til infrastrukturer som omfattes av andre avsnitt i kapittel III i denne forordning, unntatt Avsnitt 1 – Regionalstøtte. Denne artikkel får heller ikke anvendelse på lufthavninfrastruktur og havneinfrastruktur.
3. Infrastrukturen skal gjøres tilgjengelig for interesserte brukere på et åpent og ikke-diskriminerende grunnlag med innsynsmulighet. Prisen som kreves for bruken eller salget av infrastrukturen, skal tilsvare markedsprisen.
4. Konesjoner eller andre former for tildeling til tredjemann av driftsoppgaver skal tildeles på et åpent og ikke-diskriminerende grunnlag med innsynsmulighet, idet det tas behørig hensyn til gjeldende regler for offentlige innkjøp.
5. De støtteberettigede kostnadene skal være kostnadene for investering i materielle og immaterielle eiendeler.
6. Støttebeløpet skal ikke overstige differansen mellom de støtteberettigede kostnadene og driftsoverskuddet for investeringen. Driftsoverskuddet skal trekkes fra de støtteberettigede kostnadene på forhånd eller gjennom en tilbakebetalingsordning.
7. Dedikert infrastruktur skal ikke unntas i henhold til denne artikkel.

*KAPITTEL IV***SLUTTBESTEMMELSER***Artikkel 57***Oppheving**

Forordning (EF) nr. 800/2008 oppheves.

*Artikkel 58***Overgangsbestemmelser**

1. Denne forordning får anvendelse på individuell støtte som gis før forordningen trer i kraft, dersom støtten oppfyller alle vilkårene fastsatt i denne forordning, med unntak av artikkel 9.
2. Støtte som ikke er unntatt fra meldingskravet i traktatens artikkel 108 nr. 3 i henhold til denne forordning eller til andre, tidligere gjeldende forordninger som er vedtatt i henhold til artikkel 1 i forordning (EF) nr. 994/98, skal vurderes av Kommisjonen i samsvar med relevante rammer, retningslinjer, meldinger og kunngjøringer.

3. Individuell støtte som gis før 1. januar 2015 i henhold til en forordning som er vedtatt i samsvar med artikkel 1 i forordning (EF) nr. 994/98 og som er i kraft på det tidspunkt støtten tildeles, skal anses som forenlig med det indre marked og skal unntas fra meldingskravet i traktatens artikkel 108 nr. 3, med unntak av regionalstøtte. Støtteordninger for risikokapital til SMB-er som er opprettet før 1. juli 2014 og som er unntatt fra meldingskravet i traktatens artikkel 108 nr. 3 i henhold til forordning (EF) nr. 800/2008, skal fortsatt være unntatt og forenlige med det indre marked inntil finansieringsavtalen utløper, forutsatt at forpliktelsen til å yte offentlig finansiering til det støttede investeringsfondet for aktiv eierkapital (private equity-fond) ble inngått på grunnlag av slik avtale før 1. januar 2015, og at de andre vilkårene for unntak fortsatt er oppfylt.

4. Ved utløpet av denne forordnings gyldighetstid skal støtteordninger som er unntatt ved denne forordning, fortsatt være unntatt i en tilpasningsperiode på seks måneder, med unntak av regionalstøtteordninger. Unntaket for regionalstøtteordninger skal utløpe samtidig med de godkjente regionalstøttekartene. Unntaket for risikofinansieringsstøtte som er unntatt i henhold til artikkel 21 nr. 2 bokstav a), skal utløpe ved utgangen av den perioden som er fastsatt i finansieringsavtalen, forutsatt at forpliktelsen til å yte offentlig finansiering til det støttede investeringsfondet for aktiv eierkapital (private equity-fond) ble inngått på grunnlag av en slik avtale innen seks måneder etter utløpet av denne forordnings gyldighetsperiode, og at alle andre vilkår for unntak fortsatt er oppfylt.

Artikkel 59

Denne forordning trer i kraft 1. juli 2014.

Den får anvendelse til 31. desember 2020.

Denne forordning er bindende i alle deler og kommer direkte til anvendelse i alle medlemsstater.

Utferdiget i Brussel, 17. juni 2014.

For Kommisjonen

Joaquín ALMUNIA

Visepresident

VEDLEGG I

SMB-DEFINISJON

Artikkel 1

Bedrift

Som bedrift anses enhver enhet, uavhengig av dens juridiske form, som utøver en økonomisk virksomhet. Dette omfatter særlig selvstendig næringsdrivende og familieforetak som utøver håndverksvirksomhet eller annen virksomhet, samt interessentskap eller foreninger som regelmessig deltar i en økonomisk virksomhet.

Artikkel 2

Antall ansatte og finansielle terskler som definisjon av ulike bedriftskategorier

1. Kategorien svært små, små og mellomstore bedrifter (SMB-kategorien) omfatter bedrifter som sysselsetter færre enn 250 personer og har en årsomsetning som ikke overstiger 50 millioner euro og/eller en samlet årsbalanse som ikke overstiger 43 millioner euro.
2. Innenfor SMB-kategorien defineres en liten bedrift som en bedrift som sysselsetter færre enn 50 personer og har en årsomsetning og/eller en årsbalanse som ikke overstiger 10 millioner euro.
3. Innenfor SMB-kategorien defineres en svært liten bedrift som en bedrift som sysselsetter færre enn 10 personer og har en årsomsetning og/eller en årsbalanse som ikke overstiger 2 millioner euro.

Artikkel 3

Typer av bedrifter som tas i betraktning ved beregning av antall ansatte og finansielle beløp

1. «Uavhengig bedrift» er enhver bedrift som ikke er klassifisert som partnerbedrift i henhold til nr. 2 eller som tilknyttet bedrift i henhold til nr. 3.
2. «Partnerbedrifter» er alle bedrifter som ikke er klassifisert som tilknyttede bedrifter i henhold til nr. 3, og som det er følgende forbindelse mellom: en bedrift (bedrift som befinner seg i et tidligere ledd i omsetningskjeden) som alene eller i fellesskap med en eller flere tilknyttede bedrifter i henhold til nr. 3 har 25 % eller mer av kapitalen eller stemmerettene i en annen bedrift (som befinner seg i et senere ledd i omsetningskjeden).

En bedrift kan imidlertid betegnes som uavhengig, dvs. uten partnerbedrifter, selv om terskelen på 25 % nås eller overstiges av følgende investorer, forutsatt at disse investorene verken enkeltvis eller i fellesskap er tilknyttet den berørte bedriften i henhold til nr. 3:

- a) offentlige investeringsselskaper, risikokapitalselskaper, fysiske personer eller grupper av enkeltpersoner som regelmessig utøver virksomhet som risikokapitalinvestorer som investerer egenkapital i ikke-børsnoterte foretak (såkorninvestorer), forutsatt at samlet investering for disse såkorninvestorene i ett og samme foretak er mindre enn 1 250 000 euro,
- b) universiteter eller sentre for ideell forskning,
- c) institusjonelle investorer, herunder regionutviklingsfond,
- d) selvstendige lokale myndigheter med et årlig budsjett på mindre enn 10 millioner euro og færre enn 5 000 innbyggere.

3. «Tilknyttede bedrifter» er bedrifter som har en av følgende forbindelser med hverandre:

- a) en bedrift sitter med flertallet av aksjeeiernes eller deltakernes stemmeretter i en annen bedrift,
- b) en bedrift har rett til å utpeke eller fjerne et flertall av medlemmene av administrasjons-, ledelses- eller kontrollorganet i en annen bedrift,

- c) en bedrift har rett til å utøve dominerende innflytelse på en annen bedrift i henhold til en kontrakt inngått med den bedriften eller i henhold til en bestemmelse i dens stiftelsesdokumenter eller vedtekter,
- d) en bedrift som er aksjeeier eller deltaker i en annen bedrift, kontrollerer alene, i henhold til en avtale med andre aksjeeiere eller deltakere i denne bedriften, et flertall av aksjeeiernes eller deltakernes stemmeretter i denne bedriften.

En dominerende innflytelse anses ikke å foreligge dersom investorene nevnt i nr. 2 annet ledd ikke direkte eller indirekte deltar i forvaltningen av den berørte bedriften, med forbehold for deres rettigheter som aksjeeiere.

Bedrifter som opprettholder noen av de forbindelsene som beskrives i første ledd, gjennom en eller flere andre bedrifter eller gjennom en investor som nevnt i nr. 2, anses også for å være tilknyttet.

Bedrifter som opprettholder en eller flere slike forbindelser gjennom en fysisk person eller en gruppe fysiske personer som opptrer i fellesskap, skal også anses som tilknyttede bedrifter dersom de utøver sin virksomhet eller en del av sin virksomhet i det samme relevante marked eller i tilgrensende markeder.

Et «tilgrensende marked» anses som markedet for et produkt eller en tjeneste som befinner seg på et umiddelbart foregående eller etterfølgende ledd i omsetningskjeden.

4. Med unntak av tilfellene nevnt i nr. 2 annet ledd kan en bedrift ikke anses å være en SMB dersom 25 % eller mer av kapitalen eller stemmerettene direkte eller indirekte kontrolleres av ett eller flere offentlige organer enkeltvis eller i fellesskap.

5. Bedrifter kan avgi en erklæring om sin status som uavhengig bedrift, partnerbedrift eller tilknyttet bedrift og om tersklene fastsatt i artikkel 2. Erklæringen kan avgis selv om kapitalen er spredt på en slik måte at det ikke er mulig å fastslå nøyaktig hvem som eier den, og i så fall kan bedriften erklære i god tro at den har rimelig grunn til å anta at én enkelt bedrift eller flere innbyrdes tilknyttede bedrifter i fellesskap ikke eier 25 % eller mer av den. Slike erklæringer avgis med forbehold for de kontroller og undersøkelser som er fastsatt i nasjonale regler eller unionsregler.

Artikkel 4

Data som skal anvendes ved beregning av antall ansatte og finansielle beløp samt referanseperiode

1. Dataene som skal anvendes ved beregning av antall ansatte og finansielle beløp, skal hentes fra siste godkjente regnskapsperiode og beregnes på årsbasis. De anvendes fra datoen for årsregnskapets avslutning. Beløpet som velges for omsetning, beregnes uten merverdiavgift (mva) og andre indirekte skatter.
2. Dersom en bedrift på datoen for årsregnskapets avslutning fastslår at den på årsbasis har over- eller underskredet det antallet ansatte eller de finansielle tersklene som er fastsatt i artikkel 2, fører ikke dette til at svært små, små og mellomstore bedrifter får eller mister sin status, unntatt når disse tersklene over- eller underskrides to år på rad.
3. For nyopprettede bedrifter som ennå ikke har foretatt noen regnskapsavslutning, skal de anvendte dataene være basert på et rimelig overslag gjort i løpet av regnskapsåret.

Artikkel 5

Antall ansatte

Antall ansatte tilsvarer antall årsverk, dvs. antall personer som har arbeidet heltid i den berørte bedriften eller for bedriftens regning i hele referanseåret. Arbeid utført av personer som ikke har arbeidet hele året, personer som har arbeidet deltid, uansett varighet, og sesongarbeidere beregnes som brøkdeler av årsverk. Som ansatte regnes

- a) lønnstakere,
- b) personer som arbeider for bedriften, står i et underordnet forhold til den og sidestilles med lønnstakere i henhold til nasjonal lovgivning,

- c) disponerende eiere,
- d) deltakere som utøver regelmessig virksomhet i bedriften og får økonomiske fordeler fra bedriften.

Lærlinger eller studenter under yrkesrettet opplæring med lærlingkontrakt eller kontrakt om yrkesrettet opplæring medregnes ikke i antall ansatte. Fødselspermisjon eller foreldrepermisjon skal ikke medregnes.

Artikkel 6

Utarbeiding av data for en bedrift

1. For en uavhengig bedrift utarbeides dataene, herunder antall ansatte, utelukkende på grunnlag av denne bedriftens regnskaper.
2. For en bedrift som har partnerbedrifter eller tilknyttede bedrifter, blir dataene, herunder antall ansatte, utarbeidet på grunnlag av bedriftens regnskaper og andre opplysninger om bedriften eller, dersom slike foreligger, bedriftens konsoliderte regnskaper eller de konsoliderte regnskapene bedriften inngår i ved konsolidering.

Til dataene omhandlet i første ledd legges dataene for den berørte bedriftens eventuelle partnerbedrifter som er umiddelbart overordnet eller underordnet den. Dataene skal legges sammen proporsjonalt med prosentandelen av kapitalen eller stemmerettene (den høyeste av disse to andelenes). Ved krysseierskap skal den høyeste prosentandelen anvendes.

Til dataene omhandlet i første og annet ledd legges 100 % av dataene for enhver bedrift som er direkte eller indirekte knyttet til den berørte bedriften, og som ikke allerede inngår i regnskapene ved konsolidering.

3. Ved anvendelse av nr. 2 skal dataene for partnerbedriftene til den berørte bedriften hentes fra deres regnskaper og deres andre opplysninger, eventuelt i konsolidert form. Til disse legges 100 % av dataene for bedrifter som er knyttet til disse partnerbedriftene, med mindre deres regnskapsdata allerede inngår ved konsolidering.

Ved anvendelse av nevnte nr. 2 skal dataene for bedriftene som er knyttet til den berørte bedriften, hentes fra deres regnskaper og deres andre opplysninger, eventuelt i konsolidert form. Til disse legges proporsjonalt dataene for de tilknyttede bedriftenes eventuelle partnerbedrifter som befinner seg på et umiddelbart foregående eller etterfølgende ledd i omsetningskjeden, med mindre de allerede inngår i det konsoliderte regnskapet i et forhold som minst tilsvarer den prosentandelen som er fastsatt i nr. 2 annet ledd.

4. Dersom antall ansatte i en gitt bedrift ikke framgår av de konsoliderte regnskapene, skal antallet beregnes ved å legge sammen de proporsjonale dataene for denne bedriftens partnerbedrifter og legge til de proporsjonale dataene for de bedriftene den berørte bedriften er tilknyttet.

VEDLEGG II

OPPLYSNINGER OM STATSSTØTTE SOM OMFATTES AV UNNTAK I HENHOLD TIL VILKÅRENE I DENNE FORORDNING

DEL I

Oversendes gjennom Kommisjonens IT-system som fastsatt i artikkel 11

Støtterefranse	<i>(fylles ut av Kommisjonen)</i>	
Medlemsstat		
Medlemsstatens referansenummer		
Region	Navn på regionen(e) (NUTS⁽¹⁾)	Regionens støttestatus⁽²⁾
Bevilgende myndighet	Navn	
	Postadresse	
	Nettadresse	
Støttetiltakets tittel		
Nasjonalt rettsgrunnlag (henvisning til nasjonalt offisielt kunngjøringsblad)		
Lenke til den fullstendige teksten til støttetiltaket på Internett		
Type tiltak	☐ Støtteordning	
	☐ Ad hoc-støtte	Støttemottakerens navn og foretaksgruppen⁽³⁾ som støttemottakeren tilhører
Endring av en eksisterende støtteordning eller av ad hoc-støtte		Kommisjonens støtterefranse
	☐ Forlengelse	
	☐ Endring	
Varighet⁽⁴⁾	☐ Støtteordning	dd/mm/åååå til dd/mm/åååå
Dato for tildeling av støtte⁽⁵⁾	☐ Ad hoc-støtte	dd/mm/åååå
Berørt(e) økonomisk(e) sektor(er)	☐ Alle støtteberettigede økonomiske sektorer	
	☐ Begrenset til særlige sektorer: Angi på NACE-gruppenivå⁽⁶⁾	

Type støttemottaker	☐ SMB-er		
	☐ Store foretak		
Budsjett	Samlet årlig budsjett som er planlagt for ordningen⁽⁷⁾	Nasjonal valuta (fullstendig beløp)	
	Samlet ad hoc-støtte til foretaket⁽⁸⁾	Nasjonal valuta (fullstendig beløp)	
	☐ For garantier⁽⁹⁾	Nasjonal valuta (fullstendig beløp)	
Støtteinstrument	☐ Tilskudd/Rentetilskudd		
	☐ Lån/Tilbakebetalingspliktige forskudd		
	☐ Garanti (eventuelt med henvisning til kommisjonsbeslutningen⁽¹⁰⁾)		
	☐ Skattefordel eller skattefritak		
	☐ Tilgang til risikofinansiering		
	☐ Annet (angis nærmere) Angi hvilken av de brede kategoriene nedenfor støtten passer best inn i med hensyn til dens virkning/funksjon: ☐ Tilskudd ☐ Lån ☐ Garanti ☐ Skattefordel ☐ Tilgang til risikofinansiering		
☐ Ved medfinansiering fra EU-fond	Navn på EU-fondet eller -fondene:	Finansieringsbeløp (per EU-fond)	Nasjonal valuta (fullstendig beløp)

⁽¹⁾ NUTS – nomenklatur over regionale statistikkenheter. Regionen angis vanligvis på nivå 2.
⁽²⁾ Artikkel 107 nr. 3 bokstav a) i TEUV (status «A»), artikkel 107 nr. 3 bokstav c) i TEUV (status «C»), områder uten støtte, dvs. områder som ikke er berettigede til regionalstøtte (status «N»).
⁽³⁾ Med hensyn til konkurransereglene fastsatt i traktaten og ved anvendelse av denne forordning menes med foretak en enhet som utøver økonomisk virksomhet, uansett rettslig status og finansieringsmåte. Domstolen har fastslått at enheter som kontrolleres (rettslig eller faktisk) av samme enhet, bør anses som ett foretak.
⁽⁴⁾ Det tidsrommet den bevilgende myndighet kan forplikte seg til å gi støtte for.
⁽⁵⁾ Fastsatt i samsvar med artikkel 2 nr. 27 i forordningen.
⁽⁶⁾ NACE Rev. 2 – standard for næringsgruppering innen De europeiske fellesskap. Sektoren skal vanligvis angis på gruppenivå.
⁽⁷⁾ Dersom det gjelder en støtteordning: Angi den samlede årlige budsjettet som er planlagt for ordningen, eller et overslag over tapte skatteinntekter per år for alle støtteinstrumenter som inngår i ordningen.
⁽⁸⁾ Dersom det gjelder tildeling av ad hoc-støtte: Angi det samlede støttebeløpet / tapte skatteinntekter.
⁽⁹⁾ Når det gjelder garantier: Angi de (høyeste) garanterte lånebeløpene.
⁽¹⁰⁾ En eventuell henvisning til kommisjonsbeslutningen om godkjenning av metoden for å beregne bruttotilskuddsekvivalenten, i samsvar med artikkel 5 nr. 2 bokstav c) i forordningen.

DEL II

Oversendes gjennom Kommissjonens IT-system som fastsatt i artikkel 11

Angi de bestemmelsene i gruppeunntaksforordningen som støttetiltaket gjennomføres etter.

Hovedmål – allmenne mål (liste)	Mål (liste)	Høyeste støtteintensitet i prosent eller høyeste årlige støttebeløp i nasjonal valuta (fullstendig beløp)	SMB-er – bonuser i %
Regionalstøtte – investeringsstøtte ⁽¹⁾ (artikkel 14)	☐ Støtteordning	 %	 %
	☐ Ad hoc-støtte	 %	 %
Regionalstøtte – driftsstøtte (artikkel 15)	☐ Transportkostnader for varer i støtteberettigede områder (artikkel 15 nr. 2 bokstav a))	 %	 %
	☐ Tilleggskostnader i fjernliggende regioner (artikkel 15 nr. 2 bokstav b))	 %	 %
☐ Regional byutviklingsstøtte (artikkel 16)		 nasjonal valuta	 %
☐ Støtte til SMB-er (artikkel 17-20)		 %	 %
Støtte til SMB-er – SMB-ers tilgang til finansiering (artikkel 21 og 22)	☐ Risikofinansieringsstøtte (artikkel 21)	 nasjonal valuta	 %
	☐ Støtte til nyetablerte foretak (artikkel 22)	 nasjonal valuta	 %
☐ Støtte til SMB-er – støtte til alternative handelsplasser som har SMB-er som spesialområde (artikkel 23)		 %; der- som støtten gis i form av etab- leringsstøtte, nasjonal valuta	 %
☐ Støtte til SMB-er – støtte til kostnader knyttet til forundersøkelser (artikkel 24)		 %	 %
Støtte til forskning og utvikling og innovasjon (artikkel 25-30)	Støtte til forsknings- og utviklingsprosjekter (artikkel 25)	☐ Grunnforskning (artikkel 25 nr. 2 bokstav a))	 %
		☐ Industriell forskning (artikkel 25 nr. 2 bokstav b))	 %
		☐ Eksperimentell utvikling (artikkel 25 nr. 2 bokstav c))	 %
		☐ Forundersøkelser (artikkel 25 nr. 2 bokstav d))	 %
	☐ Investeringsstøtte til forskningsinfrastrukturer (artikkel 26)		 %
	☐ Støtte til innovasjonsklynger (artikkel 27)		 %
	☐ Innovasjonsstøtte til SMB-er (artikkel 28)		 %

Hovedmål – allmenne mål (liste)	Mål (liste)	Høyeste støtteintensitet i prosent eller høyeste årlige støttebeløp i nasjonal valuta (fullstendig beløp)	SMB-er – bonuser i %
	☐ Støtte til prosess- og organisasjonsinnovasjon (artikkel 29)	 %	 %
	☐ Støtte til forskning og utvikling i fiskeri- og akvakultursektoren (artikkel 30)	 %	 %
☐ Opplæringsstøtte (artikkel 31)		 %	 %
Støtte for vanskeligstilte arbeidstakere og for funksjonshemmede arbeidstakere (artikkel 32-35)	☐ Støtte i form av lønns subsidier til rekruttering av vanskeligstilte arbeidstakere (artikkel 32)	 %	 %
	☐ Støtte i form av lønns subsidier til sysselsetting av funksjonshemmede arbeidstakere (artikkel 33)	 %	 %
	☐ Støtte beregnet på å kompensere for tilleggskostnadene for sysselsetting av funksjonshemmede arbeidstakere (artikkel 34)	 %	 %
	☐ Støtte beregnet på å kompensere for kostnadene for bistand til vanskeligstilte arbeidstakere (artikkel 35)	 %	 %
Støtte til miljøvern (artikkel 36-49)	☐ Investeringsstøtte som gjør det mulig for foretak å gå lenger enn EU-standardene for miljøvern eller å heve miljøvernivået i fravær av EU-standarder (artikkel 36)	 %	 %
	☐ Investeringsstøtte til tidlig tilpasning til framtidige EU-standarder (artikkel 37)	 %	 %
	☐ Investeringsstøtte til energieffektivitetstiltak (artikkel 38)	 %	 %
	☐ Investeringsstøtte til energieffektivitetsprosjekter i bygninger (artikkel 39)	 %	 %
	☐ Investeringsstøtte til høyeffektiv kraftvarme (artikkel 40)	 %	 %
	☐ Investeringsstøtte til fremming av energi fra fornybare kilder (artikkel 41)	 %	 %
	☐ Driftsstøtte til fremming av elektrisitet fra fornybare kilder (artikkel 42)	 %	 %
	☐ Driftsstøtte til fremming av energi fra fornybare kilder i små anlegg (artikkel 43)	 %	 %
	☐ Støtte i form av nedsatte miljøavgifter i henhold til direktiv 2003/96/EF (artikkel 44)	 %	 %
	☐ Investeringsstøtte til sanering av forurensede områder (artikkel 45)	 %	 %
	☐ Investeringsstøtte til energieffektiv fjernvarme og fjernkjøling (artikkel 46)	 %	 %
	☐ Investeringsstøtte til gjenvinning og ombruk av avfall (artikkel 47)	 %	 %
	☐ Investeringsstøtte til energiinfrastruktur (artikkel 48)	 %	 %
	☐ Støtte til miljøundersøkelser (artikkel 49)	 %	 %

Hovedmål – allmenne mål (liste)	Mål (liste)	Høyeste støtteintensitet i prosent eller høyeste årlige støttebeløp i nasjonal valuta (fullstendig beløp)	SMB-er – bonuser i %
☐ Støtte for å kompensere for skader som skyldes visse naturkatastrofer (artikkel 50)	Høyeste støtteintensitet	 %	 %
	Type naturkatastrofe	☐ jordskjelv ☐ snøskred ☐ jordskred ☐ flom ☐ tornado ☐ orkan ☐ vulkanutbrudd ☐ skogbrann	
	Datoen da naturkatastrofen inntraff	dd/mm/åååå til dd/mm/åååå	
☐ Sosialstøtte til transport for personer bosatt i fjerntliggende regioner (artikkel 51)		 %	 %
☐ Støtte til bredbåndsinfrastrukturer (artikkel 52)		 nasjonal valuta	 %
☐ Støtte til kultur og bevaring av kulturarv (artikkel 53)		 %	 %
☐ Støtteordninger for audiovisuelle verker (artikkel 54)			
		 %	 %
☐ Støtte til idretts- og flerbruksinfrastrukturer til fritidsbruk (artikkel 55)		 %	 %
☐ Investeringsstøtte til lokale infrastrukturer (artikkel 56)		 %	 %
⁽¹⁾ Ved ad hoc-regionalstøtte i tillegg til støtte som gis i henhold til en støtteordning, angis både den støtteintensiteten som gis i henhold til støtteordningen, og intensiteten av ad hoc-støtte.			

VEDLEGG III

Bestemmelser om offentliggjøring av opplysninger som fastsatt i artikkel 9 nr. 1

Medlemsstatene skal organisere sine sentrale nettsteder for statsstøtte, der opplysninger som fastsatt i artikkel 9 nr. 1 skal offentliggjøres på en slik måte at de er lett tilgjengelige. Opplysningene skal offentliggjøres i et regnearkformat, for eksempel i CSV- eller XML-format, som gjør det mulig å søke i, velge ut og enkelt offentliggjøre opplysninger på Internett. Alle berørte parter skal ha ubegrenset tilgang til nettstedet. Det skal ikke stilles krav om brukerregistrering for tilgang til nettstedet.

Følgende opplysninger om individuell støtte som fastsatt i artikkel 9 nr. 1 bokstav c) skal offentliggjøres:

- støttmottakerens navn
- støttmottakerens identifikator
- type bedrift (SMB/stort foretak) på tildelingstidspunktet
- region der støttmottakeren er etablert, på NUTS II-nivå⁽¹⁾
- virksomhetssektor på NACE-gruppenivå⁽²⁾
- støtteelement, uttrykt som fullstendig beløp i nasjonal valuta⁽³⁾
- støtteinstrument⁽⁴⁾ (tilskudd/rentetilskudd, lån/tilbakebetalingspliktige forskudd/tilbakebetalingspliktige tilskudd, garanti, skattefordel eller skattefritak, risikofinansiering, annet (angis nærmere))
- tildelingsdato
- støttens formål
- bevilgende myndighet
- for ordninger i henhold til artikkel 16 og 21, navn på den bemyndigede enheten og navnene på de utvalgte finansformidlene
- støttetiltakets referanse⁽⁵⁾

⁽¹⁾ NUTS – nomenklatur over regionale statistikkenheter. Regionen angis vanligvis på nivå 2.

⁽²⁾ Rådsforordning (EØF) nr. 3037/90 av 9. oktober 1990 om statistisk klassifisering av økonomisk virksomhet innen Det europeiske fellesskap (EFT L 293 av 24.10.1990, s. 1), som endret ved kommisjonsforordning (EØF) nr. 761/93 av 24. mars 1993 (EFT L 83 av 3.4.1993, s. 1) og rettelse (EFT L 159 av 11.7.1995, s. 31).

⁽³⁾ Bruttotilskuddsekivalent eller, for risikofinansieringsordninger, investeringsbeløpet. For driftsstøtte kan årlig støttebeløp per støttmottaker angis. For skatteordninger og for ordninger i henhold til artikkel 16 (Regional byutviklingsstøtte) og 21 (Risikofinansieringsstøtte) kan dette beløpet angis innenfor intervallene fastsatt i artikkel 9 nr. 2 i denne forordning.

⁽⁴⁾ Dersom støtten tildeles gjennom flere støtteinstrumenter, skal støttebeløpet angis per instrument.

⁽⁵⁾ Som angitt av Kommisjonen gjennom den elektroniske framgangsmåten omhandlet i artikkel 11 i denne forordning.